

20080481

Ilomantsin liikenneturvallisuussuunnitelma

Ilomantsin liikenneturvallisuus- suunnitelma

Tiehallinto
Kuopio 2008

Kannen kuva: Laura Pöllänen

TIEH 1000193-08

Kopijyvä Oy
Kuopio 2008

Julkaisua saatavana:
savo-karjalan.tiepiiri@tiehallinto.fi
Faksi 0204 22 5199
Puhelinvaihde 0204 22 11

TIEHALLINTO
Savo-Karjalan tiepiiri
Kirkkokatu 1
PL 1117
70101 KUOPIO
Puhelinvaihde 0204 22 11

TIIVISTELMÄ

Ilomantsin liikenneturvallisuussuunnitelma koostuu liikenneympäristön parantamissuunnitelmasta sekä liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmasta. Liikenneympäristön parantamissuunnitelman tavoitteena oli selvittää liikenneturvallisuuden ongelmakohteet Ilomantsin kunnan alueella, suunnitella parantamistoimenpiteet ja laatia toimenpiteiden toteuttamishjelma. Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelman tavoitteena oli suunnitella kunnan liikenneturvallisuustyötä sekä lisätä kunnan henkilökunnan ja päätoimikijöiden liikenneturvallisuustietämystä.

Ilomantsin kunnan alueen liikenneturvallisuusongelmien kartoittamiseksi toteutettiin tammikuussa 2008 liikenneturvallisuuskysely kuntalaisille. Lisäksi tehtiin sidosryhmähaastatteluja. Ilomantsin maanteillä tapahtuneet onnettomuudet analysoitiin vuosilta 1997-2006 sekä katu- ja yksityistieverkolla tapahtuneet onnettomuudet vuosilta 1999-2006. Tiepiiriin ja Ilomantsin kunnalle tulleet liikenneturvallisuutta koskevat aloitteet ja palautteet käytiin läpi.

Ilomantsin kunnan alueella tapahtui maanteillä vuosina 1997-2006 yhteensä 173 poliisin tietoon tullutta onnettomuutta, joista 32 johti henkilövahinkoon. Kaduilla ja yksityisteillä tapahtui vuosina 1999-2006 yhteensä 52 onnettomuutta, josta 13 oli henkilövahinkoon johtaneita. Onnettomuudet painottuivat pääosin kantatielle 74 ja seututielle 514.

Liikenneturvallisuuskyselyyn vastanneista valtaosa piti liikenneturvallisuustilannetta Ilomantsissa hyvänä tai tyydyttävänä. Kokonaisuudessaan asukkaiden mielestä liikenneturvallisuus Ilomantsissa on viime vuosina hieman heikentynyt. Suurimpina liikenneturvallisuusongelmina pidettiin ylinopeuksia, teiden ja katuhen heikkoo kuntoa, liukkaita sekä kevyen liikenteen väylien heikkoo kuntoa, liukkaita, puuttumista tai huonoja sijaintoja. Ongelmallisimpia kohteita kyselyn mukaan olivat Ylätien yksisuuntainen osuus, Kalevalantie, kiertoliittymät, S-Marketin pysäköintialue, Möhköntie sekä Pogostan alakoulun kohta.

Työn aikana Ilomantsin kuntaan määritettiin liikenneturvallisuustavoitteet. Tavoitteiksi asetettiin liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan aloittaminen, ylinopeuksien hillitseminen, lähiliikkuksien ympäristöjen turvallisuuden parantaminen, koulureittien ja koulukuljetusten turvallisuuden parantaminen sekä yritysten, järjestöjen ja yhteisöjen kannustaminen mukaan liikenneturvallisuustyöhön. Myös kuntalaisten tietoisuutta erilaisista turvavälineistä ja niiden käytöstä pyritään lisäämään. Toimenpiteet suunniteltiin vastaamaan asetettuja tavoitteita. Toimenpiteiden suunnittelussa keskityttiin onnettomuuksien, kyselyjen ja haastattelujen perusteella ongelmallisimpiin kohteisiin. Lisäksi huomiota kiinnitettiin erityisesti koulujen ympäristöjen turvallisuuteen.

Liikenneympäristön parantamiseksi on tehty esitykset yhteensä 59 toimenpiteestä. Esitykset sisältävät sekä rakenteellisia että liikenteenohjauksen toimenpiteitä. Rakenteellisina toimenpiteinä esitetään mm. liittymien parantamista, tie- ja katuhen järjestelyiden parantamista, hidastetöyssyjen rakentamista sekä kevyen liikenteen väylien ja valaistuksen rakentamista. Liikenteenohjauksen toimenpiteinä esitetään mm. nopeusrajoitusten muutoksia ja ajoratamerkintöjä. Lisäksi esitetään kunnossapitoon, valvontaan ja esteettömyyteen liittyviä toimenpiteitä.

Liikenneturvallisuustyön organisointia varten Ilomantsin kuntaan perustettiin liikenneturvallisuustyöryhmä, joka kokoontui työn aikana kaksi kertaa ideomaan ja suunnittelemaan kunnan hallintokuntien toimintasuunnitelmia. Ilomantsin hallintokuntien suunnittelemat toimenpiteet lähivuosien liikenneturvallisuustyössä koottiin toimenpidetaulukoihin kirjaamalla kunkin hallintokunnan kohderyhmät, niille suunnitellut toimenpiteet, vastuuhenkilöt tai -tahot sekä toteuttamisajankohdat.

Toteuttamisohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden kustannusarvio on yhteensä noin 1,8 milj. €. Näistä yksin Savo-Karjalan tiepiirin vastuulla olevien toimenpiteiden kustannukset ovat yhteensä noin 131 000 € (noin 8 % kokonaiskustannuksista) ja yksin kunnan vastuulla olevien toimenpiteiden kustannukset yhteensä noin 448 500 € (noin 25 % kokonaiskustannuksista). Tiepiirin ja kunnan yhteisellä vastuulla olevien toimenpiteiden kustannukset ovat yhteensä noin 1,11 milj. € (noin 63 % kokonaiskustannuksista). Yksityisen vastuulla olevien toimenpiteiden kustannukset ovat yhteensä noin 68 000 €. Maanteille esitettyjen toimenpiteiden arvioitiin vähentävän noin 0,215 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa. Onnettomuuksien yhteiskuntataloudelliseksi säästöiksi arvioitiin noin 101 000 € vuodessa. Tämän lisäksi katuverkolle tehtävistä toimenpiteistä saadaan onnettomuus- ja kustannussäästöjä.

Liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttamisella on myös paljon muita välitömiä ja välillisiä vaikutuksia, joille tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä toteutettaessa. Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelman vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajänteellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähenemänä, onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kunnalle kohdistuvien kustannusten vähenemisenä. Liikenneturvallisuuden parantaminen lisää myös kuntalaisten viihtyvyyttä sekä liikenne- että asuin- ympäristössään. Liikenneturvallisuuden korostaminen kunnan toiminnassa sekä päättäjien vahva sitoutuminen liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttamiseen lisäävät arvostusta ja kunnan imagoa asukkaiden keskuudessa.

Kokonaisvaltainen, järjestelmällinen liikenneturvallisuustyö voi toimia tehokkaasti vain, mikäli kunnassa on työn lähtökohtana yhteinen tahtotila liikenneturvallisuustyön kehittämisestä. Tämän vuoksi erityisen tärkeää on päättäjien sitoutuminen suunnitelman toteuttamiseen ja toteutumisen seurantaan.

Liikenneturvallisuussuunnitelman toteutumista koskeva seurantakokous järjestetään kerran vuodessa. Kokoukseen kutsutaan kunnan edustajien lisäksi Tiehallinnon, Liikenneturvan ja poliisin edustajat.

ALKUSANAT

Liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu Ilomantsin kunnan ja Savo-Karjalan tiepiirin yhteistyönä. Suunnitelma sisältää liikenneympäristön parantamissuunnitelman sekä liikenneturvallisuustyön organisointi- ja kehittämssuunnitelman. Suunnitelmaa ohjanneeseen ohjausryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

Jarmo Tihmala	Tiehallinto Savo-Karjalan tiepiiri
Martti Leppänen	Tiehallinto Savo-Karjalan tiepiiri
Mikko Huovinen	Ilomantsin kunta
Riitta Kortelainen	Ilomantsin kunta
Veijo Kurki	Ilomantsin kunta
Eila Piippo	Ilomantsin kunta
Teuvo Maksimainen	Ilomantsin kunta
Hannu Tiittanen	Ilomantsin kunta
Tuula Turunen	Ilomantsin kunta
Marja Siintomaa	Liikenneturva
Sonja Tynkkynen	Itä-Suomen lääninhallitus
Kalervo Ronkainen	Poliisi

Suunnitelman on laatinut Tiehallinnon Savo-Karjalan tiepiirin ja Ilomantsin kunnan toimeksiannosta Sito-Kuopio Oy, jossa työhön ovat osallistuneet projektipäällikkö DI Petri Launonen, DI Noora Airaksinen, ins.AMK Lauri Koponen, ins.AMK Laura Pöllänen sekä DI Marko Tikkanen.

Kuopiossa elokuussa 2008

Tiehallinto
Savo-Karjalan tiepiiri

SISÄLTÖ

SISÄLTÖ	7
1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	9
1.1 Suunnittelualue	9
1.2 Elinkeinorakenne ja työssäkäynti	11
1.3 Maankäyttö ja kaavoitus	12
1.3.1 Maankäyttö	12
1.3.2 Kaavoitus	12
1.4 Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne	13
1.4.1 Tie- ja katuverkko	13
1.4.2 Liikennemäärät	13
1.4.3 Tievalaistus	15
1.4.4 Kevyen liikenteen väylät sekä ulkoilu- ja rollaattorireitit	16
1.4.5 Nopeusrajoitukset	17
1.5 Aikaisemmat suunnitelmat	18
2 LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA	19
2.1 Liikenneonnettomuudet	19
2.1.1 Maanteillä tapahtuneet onnettomuudet	19
2.1.2 Kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneet onnettomuudet	26
2.1.3 Onnettomuuksien kasautumapisteen	29
2.1.4 Maanteiden nykytilan henkilövahinko-onnettomuus- ja kuolemanriskin arviointi	31
2.2 Liikenneturvallisuuskyselyt	34
2.3 Liikenneturvallisuustyö	42
2.4 Koulujen liikenneturvallisuus	42
2.5 Esteettömyys	45
2.6 Joukkoliikenne	46
2.7 Kunnossapito	48
3 LIIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET	49
3.1 Onnettomuuksien vähentämistavoitteet	49
3.1.1 Määrälliset tavoitteet Ilomantsissa	50
3.1.2 Toiminnalliset tavoitteet	50
4 ONGELMAKOhteet JA LIIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET	51
4.1 Suunnittelun lähtökohdat	51
4.2 Ilomantsin taajama	52
4.3 Haja-asutusalue	62
4.4 Esteettömyys	71
4.5 Joukkoliikenne	71

5	LIKENNETURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN	72
5.1	Liikenneturvallisuuustyö on yhteistyötä	72
5.2	Liikenneturvallisuuustyöryhmä	73
5.3	Ryhmän toimintamalli	74
5.4	Toimintasuunnitelmat	76
5.4.1	Teema	76
5.4.2	Yleishallinto	76
5.4.3	Tekninen toimi	76
5.4.4	Koulutoimi	76
5.4.5	Sosiaali- ja terveystoimi	77
5.4.6	Liikunta- ja nuorisotoimi	77
5.5	Yhteistyökumppanit	78
5.6	Liikenneturvallisuuustyön seuranta	79
6	TOTEUTTAMISOHJELMA JA VAIKUTUKSET	80
6.1	Kustannukset ja kiireellisyys	80
6.2	Toimenpiteiden vaikutukset	81
7	JATKOTOIMENPITEET	82
7.1	Suunnitelman käsittely	82
7.2	Jatkosuunnittelu	82
7.3	Seuranta	82
	LIITTEET	84

1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

1.1 Suunnittelualue

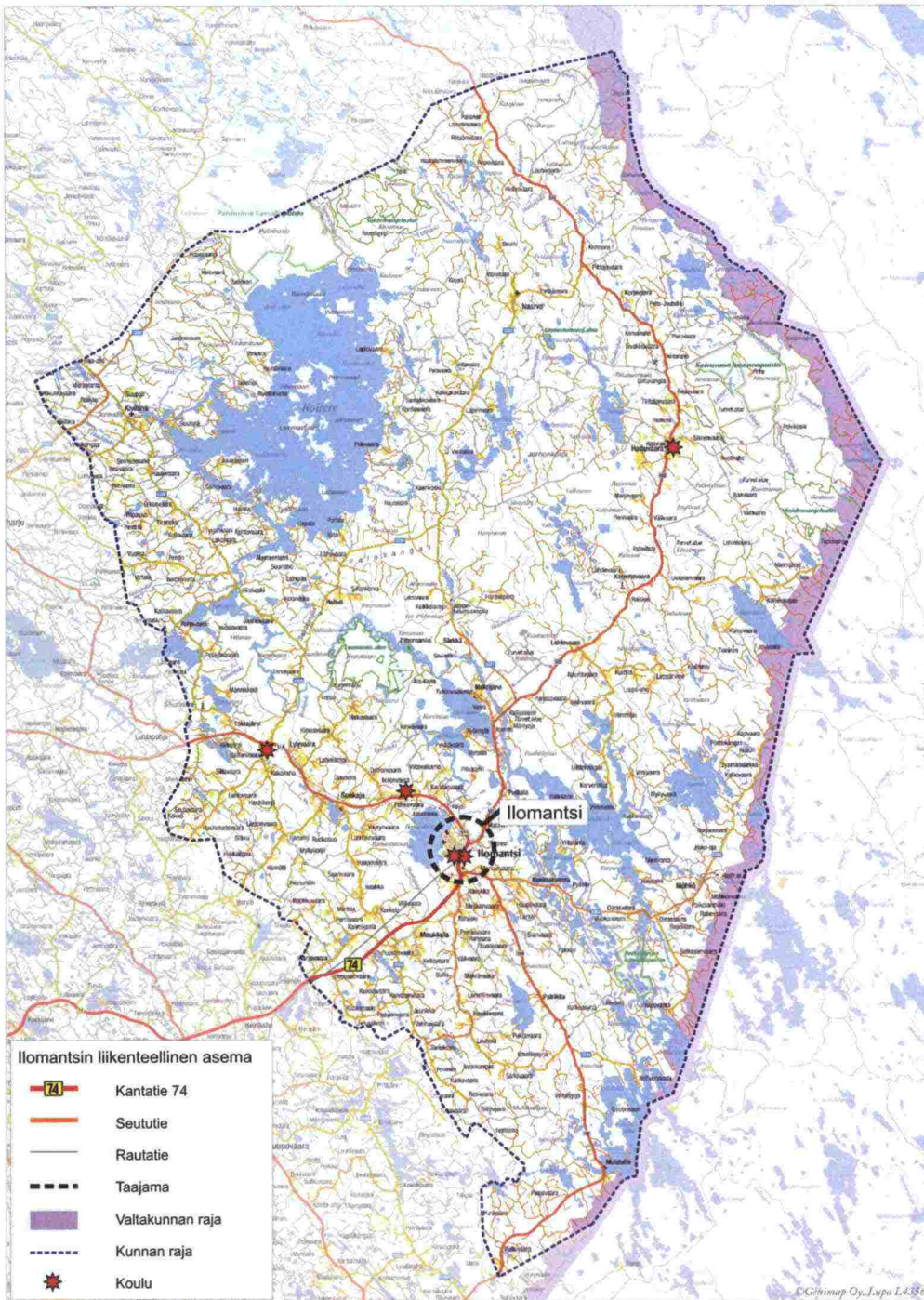
Ilomantsin kunta sijaitsee Pohjois-Karjalassa Itä-Suomen läänissä. Ilomantsiin pääsee länneä Joensuun suunnasta kantatietä 74 ja Enon suunnasta seututietä 514. Pohjoisesta Ilomantsiin pääsee seututietä 522 ja yhdystietä 5200 sekä etelästä seututietä 500. Ilomantsista on matkaa Joensuuhun 72 km. Joensuussa sijaitsevat lähin lentokenttä, henkilöliikennerautatieasema ja sisävesisatama. Ilomantsissa on rautatieasema, joka palvelee ainoastaan tavaraliikennettä. (Kuva 1)

Ilomantsin kunnan pinta-ala on 3172 km², josta vesistöä on 402 km² (n. 13 %). Ilomantsin kunnassa asui (vuoden 2007 lopun arvio) noin 6200 henkilöä. Ennusteen mukaan asukasmäärä vähenee vuoteen 2030 mennessä noin 1200 henkilöllä. Suurin osa kuntalaisista asuu Ilomantsin taajamassa (Pogosta), mutta eri puolilla kuntaa on useita kyliä. (Kuva 1)

Ilomantsin päätaajaman Pogostan lisäksi kunnan muita asutustaajamia ovat Hattuvaara, Haukivaara, Huhus, Ikonvaara, Kivilahti, Kuuksenvaara, Käenkoski, Lehtovaara-Korentovaara, Marjovaara, Mekrijärvi, Mutalahti, Mäkikylät, Möhkö, Naarva, Patriikka, Rehvana, Sonkaja, Tokrajärvi ja Tyrjänsaari. Lähin kaupunki on Joensuu, joka on myös Ilomantsin rajanaapuri. Muita Ilomantsin naapurikuntia ovat Eno ja Lieksa. Kunnalla on Venäjän kanssa yhteistä rajaa noin 100 km.

Ilomantsin taajaman läpi kulkee kantatie 74 (Joensuu-Ilomantsi), joka on seudullisesti tärkeä pääväylä. Kantatie 74 päättyy Ilomantsin taajamaan. Muita tärkeitä maanteitä ovat seututie 514 Ilomantsin keskustaajamasta Enoon, seututie 522 Naarvan kautta Lieksaan ja seututie 500 Mutalahden kautta Niiralan raja-asemalle. Seututiet 500 ja 522 ovat kunnan alueella myös osa matkailutienä tunnettua Runon ja Rajan tietä.

Kunnassa on viisi perusopetusta antavaa koulua, joista neljä on alakouluja ja yksi yläkoulu. Alakouluissa oppilaita on noin 375 ja yläkouluissa noin 206. Lisäksi kunnassa on lukio, jossa opiskelijoita on noin 100 sekä Pohjois-Karjalan Ammattiopiston toimipiste. Oppilasmäärien ennustetaan vähenevän vuoteen 2012 mennessä noin 30 %.

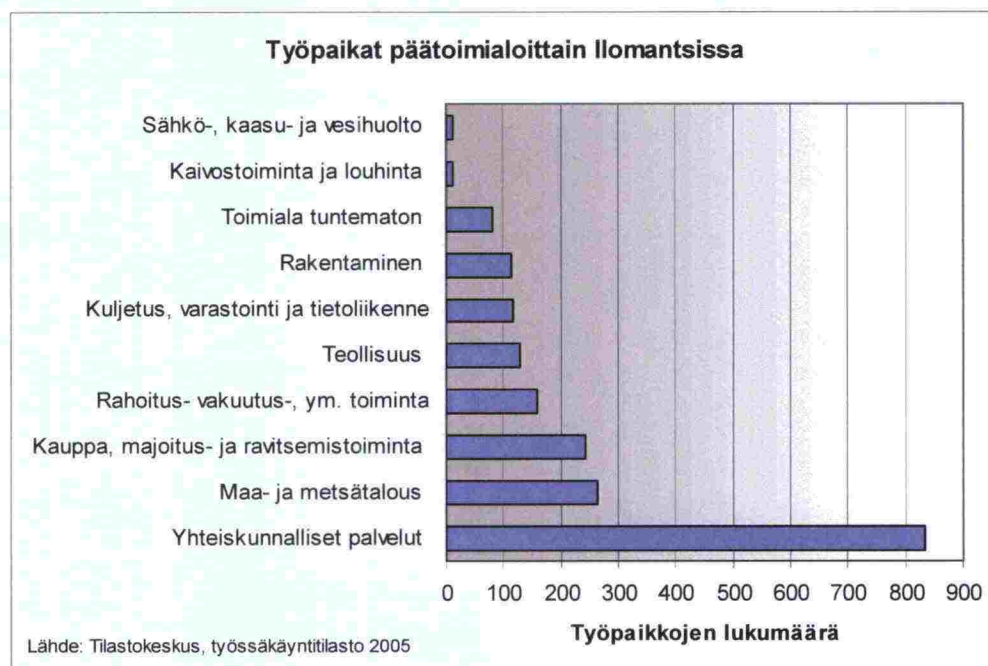

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja liikenteellinen asema.

1.2 Elinkeinorakenne ja työssäkäynti

Ilomantsin kunnan alueella on työpaikkoja noin 1970 kpl. Suurin osa työpaikoista on yhteiskunnallisissa palveluissa, maa- ja metsätaloudessa sekä kauppa-, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa. (Kuva 2)

Ilomantsin suurimmat yksityiset työllistäjät ovat Kesla Oyj, joka työllistää 55 henkilöä ja Pohjois-Karjalan Kuntoutussäätiö, joka työllistää suoraan 34 henkilöä ja välillisesti 14 henkilöä. Julkisen sektorin suurimpia työllistäjiä ovat Ilomantsin kunta, joka työllistää noin 600 henkilöä (joista noin 390 vakituisesti) ja Rajavartiolaitos, joka työllistää noin 70 henkilöä.

Kuva 2. Ilomantsin elinkeinorakenne vuonna 2005.

1.3 Maankäyttö ja kaavoitus

1.3.1 Maankäyttö

Ympärivuotinen asutus sekä palvelut keskittyvät Ilomantsin taajamaan. Vapaa-ajan asutus keskittyy suurimpien järvien rannoille, mm. kunnan luoteisosassa sijaitsevan Koitereen etelä- ja länsirannoille. Tulevaisuudessa asutuksen ja palveluiden arvioidaan keskittyvän edelleen Ilomantsin keskustaa jamaan. Mutalahden kylässä lähellä Venäjän rajaa on yli 100 rakentamaton tonttia, jotka mahdollistavat alueen kehittämisen vapaa-ajan asumisen keskittymäksi.

Hattuvaaran Pampalossa on kultaesiintymä. Alueella on käynnistetty tutkimuskairaukset vuonna 2007 ja tavoitteena on käynnistää kaivostoiminta viimeistään vuonna 2011. Päätökset kaivoksen avaamisesta tehtäneen syksyllä 2008. Em. kultaesiintymän ohella sijoittuu kunnan pohjoisosaan Hattuvaaaran (Koidanvaaran) mustakiviesiintymä, jossa louhintatyöt on jo aloitettu. Hattuvaarasta johtaa ko. esiintymälle Polvikosken yksityistien jatkeena osin huonokuntoinen metsäautotie. Huomioon otettavaa on myös se, että Venäjän raakapuun tuonnin todennäköinen väheneminen johtaa puunhankinnan lisäämiseen Ilomantsin alueella, erityisesti kunnan pohjoisosissa.

Matkailun merkitys on kunnan alueella suuri. Merkittävimpiä matkailukohteita ovat mm. Patvinsuon ja Petkeljärven kansallispuistot sekä Koivusuon ja Kessonsuon luonnonsuojelualueet, EU:n itäisin piste sekä Möhkön kylä. Myös Runon ja Rajan tie on ollut varsinkin aikaisemmin merkittävä matkailutie.

Kunnan alueella, erityisesti sen pohjoisosissa sijaitsee lukuisia käytössä olevia turvesoita. Lisäksi kunnan alueelle sijoittuvat epäviralliset Leminahon ja Haapovaaran rajanylityspaikat.

1.3.2 Kaavoitus

Pohjois-Karjalan maakuntakaava

Pohjois-Karjalan maakuntakaavaehdotus on parhaillaan ympäristöministeriön vahvistettavana. Maakuntakaavan täydennyksen toinen vaihe on tarkoitus saada hyväksyttyä vuonna 2008 ja vahvistettua vuonna 2009.

Yleiskaavat

Ilomantsin kunnan alueita koskevat yleiskaavat ovat Kirkonkylän ja ympäristön osayleiskaava, Ilomantsin kaakkoisosan rantaosayleiskaava sekä Koitereen rantaosayleiskaava joitakin vähäisiä valituksenalaisia alueita lukuun ottamatta.

Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Ilomantsin kunnan alueen asemakaava on Kirkonkylän asemakaava. Ranta-asemakaavoja on kunnassa seuraavien vesistöjen alueella:

- Hattujärvi: Hattujärven ranta-asemakaava
- Kauniinjärvi: Kauniinjärven ranta-asemakaava
- Koitere: Juuansaaren, Sulkusaaren, Kaltialan ja Rissanrannan ranta-asemakaavat
- Mekrijärvi: Korvunniemen ranta-asemakaava
- Muokonjärvi: Tervaruukin ranta-asemakaava
- Mustalampi-Sulkulampi: Rätylän ranta-asemakaava
- Ravajärvi ym. Ravajärven-Tetrijärven ranta-asemakaava.

1.4 Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne

1.4.1 Tie- ja katuverkko

Suunnittelualueella on maanteitä yhteensä noin 490 km, joista kantatietä on noin 17 km, seututeitä noin 134 km ja yhdysteitä noin 339 km. Maantieverkon lisäksi katu- ja yksityistieverkko muodostaa merkittävän osan kunnan liikenneväylästä. Kunnan hoidossa on katuja ja kevyen liikenteen väyliä lähes 38 km.

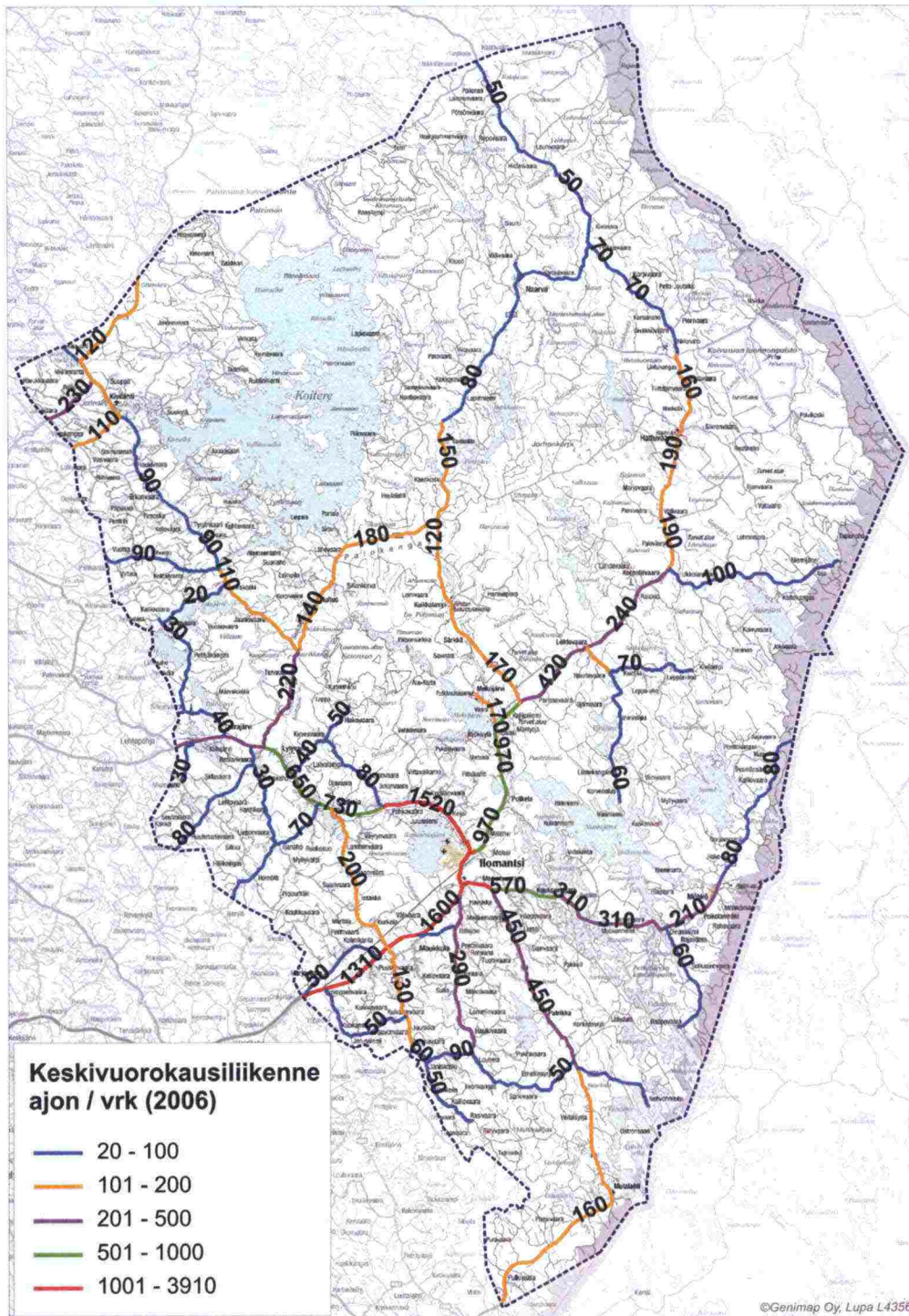
Ilomantsin tieverkon kannalta tärkeimmät tiet ovat kantatie 74 sekä seututiet 500, 514 ja 522. Kantatie 74 on merkittävin tieyhteys länteen Joensuun suuntaan ja seututie 514 tärkeä tieyhteys länteen Enon suuntaan. Seututie 500 on tärkeä tieyhteys etelän suuntaan Niiralan raja-asemalle. Pohjoisen suuntaan kunnasta pääsee seututietä 522. Ilomantsin taajamassa pääväylä on kantatie 74 (Pogostantie).

1.4.2 Liikennemäärät

Kantatiellä 74 liikennemäärä on noin 1310-3910 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 4-8 %). Suurimmillaan kantatien 74 liikennemäärä on Ilomantsin taajaman kohdalla noin 2190-3910 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 5-6 %).

Seututiellä 514 Ilomantsin taajamasta Enoon liikennemäärä on noin 420-1880 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 2-8 %), seututiellä 500 Ilomantsin taajamasta etelään 160-1410 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 4-9 %) ja seututiellä 522 Ilomantsin taajamasta pohjoiseen noin 40-1320 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 3-8 %).

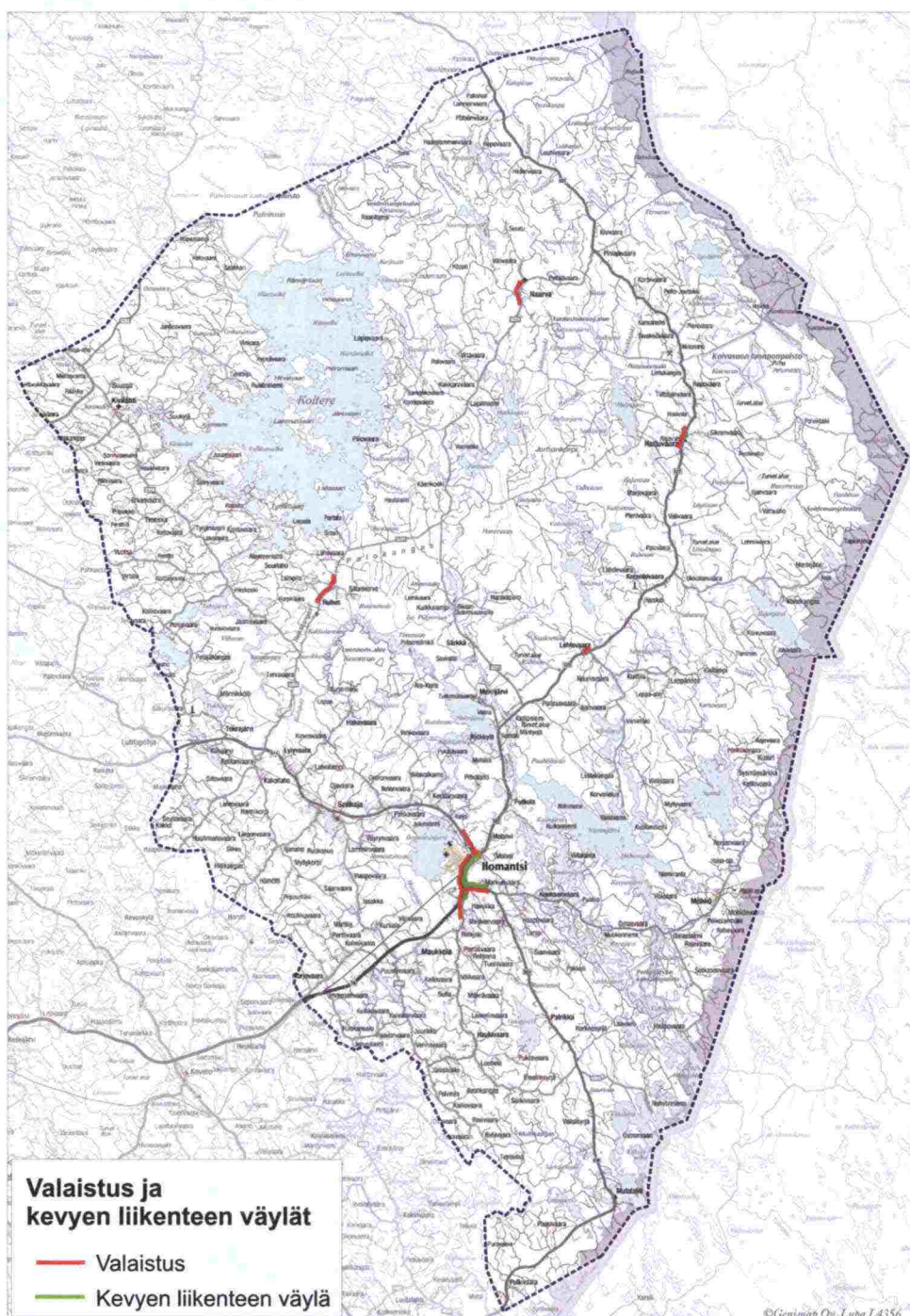
Vilkkaimmilla yhdysteillä liikennemäärä on yhdystiellä 5004 Kuuksenvaaran ja Leminaho välillä noin 80-570 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 2-7 %), yhdystiellä 5160 Kivilahdessa noin 230 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 21 %), yhdystiellä 5200 Lylyvaaran ja Raja-ahon välillä noin 30-220 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 5-16 %), yhdystiellä 15753 Haukivaarassa noin 90-290 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 2-3 %) ja yhdystiellä 15754 Rihihoella noin 60-370 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 3-5 %). (Kuva 3)

Kuva 3. Ilomantsin maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät (KVL 2006).

1.4.3 Tievalaistus

Ilomantsin maanteistä valaistuja on yhteensä 15,7 km. Kantatiellä 74 on valaistus Ilomantsin taajaman kohdalla yhdystien 15754 ja seututien 514 liittymien välillä. Seututeistä valaistus on seututiellä 514 Markunvaaran kohdalla, seututiellä 514 kantatien 74 liittymän ja Kurenkankaan välillä sekä seututiellä 522 Hattuvaaran kohdalla. Yhdysteistä valaistus on yhdystiellä 5201 Huhuksen kohdalla, yhdysteillä 5221 ja 15778 Naarvan kohdalla sekä yhdystiellä 15754 kantatien 74 liittymän ja Riihiojen välillä. (Kuva 4)

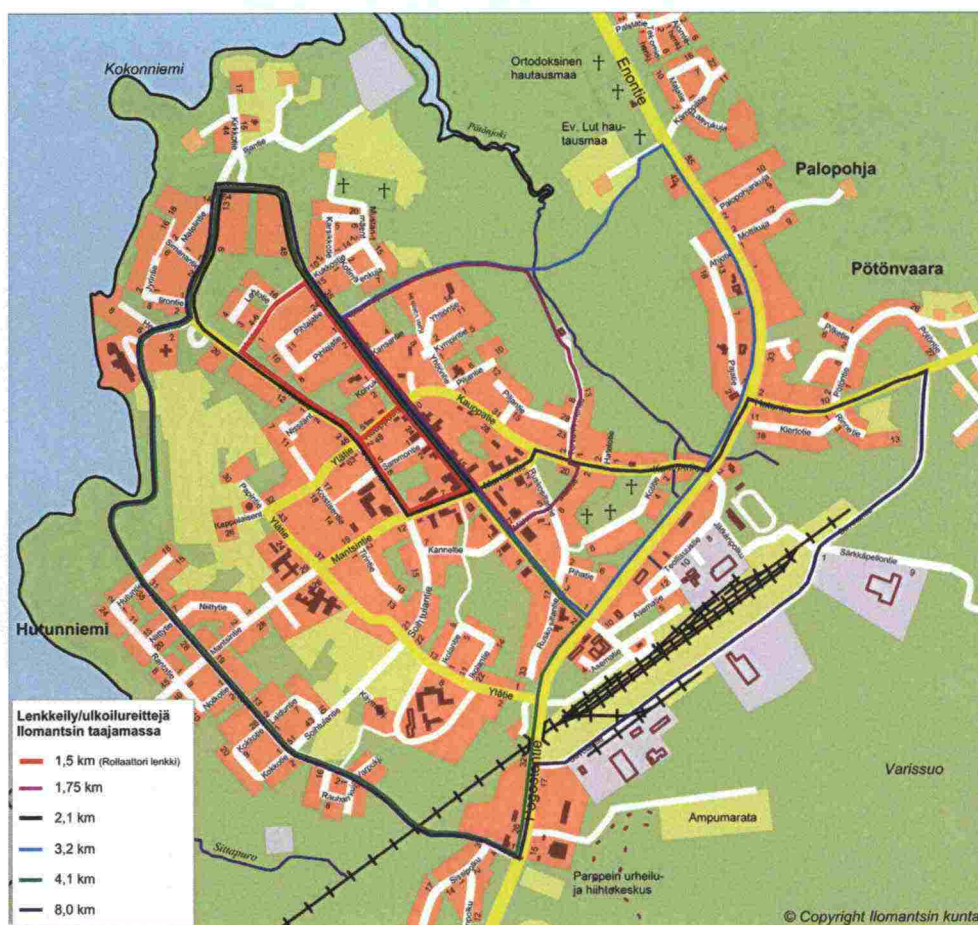

Kuva 4. Ilomantsin maanteiden nykyinen valaistus ja nykyiset kevyen liikenteen väylät.

1.4.4 Kevyen liikenteen väylät sekä ulkoilu- ja rollaattorireitit

Ilomantsissa on maanteiden varsilla olevia kevyen liikenteen väyliä noin 7 km. Kantatien 74 varrella on kevyen liikenteen väylä Ilomantsin taajaman kohdalla yhdystien 15754 ja seututien 514 liittymien välillä. Seututiellä 500 on kevyen liikenteen väylä Markunvaaran kohdalla ja seututiellä 522 Ilomantsin taajaman ja Pötönvaaran välillä. (Kuva 4)

Kunnassa on suunniteltu ja toteutettu myös erillisiä ulkoilu- ja kävelyreittejä. Reitit soveltuvat myös ikäihmisten lenkkikäyttöön, koska ne on suunniteltu suurelta osin suurimmat mäet kiertäviksi. Myös rollaattorin kanssa liikkuville on suunniteltu reitti, joka tullaan merkitsemään jatkossa myös maastoon. Ulkoilureiteille ei ole järjestetty kunnan toimesta talvikunnossapitoa.

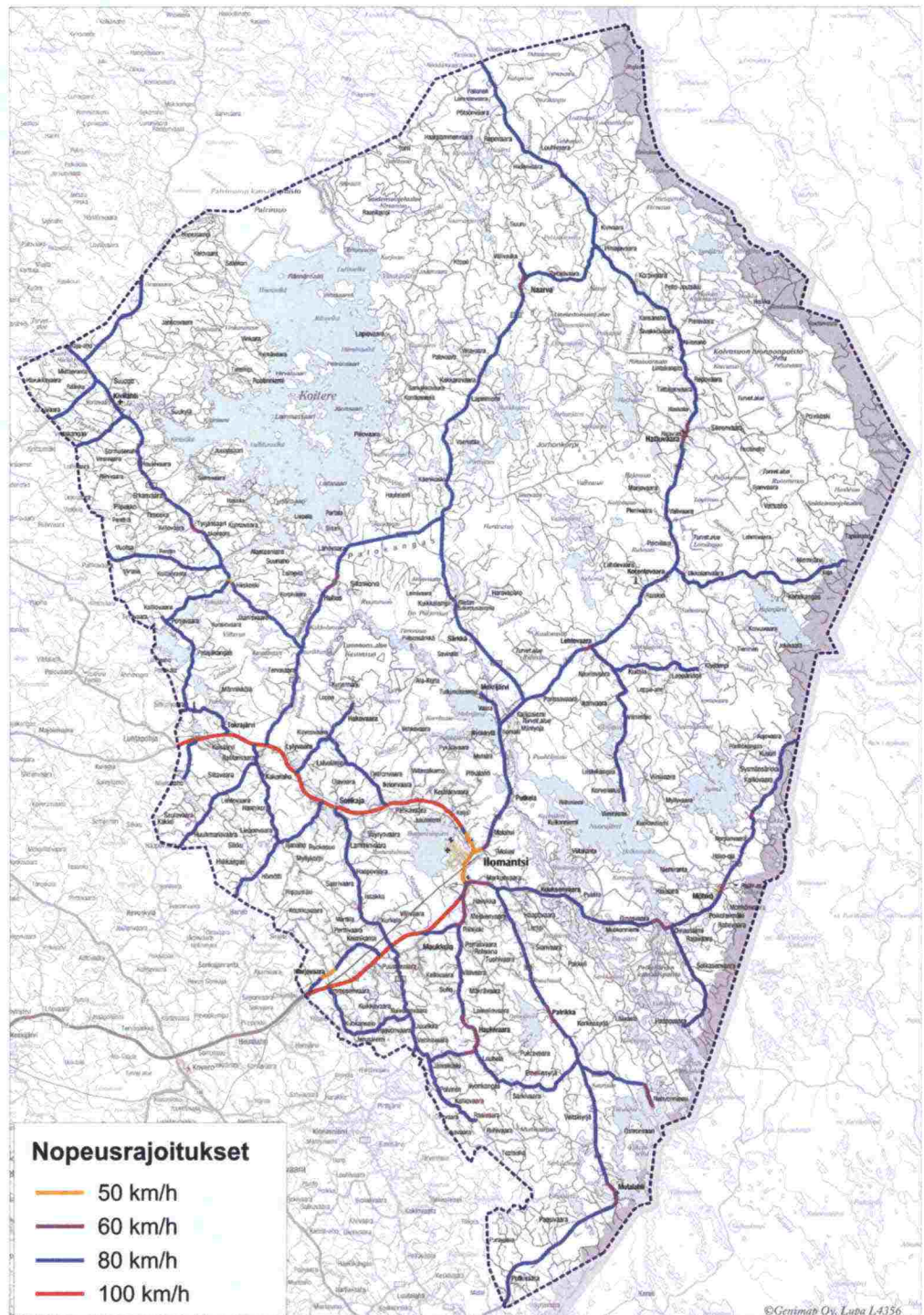

Kuva 5. Lenkkeily- ja ulkoilureittejä Ilomantsin taajamassa.

Jatkossa olisi mahdollista kehittää Enontieltä keskustaan johtavia ulkoilureittejä myös talvisin kunnossapidettäväksi kevyen liikenteen väyliksi, koska reitit lyhentäisivät oleellisesti Palopohjan asuinalueelta keskustaan johtavia yhteyksiä.

1.4.5 Nopeusrajoitukset

Kantatiellä 74 nopeusrajoitus on 100 km/h Joensuun suunnasta tultaessa lähes yhdystien 15754 liittymään saakka. Yhdystien 15754 ja seututien 500 liittymien välillä kantatien 74 nopeusrajoitus on 60 km/h ja Ilomantsin taajaman kohdalla 50 km/h. Seututeillä nopeusrajoitus on taajamissa 50 km/h ja taajamien ulkopuolella 60-100 km/h. Yhdysteillä nopeusrajoitus on 50-80 km/h. Kaava-alueella katujen nopeusrajoitus on pääosin 40 km/h. (Kuva 6)

Kuva 6. Ilomantsin maanteiden nopeusrajoitukset.

1.5 Aikaisemmat suunnitelmat

Ilomantsin edellinen liikenneturvallisuuksuunnitelma on valmistunut vuonna 1994. Suunnitelmaan ei sisälly koulutus- ja tiedotussuunnitelmaa. Suunnitelman liikenneympäristöä koskevista toimenpide-ehdotuksista suuri osa on toteutettu ja osa esityksistä ei ole enää ajantasaisia.

2 LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

2.1 Liikenneonnettomuudet

Onnettomuustarkastelu perustuu poliisin tietoon tulleisiin onnettomuuksiin. On arvioitu, että poliisin tietoon tulee vain osa kaikista liikenneonnettomuuksista. Kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet ja yli puolet loukkaantumiseen johtavista onnettomuuksista tulee poliisin tietoon, mutta pienistä omaisuusvahinkoihin johtaneista onnettomuuksista vain hyvin pieni osa tulee tilastoihin.

Onnettomuustarkastelu käsittää tapahtuneet onnettomuudet maanteillä, kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1997-2006. Kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneiden onnettomuuksien tiedot vuosilta 1997 ja 1998 ovat puutteellisia ja ne poistettiin aineistosta, koska tietojen kirjaaminen aloitettiin vasta vuonna 1998. Onnettomuusaineisto saatiin Tiehallinnon onnettomuusrekisteristä. Aineistossa oli maanteillä tapahtuneita onnettomuuksia yhteensä 173 kpl ja kaduilla tapahtuneita onnettomuuksia yhteensä 59 kpl.

Onnettomuustarkastelussa oletettiin, että kuljettajan juopumus vaikuttaa onnettomuuksiin liikenneympäristöä enemmän. Tähän oletukseen perustuen ne onnettomuudet, joissa kuljettaja oli juopunut, poistettiin aineistosta, jotta liikenneympäristön vaikutus onnettomuuksien tapahtumiseen saataisiin paremmin selville. Maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista kuljettaja oli juopunut 22 onnettomuudessa. Niistä neljä oli henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia. Kaduilla ja yksityisteillä vastaavia onnettomuuksia tapahtui seitsemän, joista kaksi oli henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia. Selvästi suurin osa em. onnettomuuksista oli yksittäisonnettomuuksia, joissa ajoneuvo suistui ulos tieltä.

Vuosina 1997-2006 maanteillä ja vuosina 1999-2006 kaduilla ja yksityisteillä tapahtui kunnan alueella yhteensä siten ilman alkoholi-onnettomuuksia 203 onnettomuutta, joista johti henkilövahinkoon 44 onnettomuutta. Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista johti loukkaantumiseen 39 onnettomuutta ja kuolemaan 5 onnettomuutta. Onnettomuuksissa loukkaantui ko. ajanjaksolla yhteensä 49 henkilöä ja kuoli 5 henkilöä.

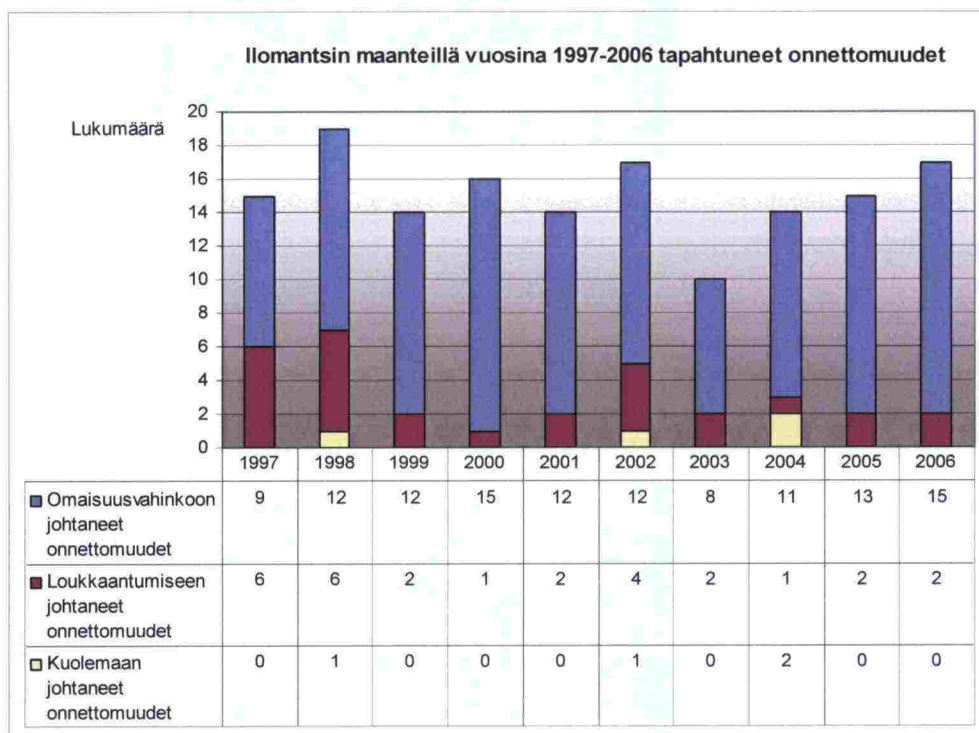
2.1.1 Maanteillä tapahtuneet onnettomuudet

Ilomantsin asukaslukuun suhteutettuna maanteillä tapahtuneissa onnettomuuksissa loukkaantui keskimäärin 0,62 ja kuoli keskimäärin 0,06 henkilöä vuodessa tuhatta asukasta kohti. (Ilomantsin asukasluku oli vuosina 1997-2006 keskimäärin noin 6910 asukasta). Vastaavat luvut vuonna 2005 olivat Pohjois-Karjalan alueella 1,46 ja 0,10 ja Itä-Suomen läänin alueella 1,73 ja 0,08 (Lähde: Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuussuunnitelma 2007-2011). Vertailuluvuissa ovat mukana myös ne onnettomuudet, joissa kuljettaja oli juopunut.

Vuosina 1997-2006 Ilomantsin maanteillä tapahtui yhteensä 151 poliisin tietoon tullutta onnettomuutta eli keskimäärin noin 15 onnettomuutta/vuosi. Onnettomuuksien määrä vaihteli vuosittain välillä 10-19. (Kuva 7 ja Kuva 8)

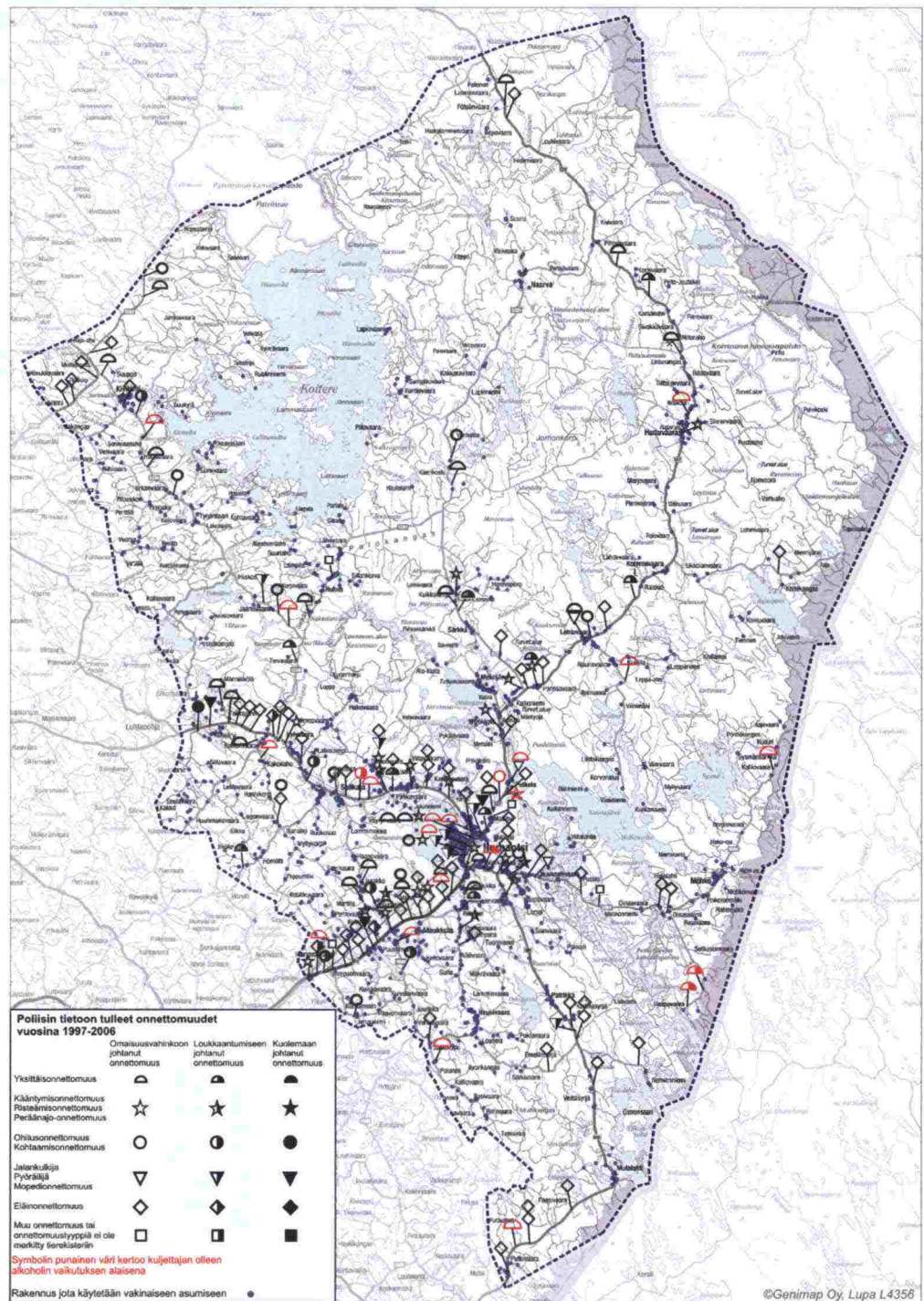
Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui 32 kpl eli keskimäärin 3,2 onnettomuutta/vuosi määrän vaihdellessa vuosittain välillä 1-7 onn./vuosi. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osuus kaikista onnettomuuksista oli noin 21 %, loput noin 79 % oli omaisuusvahinkoon johtaneita onnettomuuksia. Henkilövahinko-onnettomuuksista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli 28 kpl, joissa loukkaantui yhteensä 38 henkilöä. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtui neljä eli keskimäärin 0,4 onn./vuosi. Onnettomuuksissa kuoli yhteensä neljä henkilöä. (Kuva 7 ja Kuva 9)

Maanteillä vuosina 1997-2006 tapahtuneiden onnettomuuksien ja henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrissä on tapahtunut vuosittaista vaihtelua. Selkeätä kehityssuuntaa määrissä ei ole kuitenkaan havaittavissa.

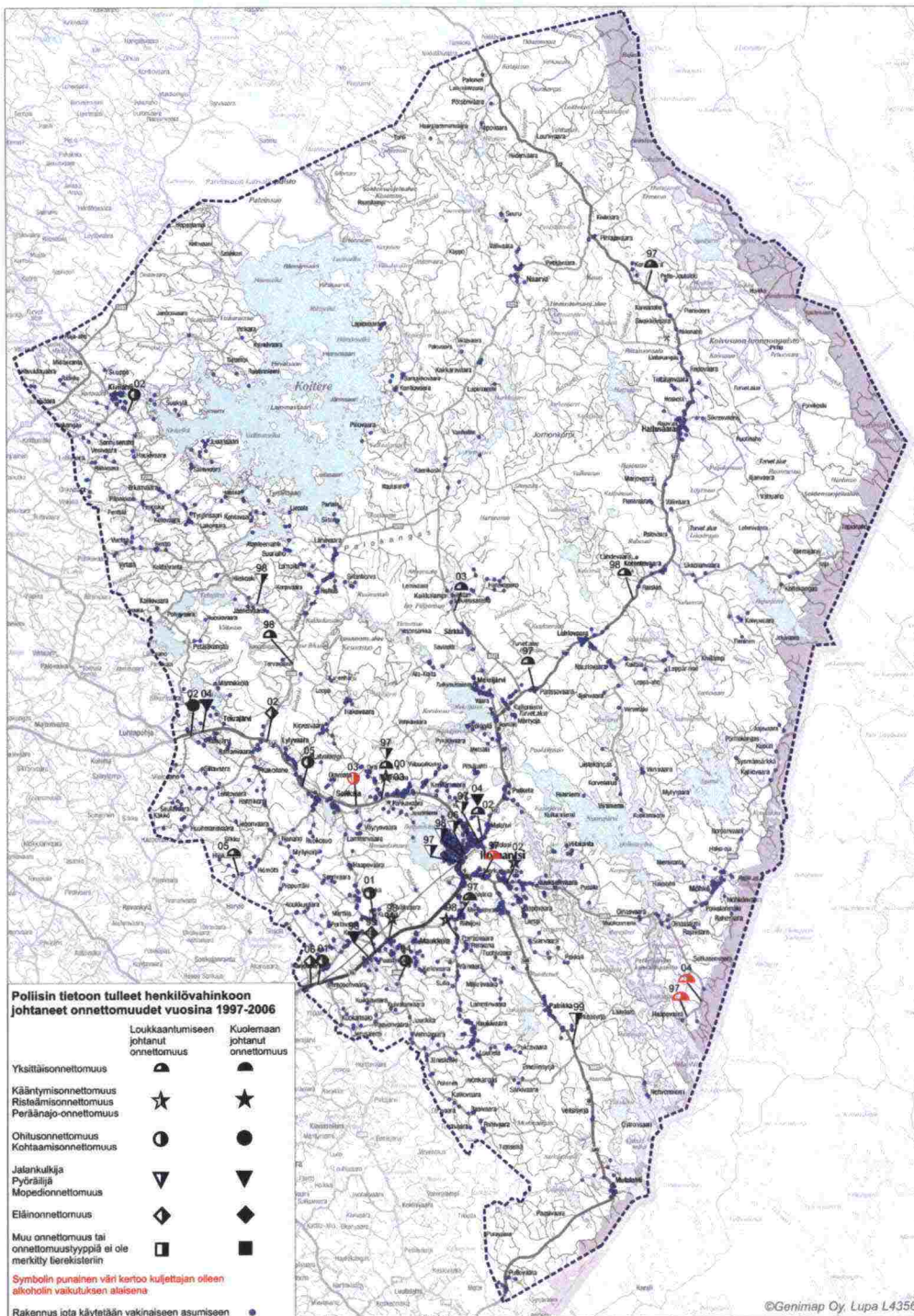

Kuva 7. Ilomantsin maanteillä vuosina 1997-2006 tapahtuneet onnettomuudet. (Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Tiekohtaisesti eniten onnettomuuksia tapahtui kantatiellä 74 ja seututiellä 514. Kevyen liikenteen onnettomuuksia tapahtui eniten kantatiellä 74 Ilo-mantsin keskustan kohdalla, jossa on myös suurin asutuskeskittymä. Myös henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui eniten kantatiellä 74 ja seututiellä 514. Liikennemääriltään hiljaisemmilla seututeillä ja yhdysteillä suurin osa onnettomuuksista ja henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista oli yksittäisonnettomuuksia, joissa ajoneuvo suistui ulos tieltä. (Kuva 8 ja Kuva 9)

Kuva 8. Ilomantsin maanteillä vuosina 1997-2006 tapahtuneet onnettomuudet.

Kuva 9. Iloanta maanteillä vuosina 1997-2006 tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet.

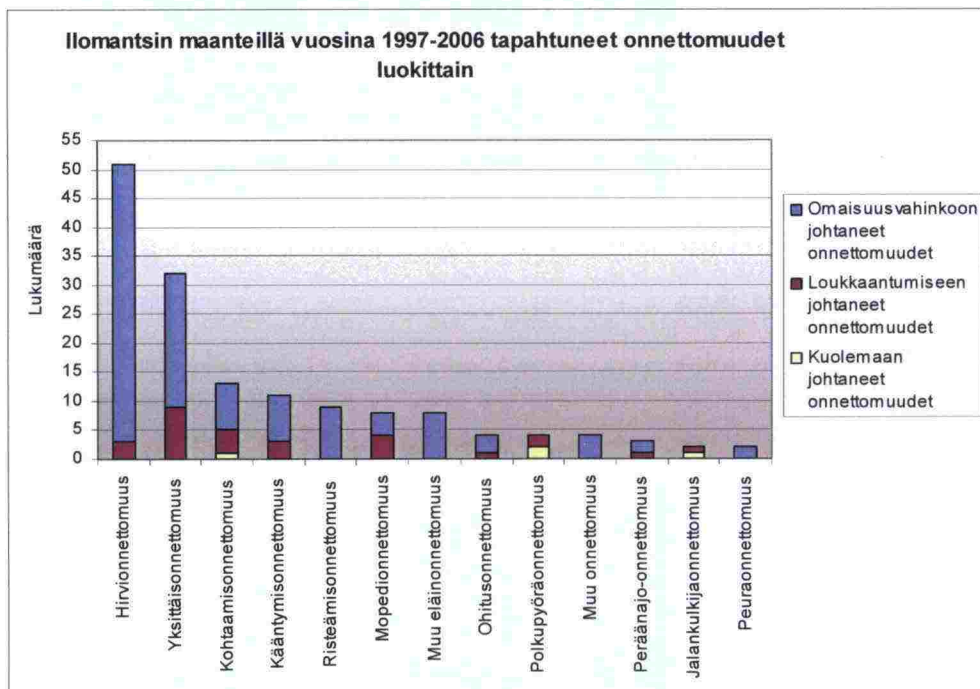
Eniten onnettomuuksia tapahtui kokonaisuutena seutu- ja yhdysteillä. Seutu-
 teillä tapahtui yhteensä 63 onnettomuutta, joista loukkaantumisen johtaneita
 onnettomuuksia oli 10 kpl ja kuolemaan johtaneita kaksi. Yhdysteillä tapahtui
 yhteensä 54 onnettomuutta, joista loukkaantumisen johtaneita onnettomuuk-
 sia oli 11 kpl ja kuolemaan johtaneita yksi. Ilomantsin kunnan alueen ainoal-
 la kantatiellä (kt 74) tapahtui yhteensä 34 onnettomuutta, joista loukkaantu-
 miseen johtaneita onnettomuuksia oli seitsemän ja kuolemaan johtaneita
 yksi. Ilomantsin kunnan alueella ei ole valtateitä. (Taulukko 1)

*Taulukko 1. Ilomantsin maanteillä vuosina 1997-2006 tapahtuneet onnettomuudet
 teiden toiminnallisen luokan mukaan jaoteltuina. (Kunnan alueella ei
 ole valtateitä) (Aineistosta on poistettu alkoholi-onnettomuudet).*

Toiminnallinen luokka	Omaisuu- s- vahinkoon johtaneet onnetto- muudet	Loukkaantu- miseen johtaneet onnetto- muudet	Kuolemaan johtaneet on- netto- muudet	Yhteensä
Kantatie (17 km)	26	7	1	34
Seututie (134 km)	51	10	2	63
Yhdystie (339 km)	42	11	1	54
Yhteensä (490 km)	119	28	4	151

Selvästi suurin osa tapahtuneista kaikista onnettomuuksista oli hirvionnetto-
 muuksia. Hirvionnettomuuksia tapahtui yhteensä 51 kpl, mikä oli noin kol-
 masosa kaikista onnettomuuksista. Seuraavaksi yleisin onnettomuusluokka
 kaikista onnettomuuksista oli yksittäisonnettomuudet, joita tapahtui 32 kpl.
 Muissa onnettomuusluokissa tapahtui 2-13 onnettomuutta. (Kuva 10 ja Tau-
 lukko 2)

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista eniten tapahtui yksittäison-
 nettomuuksia, joita tapahtui yhdeksän. Muissa onnettomuusluokissa tapahtui
 0-5 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta. Suhteellisesti eniten henki-
 lövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui kevyen liikenteen onnetto-
 muuksissa. Kaikki jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet sekä puolet mo-
 pedionnettomuuksista johti henkilövahinkoon. Kohtaamisonnettomuuksista
 38 % johti henkilövahinkoon. Neljästä kuolemaan johtaneesta onnettomuu-
 desta kaksi oli polkupyöräonnettomuuksia, yksi jalankulkijaonnettomuus ja
 yksi kohtaamisonnettomuus. (Kuva 10, Taulukko 2)

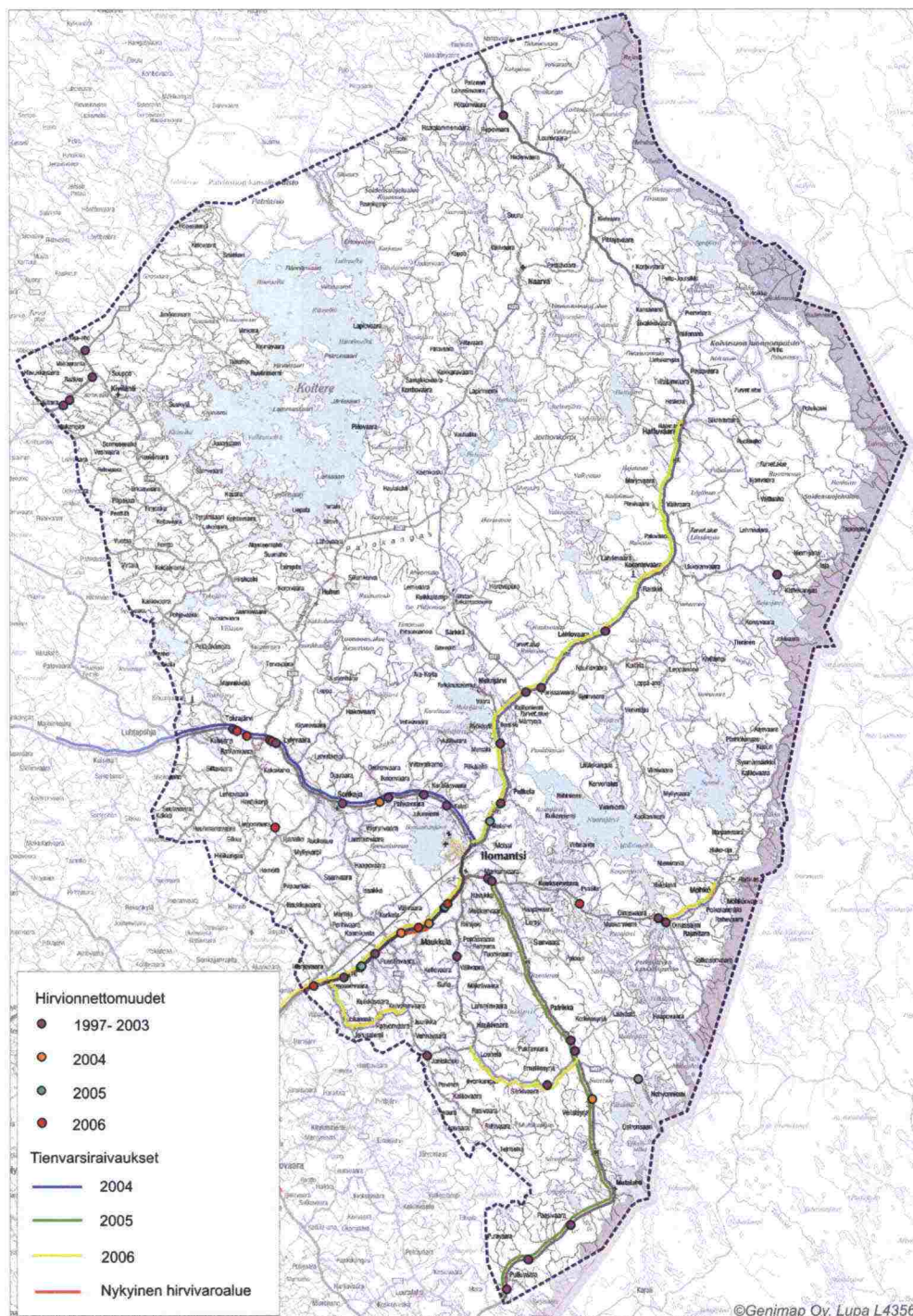

Kuva 10. Ilomantsin maanteillä vuosina 1997-2006 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain. (Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Taulukko 2. Ilomantsin maanteillä vuosina 1997-2006 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain ja vakavuusasteittain. (Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Onnettomuusluokka	Kaikki onnettomuudet	Henkilö- vahinkoon johtaneet onnettomuudet	Henkilö- vahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osuus (%)	Kuolleet
Hirvionnettomuus	51	3	6	0
Yksittäisonnettomuus	32	9	28	0
Kohtaamisonnettomuus	13	5	38	1
Kääntymisonnettomuus	11	3	27	0
Risteämisonnettomuus	9	0	0	0
Mopedionnettomuus	8	4	50	0
Muu eläinonnettomuus	8	0	0	0
Polkupyöräonnettomuus	4	4	100	2
Ohitusonnettomuus	4	1	25	0
Muu onnettomuus	4	0	0	0
Peräänajo-onnettomuus	3	1	33	0
Jalankulkijaonnettomuus	2	2	100	1
Peuraonnettomuus	2	0	0	0
Yhteensä	151	32	21	4

Maanteillä tapahtui hirvi- ja peuraonnettomuuksia yhteensä 53 kpl. Selvästi suurin osa hirvi- ja peuraonnettomuuksista tapahtui kantatiellä 74 ja seutu- tiellä 514. Kantatiellä 74 on nykyinen hirvivaroalue Ruokosuon kohdalla. Tienvarsiraivauksia on tehty vuosina 2004-2006 kantatiellä 74, seututeillä 500, 514 ja 522 sekä yhdysteillä 5004, 15752 ja 15756. Tienvarsiraivaukset näyttäisivät vähentäneen hirvionnettomuuksia, mutta onnettomuusmääriin vaikuttaa myös hirvikannan vuosittainen vaihtelu. (Kuva 11)

Kuva 11. Ilomantsin maanteillä vuosina 1997-2006 tapahtuneet hirvi- ja peuraonnettomuudet, tehdyt tienvarsiraivaukset sekä nykyiset hirvivaroalueet.

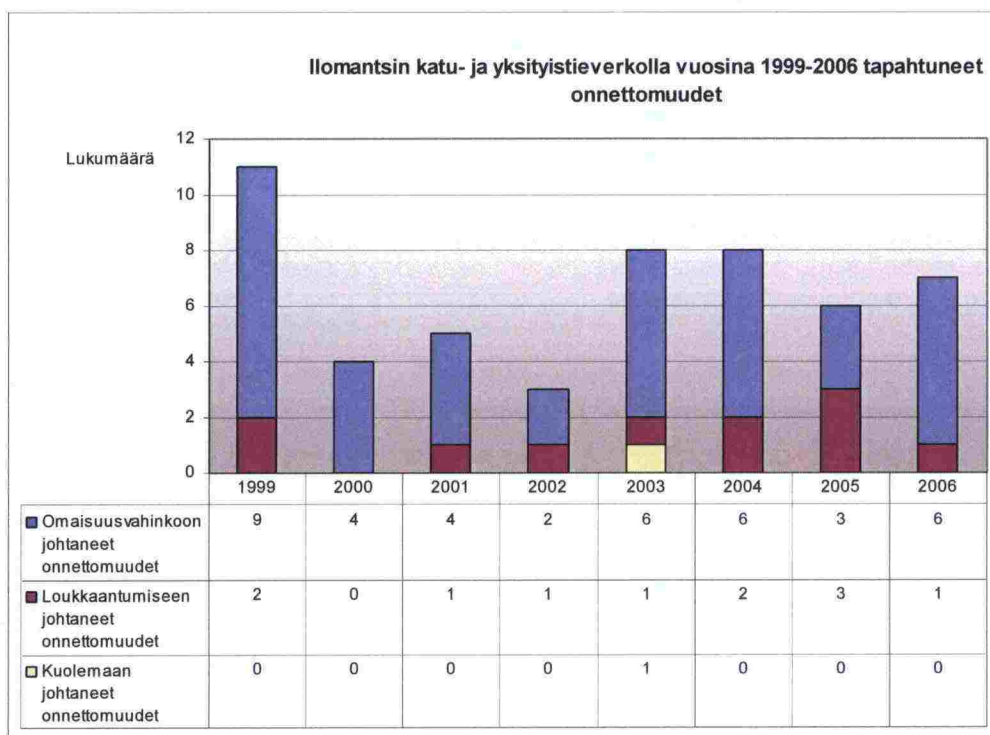
2.1.2 Kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneet onnettomuudet

Ilomantsin kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneiden onnettomuuksien kirjaaminen onnettomuusrekisteriin aloitettiin vasta vuonna 1998, siksi vuoden 1997 ja osin vuoden 1998 tiedot olivat puutteellisia. Tämän vuoksi ko. vuosien tiedot poistettiin aineistosta.

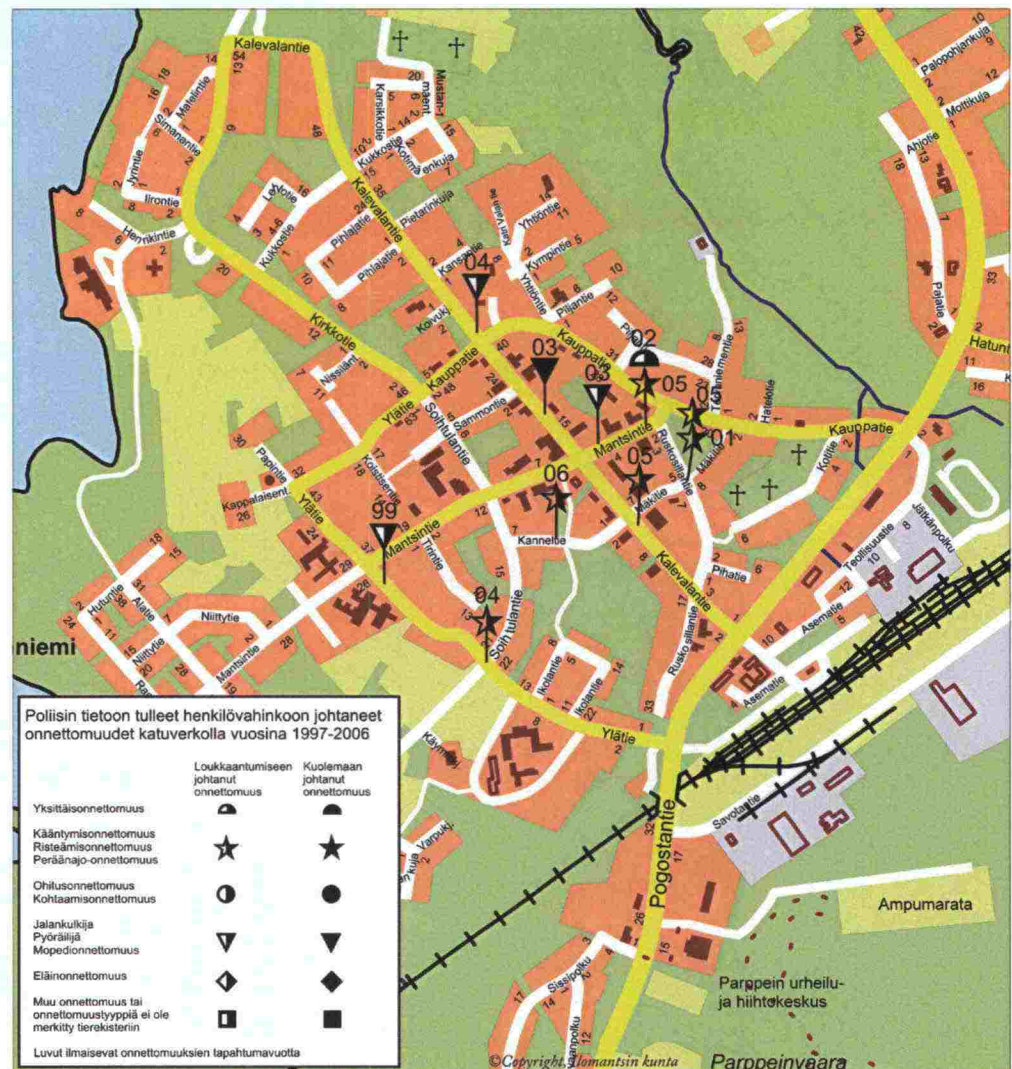
Vuosina 1999-2006 Ilomantsin kaduilla ja yksityisteillä tapahtui ilman alkoholi-onnettomuuksia yhteensä 52 poliisin tietoon tullutta onnettomuutta eli keskimäärin noin 6,5 onnettomuutta/vuosi. Onnettomuuksien määrä vaihteli vuosittain välillä 3-11 onn./vuosi. (Kuva 12)

Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui kaduilla ja yksityisteillä 12 kpl eli keskimäärin 1,5 onnettomuutta/vuosi määrän vaihdellessa vuosittain välillä 0-3 onn./vuosi. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osuus kaikista onnettomuuksista oli noin 23 %. Loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia tapahtui 11 kpl, joissa loukkaantui yhteensä 11 henkilöä. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtui yksi, jossa kuoli yksi henkilö. (Kuva 12, Kuva 13 ja Taulukko 3)

Kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1999-2006 tapahtuneiden onnettomuuksien ja henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrät ovat pieniä eikä selkeää onnettomuusmäärien muutoksen trendiä ole havaittavissa.

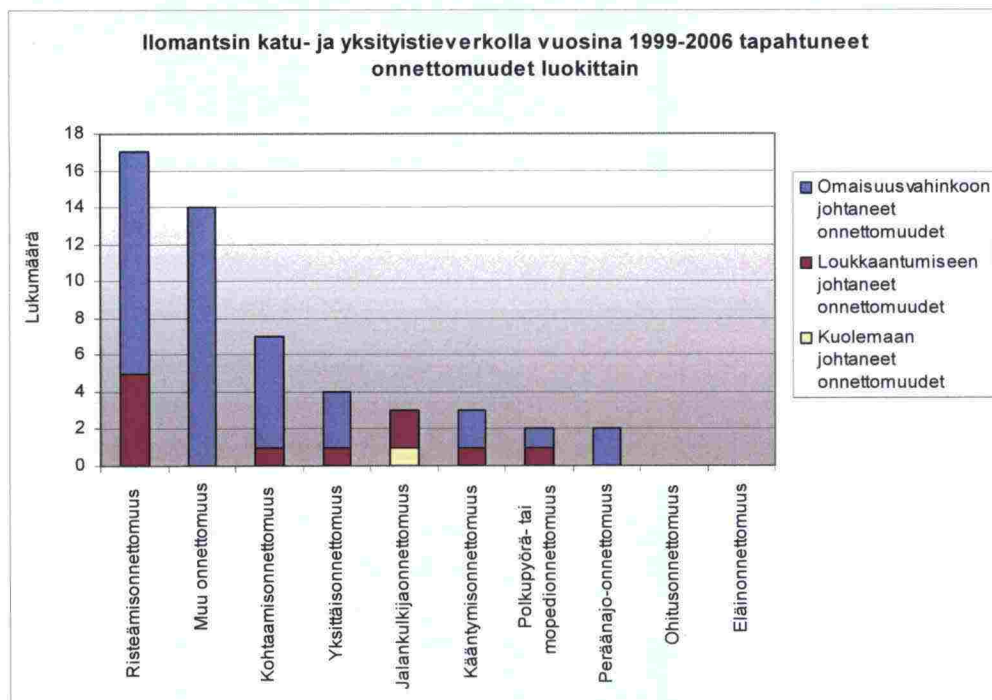
Kuva 12. Ilomantsin kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1999-2006 tapahtuneet onnettomuudet. (Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Kuva 13. Ilomantsin kaduilla vuosina 1999-2006 tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet. (Aineistosta on poistettu alkoholiohionnettomuudet) (Taajamasaneeraus toteutettu vuonna 2000).

Suurin osa tapahtuneista kaikista onnettomuuksista oli risteämisonnettomuuksia. Risteämisonnettomuuksia tapahtui yhteensä 17 kpl, mikä oli hie-
 man alle kolmasosa kaikista onnettomuuksista. Seuraavaksi yleisin onnet-
 tomuusluokka kaikista onnettomuuksista oli muut onnettomuudet, joita ta-
 pahtui 14 kpl. Muissa onnettomuusluokissa tapahtui 0-7 onnettomuutta.
 (Kuva 14, Taulukko 3)

Myös henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista eniten tapahtui ris-
 teämisonnettomuuksia, joita tapahtui viisi. Muissa onnettomuusluokissa ta-
 pahtui 0-3 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta. Suhteellisesti eniten
 henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui kevyen liikenteen on-
 nettomuuksissa. Kaikki jalankulkijaonnettomuudet ja sekä puolet polkupyörä-
 ja mopedionnettomuuksista johtivat henkilövahinkoon. Kuolemaan johtanut
 onnettomuus oli jalankulkijaonnettomuus. (Kuva 14 ja Taulukko 3)

Kuva 14. Ilomantsin kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1999-2006 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain. (Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Taulukko 3. Ilomantsin kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1999-2006 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain ja vakavuusasteittain. (Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Onnettomuusluokka	Kaikki onnettomuudet	Henkilö- vahinkoon johtaneet onnettomuudet	Henkilö- vahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osuus (%)	Kuolleet
Risteämisonnettomuus	17	5	29	0
Muu onnettomuus	14	0	0	0
Kohtaamisonnettomuus	7	1	14	0
Yksittäisonnettomuus	4	1	25	0
Jalankulkijaonnettomuus	3	3	100	1
Kääntymisonnettomuus	3	1	33	0
Polkupyörä- tai mopedionnettomuus	2	1	50	0
Peräajajaonnettomuus	2	0	0	0
Ohitusonnettomuus	0	0	0	0
Eläinonnettomuus	0	0	0	0
Yhteensä	52	12	23	1

Ilomantsin keskustan kaduista eniten onnettomuuksia tapahtui Kalevalantiellä, Mantsintiellä ja Ylätiellä. Kalevalantiellä tapahtui yhteensä kuusi onnettomuutta, joista yksi oli kuolemaan johtanut jalankulkijaonnettomuus ja kaksi loukkaantumiseen johtaneita risteämisonnettomuuksia. Myös Mantsintiellä tapahtui yhteensä kuusi onnettomuutta, joista kolme oli loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia. Mantsintiellä tapahtuneista loukkaantumiseen

johtaneista onnettomuuksista yksi oli suistumisonnettomuus, yksi jalankulki-
jaonnettomuus ja yksi risteämisonnettomuus. Lisäksi Kalevalantien ja Mant-
sintien liittymässä tapahtui kaksi omaisuusvahinkoon johtanutta onnetto-
muutta.

Ylätiellä tapahtui yhteensä seitsemän onnettomuutta, joista kaksi oli louk-
kaantumiseen johtaneita onnettomuuksia. Loukkaantumiseen johtaneista
onnettomuuksista toinen oli jalankulkijaonnettomuus ja toinen risteämison-
nettomuus. Onnettomuuksista kolme tapahtui Soihdulantien liittymässä. Soih-
tulantiellä tapahtui lisäksi kaksi omaisuusvahinkoon johtanutta onnettomuut-
ta.

Ruskosillantiellä tapahtui yhteensä neljä onnettomuutta, joista kaksi oli louk-
kaantumiseen johtaneita onnettomuuksia. Loukkaantumiseen johtaneet on-
nettomuudet olivat risteämisonnettomuuksia.

2.1.3 Onnettomuuksien kasautumapistee

Maanteiden sekä katujen ja yksityisteiden onnettomuuksia tarkasteltiin ka-
sautumapisteittäin (onnettomuusaineistosta poistettiin alkoholionnettomuu-
det). Kasautumapisteessä on tapahtunut vähintään neljä onnettomuutta tai
vähintään kaksi henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta. Jokaiselle ka-
sautumapisteelle laskettiin riskiluku, jotta kasautumapisteitä voitaisiin verrata
keskenään. Riskiluku on kasautumapisteessä tapahtuneiden onnettomuuk-
sien lukumäärän summa painottaen henkilövahinkoon johtaneita onnetto-
muuksia kertoimella 5 ja omaisuusvahinkoon johtaneita onnettomuuksia ker-
toimella 1. Kertoimilla painotettiin henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuk-
sia omaisuusvahinkoon johtaneisiin onnettomuuksiin nähden. Kantatien 74
Ilomantsin taajaman kohdan sekä Kalevalantien kasautumapistee tarkastel-
tiin erikseen, koska tie on parannettu vuosina 1999-2000. Parannettu osuus
tarkasteltiin erikseen vuosina 2001-2006 tapahtuneiden onnettomuuksien
perusteella.

Maanteillä tapahtuneiden onnettomuuksien kasautumapistee

Riskiluvultaan suurin onnettomuuksien kasautumapiste sijaitsee seututiellä
514 Pahkavaaran kohdalla lähellä yhdystien 15768 liittymää. Kasautumapis-
teen riskiluku on 12. Kasautumapisteessä tapahtui yhteensä neljä onnetto-
muutta, joista kaksi oli henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia. Henki-
lövahinkoon johtaneista onnettomuuksista toinen oli yksittäisonnettomuus ja
toinen mopedionnettomuus. Omaisuusvahinkoon johtaneista onnettomuuk-
sista toinen oli hirvionnettomuus ja toinen kääntymisonnettomuus. (Kuva 15
ja Taulukko 4)

Kantatiellä 74 Syvänuoronpuron kohdan suoralla sijaitsee onnettomuuksien
kasautumapiste, jonka riskiluku on 10. Kasautumapisteessä tapahtui yh-
teensä kaksi onnettomuutta, jotka molemmat johtivat henkilövahinkoon. Toi-
nen onnettomuuksista oli ohitusonnettomuus ja toinen hirvionnettomuus.
(Kuva 15 ja Taulukko 4)

Seututien 522 ja Anttilantien liittymässä sijaitsee onnettomuuksien kasautu-
mapiste, jonka riskiluku on 10. Kasautumapisteessä tapahtui yhteensä kaksi
onnettomuutta, joista toinen oli kuolemaan johtanut onnettomuus ja toinen
loukkaantumiseen johtanut onnettomuus. Kuolemaan johtanut onnettomuus

oli polkupyöräonnettomuus ja loukkaantumiseen johtanut onnettomuus yksittäisonnettomuus. (Kuva 15 ja Taulukko 4)

Kantatiellä 74 Riihijoen kohdalla olevalla suoralla sijaitsee onnettomuuksien kasautumapiste, jonka riskiluku on 4. Kasautumapisteessä tapahtui yhteensä neljä onnettomuutta, jotka kaikki olivat omaisuusvahinkoon johtaneita onnettomuuksia. Yksi onnettomuuksista oli yksittäisonnettomuus ja kolme hirvionnettomuuksia. Ko. kohdalla on otettava huomioon tehdyt tienvarsi-
raivaukset. (Kuva 15 ja Taulukko 4)

Taulukko 4. Ilomantsin maanteillä tapahtuneiden onnettomuuksien kasautumapistet ja kasautumapisteen riskiluvut. (Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Nro (Kuva 15)	Kasautumapiste	Kaikki onnetto- muudet	Henkilö- vahinkoon johtaneet onnetto- muudet	Riski- luku
1	Seututie 514 lähellä yhdystien 15768 liittymää	4	2	12
2	Kantatie 74, suora Syvänuoronpuron kohdalla	2	2	10
3	Seututien 522 ja Anttilantien liittymä	2	2	10
4	Kantatie 74, suora Riihijoen kohdalla	4	0	4

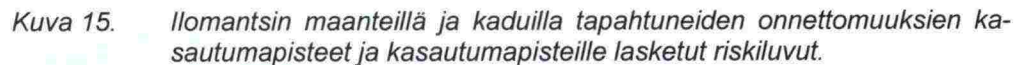
Kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneiden onnettomuuksien kasautumapistet

Mantsintie 1-5:n kohdalla sijaitsee onnettomuuksien kasautumapiste, jonka riskiluku on 16. Kasautumapisteessä on tapahtunut yhteensä neljä onnettomuutta, joista kolme oli loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia ja yksi omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus. Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet olivat risteämisonnettomuus, suistumisonnettomuus ja jalkakäijäonnettomuus. Omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus oli kääntymisonnettomuus. (Kuva 15 ja Taulukko 5)

Ruskosillantien ja Mäkitien liittymässä sijaitsee onnettomuuksien kasautumapiste, jonka riskiluku on 11. Kasautumapisteessä on tapahtunut yhteensä kolme onnettomuutta, joista kaksi oli loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia ja yksi omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus. Onnettomuudet olivat risteämisonnettomuuksia. (Kuva 15 ja Taulukko 5)

Taulukko 5. Ilomantsin kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneiden onnettomuuksien kasautumapistet ja kasautumapisteen riskiluvut. (Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

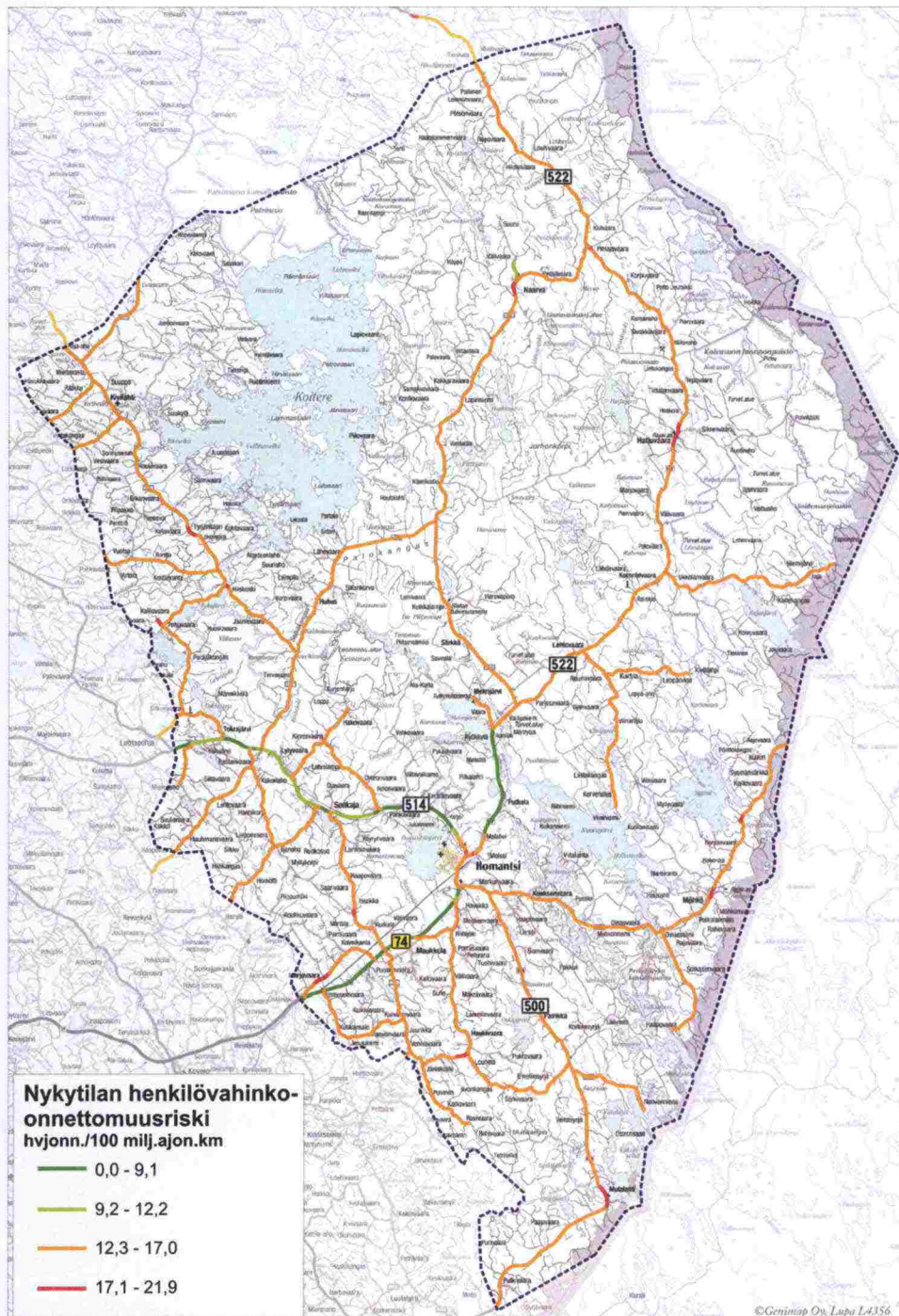
Nro (Kuva 15)	Kasautumapiste	Kaikki onnetto- muudet	Henkilö- vahinkoon johtaneet onnetto- muudet	Riski- luku
5	Mantsintie 1-5	4	3	16
6	Ruskosillantien ja Mäkitien liittymä	3	2	11

Pienten onnettomuusmäärien vuoksi maanteiden nykytilan henkilövahinko-
onnettomuus- ja kuolemanriskejä arvioitiin Tiehallinnon Tarva 4.8
-tietokoneohjelmalla. Ohjelma ottaa huomioon vuosina 2002-2006 tapahtu-
neet onnettomuudet ja tien ominaisuudet vuoden 2007 alun tierekisteritieto-
jen perusteella.

Seututeiden henkilövahinko-onnettomuusriski oli seututiellä 500 koko tiepit-
tuudella ja suurimmalla osalla seututietä 522 korkeampi kuin Suomen seutu-
teillä keskimäärin. Seututiellä 514 henkilövahinko-onnettomuusriski oli lähes
koko tiepituudella pienempi kuin Suomen seututeillä keskimäärin. Henkilö-
vahinkoon johtaneiden onnettomuuksien onnettomuusaste oli vuonna 2006
Suomen seututeillä keskimäärin 12,3 onnettomuutta/100 milj. ajon.km. (Kuva
16)

Yhdysteiden henkilövahinko-onnettomuusriski on muutamia lyhyitä tieosuuksia lukuun ottamatta pienempi kuin koko Suomen yhdysteillä keskimäärin. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien onnettomuusaste oli vuonna 2006 Suomen yhdysteillä keskimäärin 17,1 onnettomuutta/100 milj. ajon.km. (Kuva 16)

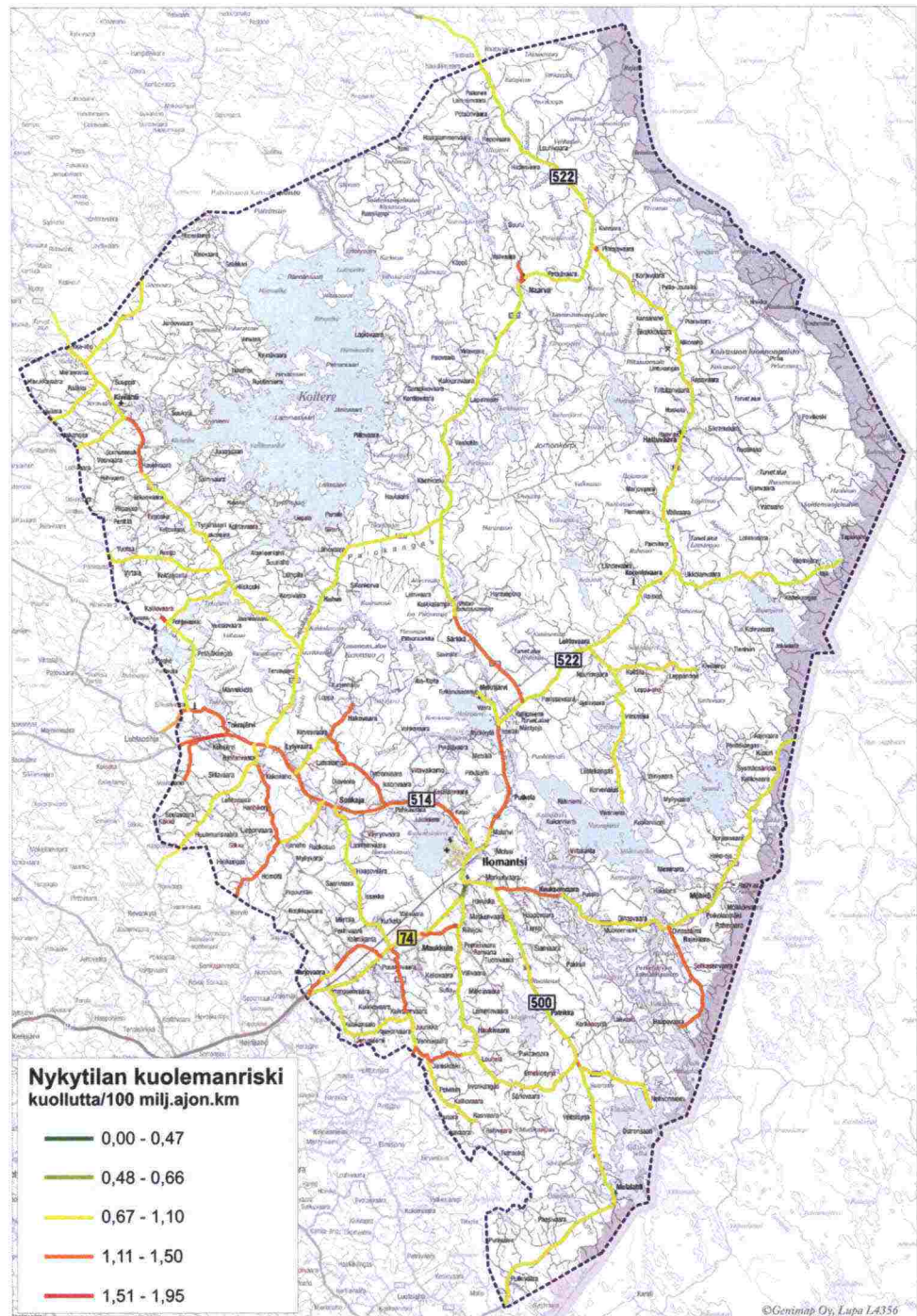

Kuva 16. Ilomantsin maanteiden nykytilan henkilövahinko-onnettomuusriski Tarva 4.8 -ohjelmalla arvioituna.

Kantatien 74 kuolemanriski oli lähes koko tiepituudelta suurempi kuin Suomen kantateillä keskimäärin. Kuolleiden määrä/100 milj. ajon.km oli vuonna 2006 Suomen kantateillä keskimäärin 0,48 kuollutta/100 milj. ajon.km. (Kuva 17)

Seututeiden kuolemanriski oli kaikilla seututeillä suurempi kuin Suomen seututeillä keskimäärin. Kuolleiden määrä/100 milj. ajon.km oli vuonna 2006 Suomen seututeillä keskimäärin 0,67 kuollutta/100 milj. ajon.km. (Kuva 17)

Yhdysteiden kuolemanriski oli osalla yhdysteistä suurempi kuin Suomen yhdysteillä keskimäärin. Kuolleiden määrä/100 milj. ajon.km oli vuonna 2006 Suomen yhdysteillä keskimäärin 1,11 kuollutta/100 milj. ajon.km. (Kuva 17)

Kuva 17. Ilomantsin maanteiden nykytilan kuolemanriski Tarva 4.8 -ohjelmalla arvioituna.

2.2 Liikenneturvallisuuskyselyt

Työn aikana pidettiin yksi avoin yleisötilaisuus Ilomantsin kunnan asukkaille toukokuussa 2008. Tilaisuus pidettiin suunnitelman luonnosvaiheessa, jolloin asukkailla oli mahdollisuus vielä vaikuttaa suunniteltaviin toimenpiteisiin. Tilaisuudessa kerrottiin liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteista, sisällyöstä ja aikataulusta sekä toimenpide-ehdotuksista. Asukkaiden mielipiteitä alueen liikenneturvallisuustilanteesta ja ongelmakohteista kirjattiin.

Asukaskysely

Ilomantsin liikenneongelmia kartoitettiin asukaskyselyllä. Asukkaille annettiin mahdollisuus vastata kyselyyn sähköisesti internetissä tai täyttämällä lomake kunnantalolla, terveyskeskuksessa tai kirjastossa. Kysely toteutettiin tammi-helmikuussa 2008. Kyselystä tiedotettiin paikallisissa lehdissä (Karjalainen ja Pogostan Sanomat). Osa asukaskyselyn vastauksista on käsitelty kohdassa 2.4 Koulujen liikenneturvallisuus.

Asukaskyselyyn saatiin yhteensä 131 vastausta. Vastaajista noin 57 % oli naisia ja noin 43 % miehiä. Vastaajien keski-ikä oli noin 47 vuotta. Pääosa vastaajista, noin 63 % oli täysipäiväisesti työssäkäyviä. Eläkeläisten osuus vastaajista oli noin 17 %. Valtaosalla vastaajien talouksista oli yksi tai kaksi autoa ja ajokortti oli yleisimmin kahdella talouteen kuuluvalla henkilöllä.

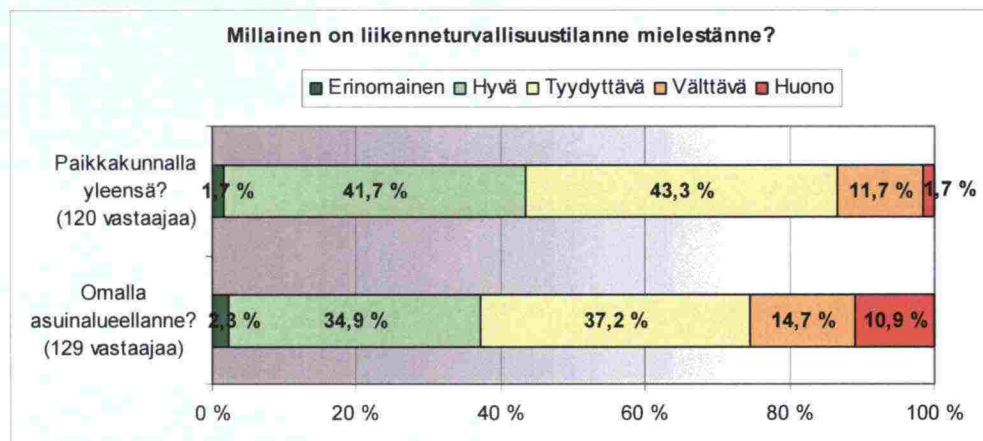
Vastaajista valtaosa (noin 93 %) ilmoitti käyttävänsä liikkumiseen henkilö- tai pakettiautoa. Keskimääräinen vuotuinen ajomäärä henkilö- ja pakettiautoilla oli noin 21900 km vuodessa. Kuorma-autolla liikkuvia henkilöitä oli vain neljä, he ajoivat kuorma-autolla keskimäärin noin 21800 km vuodessa. Polkupyörällä liikkui runsas puolet vastaajista keskimäärin noin 400 km vuodessa. (Taulukko 6)

Taulukko 6. Ilomantsin asukaskyselyyn vastanneiden liikkuminen kulkumuodoittain.

Kulkumuoto	Kulkumuotoa käyttävien vastaajien lukumäärä ja osuus		Keskimääräinen vuotuinen ajokilometrimäärä
	Henkilöä	%	
Henkilö- ja pakettiauto	110	93,2 %	21900
Kuorma-auto	4	3,4 %	21800
Moottoripyörä	9	7,6 %	2100
Mopo	2	1,7 %	400
Polkupyörä	67	56,8 %	400

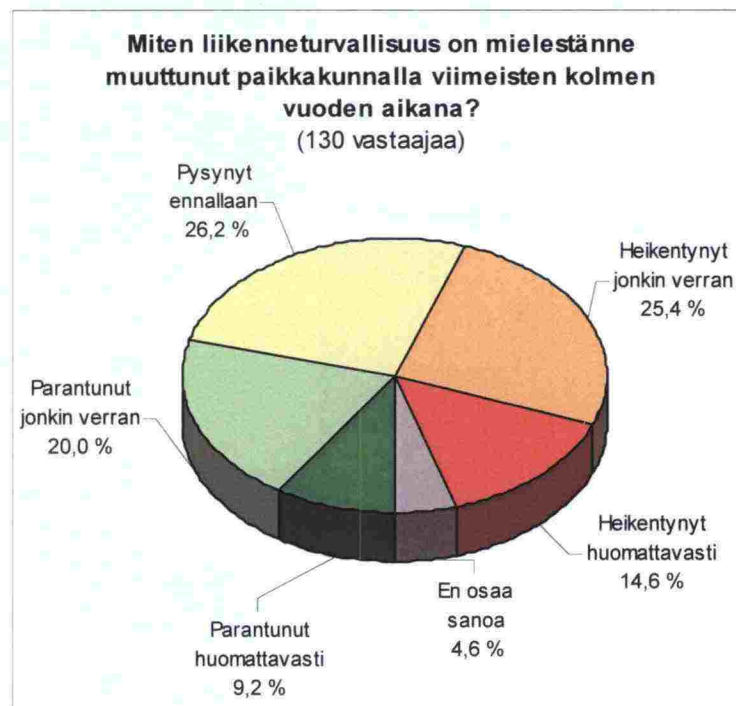
Ilomantsin liikenneturvallisuustilanne oli vastaajien omalla asuinalueella valtaosan (noin 72 %) mielestä hyvä tai tyydyttävä. Noin 11 % vastaajista oli sitä mieltä, että liikenneturvallisuustilanne oli huono ja noin 15 % piti tilannetta välttävänä. Noin 2 % piti liikenneturvallisuustilannetta erinomaisena. (Kuva 18)

Paikkakunnan yleistä liikenneturvallisuustilannetta piti hyvänä tai tyydyttävänä 85 % vastaajista, välttävänä noin 12 % sekä huonona noin 2 % vastaajista. Erinomaisena liikenneturvallisuustilannetta piti noin 2 % vastaajista. (Kuva 18)

Kuva 18. Liikenneturvallisuustilanne Ilomantsissa asukaskyselyn mukaan.

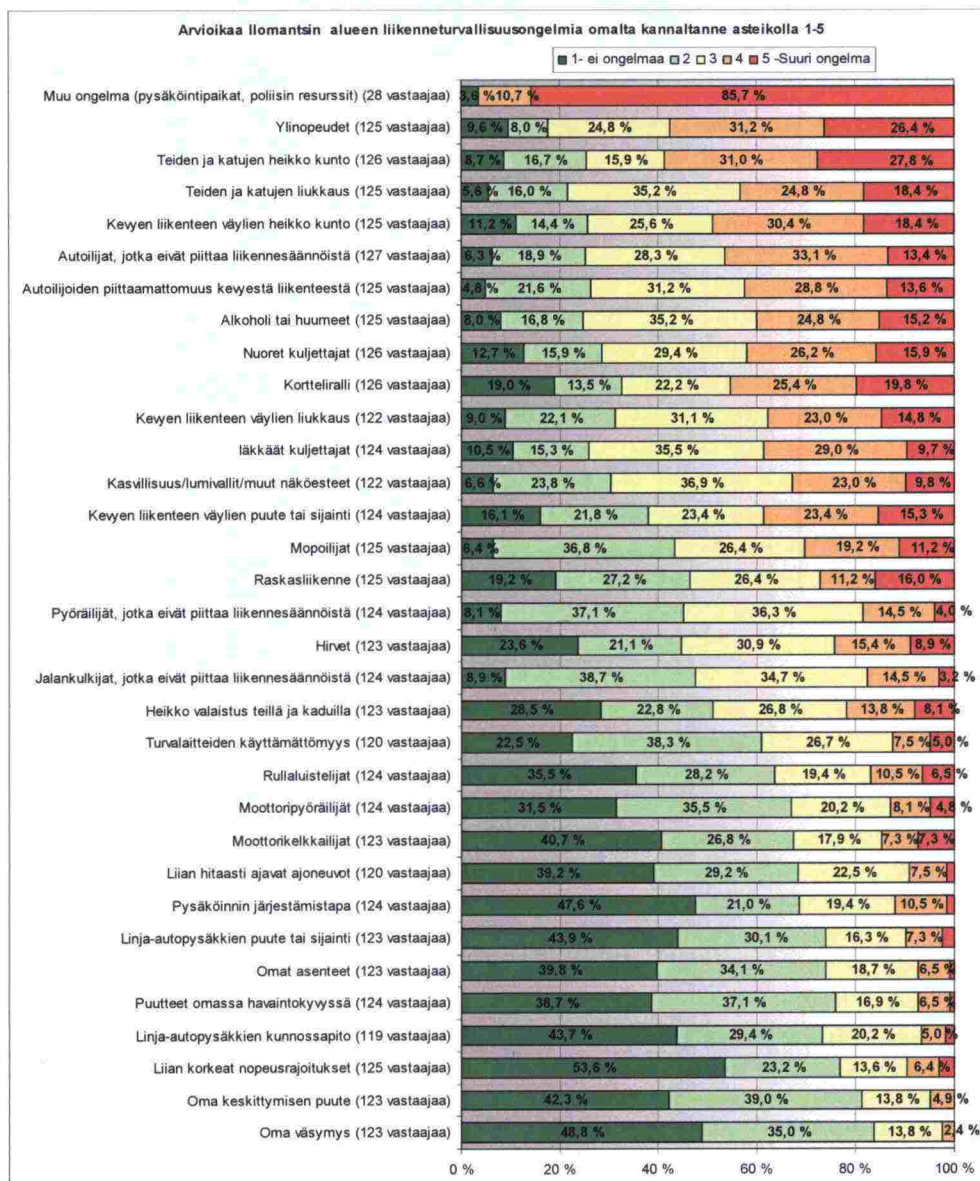
Noin neljännnes vastaajista koki, että viimeisen kolmen vuoden aikana liikenneturvallisuustilanne oli pysynyt ennallaan. Noin neljännnes vastaajista koki tilanteen heikentyneen jonkin verran ja viidennes oli sitä mieltä, että tilanne oli parantunut jonkin verran. Noin 9 % vastaajista koki tilanteen parantuneen huomattavasti. Huomattavaa on, että noin 15 % vastaajista koki tilanteen heikentyneen huomattavasti. Kokonaisuudessaan tulosten perustella voidaan todeta, että asukkaiden mielestä liikenneturvallisuus Ilomantsissa on viime vuosina hieman heikentynyt. (Kuva 19)

Kuva 19. Liikenneturvallisuuden muuttuminen Ilomantsissa viimeisten kolmen vuoden aikana asukaskyselyn mukaan.

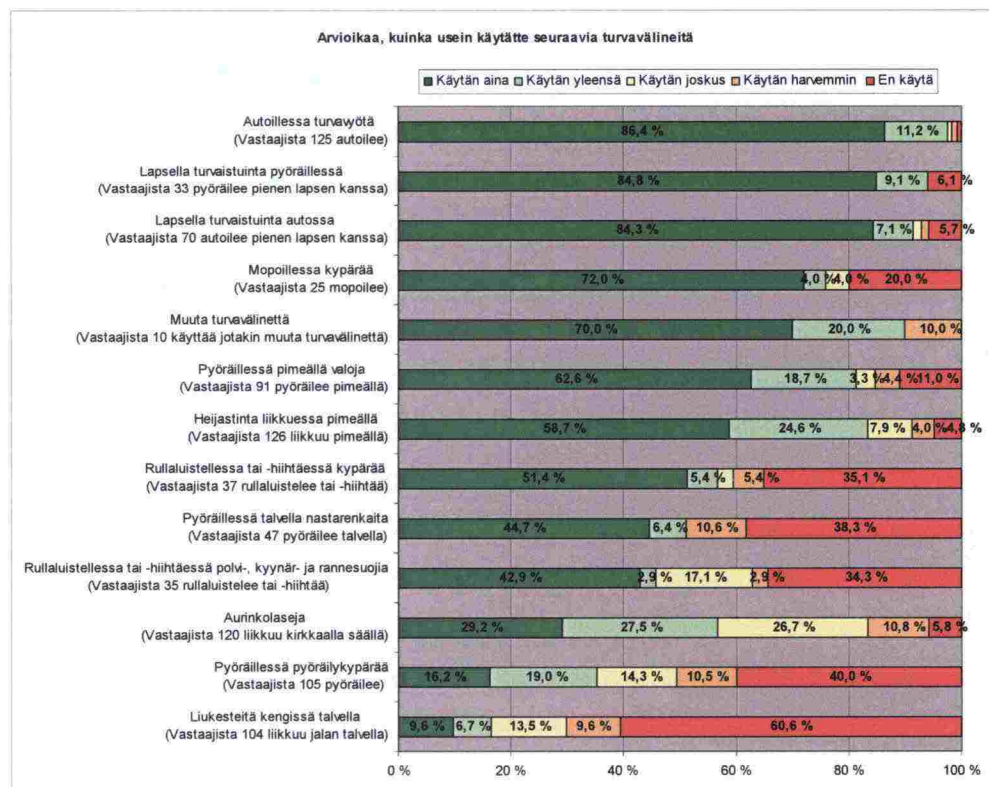
Ilomantsin suurimpina liikenneturvallisuusongelmina pidettiin ylinopeuksia sekä teiden ja katujen heikkoa kuntoa. Teiden ja katujen liukkautta, kevyen liikenteen väylien heikkoa kuntoa ja liukkautta, puuttumista tai huonoja sijainteja, autoilijoiden piittaamattomuutta liikennesäännöistä ja kevyestä liikenteestä, alkoholia ja huumeita, nuoria kuljettajia, korttelirallia, iäkkäitä kuljetta-

jia sekä näköesteitä pidettiin suurehkona ongelmana. Jonkin verran ongelmallisia asioita olivat mopoilijat, raskas liikenne, liikennesäännöistä piittaa-mattomat pyöräilijät ja jalankulkijat, hirvet sekä heikko valaistusta teillä ja kaduilla. Vähiten ongelmalliseksi asioiksi arvioitiin oma väsymys ja keskitty-misen puute, liian korkeat nopeusrajoitukset, linja-autopysäkkien kunnossapito, puute tai sijainti, puutteet omassa havaintokyvyssä, omat asenteet sekä pysäköinnin järjestämistapa. (Kuva 20)

Kuva 20. Liikenneturvallisuuksongelmat Ilomantsissa asukaskyselyn mukaan. Kyselyyn vastasi 131 henkilöä.

Turvavälineistä vastaajat käyttivät eniten turvavyötä autoillessa, lapsella turvaistuina pyöräillessä ja autoillessa sekä kypärää mopoillessa. Myös heijastinta tai turvaliiviä pimeällä liikuttaessa ja valoja pimeällä pyöräillessä käytettiin varsin usein. Vähiten käytettyjä turvavälineitä olivat kypärä pyöräillessä ja liukuesteet kengissä talvella. (Kuva 21)

Kuva 21. Ilomantsin asukkaiden turvavälineiden käyttö asukaskyselyn mukaan. Kyselyyn vastasi 131 henkilöä.

Asukaskyselyssä ongelmakohteiksi luokiteltiin sellaiset kohteet, jotka kyselyyn vastanneet mainitsivat vähintään kolme kertaa. Ongelmakohteita oli yhteensä 23 (Kuva 22). Vastaajat pitivät suurimpina ongelmina kevyen liikenteen väylien puuttumista tai huonoa kuntoa, ajoneuvojen korkeita nopeuksia, näkemäesteitä sekä puutteellista talvikunnossapitoa.

Ylätie mainittiin 12 kertaa. Ylätien ongelmia olivat vastaajien mukaan yksisuuntaisella osuudella väärään suuntaan ajavat autoilijat sekä kevyen liikenteen väylän puuttuminen osalta tietä.

Kalevalantie mainittiin 11 kertaa. Kalevalantien ongelmia olivat vastaajien mukaan näkemäesteet (kasvillisuus ja talvella lumikasat), autoilijoiden korkeat nopeudet sekä huono talvikunnossapito.

Kalevalantien kiertoliittymät mainittiin 11 kertaa. Vastaajat kokivat kiertoliittymissä kulkemisen hankalaksi, koska näkyvyys on huono esteenä olevan kasvillisuuden vuoksi ja kaikki autoilijat eivät käytä vilkkua kiertoliittymästä poistuessaan. Lisäksi vastaajien mukaan autoilijat eivät piittaa suojateillä liikkuvista jalankulkijoista ja pyöräilijöistä.

S-Marketin pysäköintialue mainittiin 10 kertaa. Vastaajat kokivat S-Marketin pysäköintialueen ongelmalliseksi, koska pysäköintialue on sekava ja huonosti jäsennelty sekä pysäköintialueelle ajo Mantsintieltä epäselvä.

Möhköntie (yhdystie 5004) mainittiin 8 kertaa. Vastaajien mukaan Möhköntiellä autoilijoiden ajonopeudet ovat korkeita ja kevyen liikenteen väylä puuttuu Markunvaaran ja Kuuksenvaaran välillä.

Ylätie Pogostan alakoulun kohdalla mainittiin 8 kertaa. Vastaajat kokivat koulun kohdan ongelmiksi autoilijoiden korkeat ajonopeudet ja kevyen liikenteen väylän sijainnin väärällä puolella tietä.

Mantsintien ja Ylätien liittymä mainittiin 7 kertaa. Vastaajien mukaan liittymän ongelmia olivat suojatien puuttuminen Ylätieltä ja Ylätieltä ajavien etuajo-oikeus.

Mantsintien ja Soihtulantien liittymä mainittiin 6 kertaa. Liittymän ongelmia olivat vastaajien mukaan näkemäesteenä oleva pensasaita ja Mantsintietä alamäkeä tulevien autoilijoiden korkeat ajonopeudet.

Mantsintie mainittiin 6 kertaa. Vastaajien mukaan Mantsintien kevyen liikenteen järjestelyt ovat puutteelliset, suojatie puuttuu Osuuspankin ja apteekin kohdalta sekä tiellä on näkemäesteitä.

Vepsänmäentie mainittiin 6 kertaa. Vastaajien mukaan Vepsänmäentien ongelmia ovat talvikunnossapito, kevyen liikenteen väylän ja tievalaistuksen puuttuminen sekä autoilijoiden korkeat ajonopeudet.

Hatuntie (Seututie 522) Pötönvaaran kohdalla mainittiin 5 kertaa. Vastaajien mukaan Hatuntien ongelmia olivat kevyen liikenteen väylän ja tievalaistuksen puuttuminen Pötönvaarasta eteenpäin, autoilijoiden korkeat nopeudet ja raskas liikenne.

Pogostantie (kantatie 74 taajaman kohdalla) mainittiin 5 kertaa. Vastaajat kokivat Pogostantien ongelmiksi autoilijoiden korkeat ajonopeudet sekä kevyen liikenteen väylän heikon kunnon.

Kanneltie mainittiin 4 kertaa. Vastaajien mukaan tie on huonokuntoinen ja tieltä puuttuu kevyen liikenteen väylä.

Kantatie 74 mainittiin 4 kertaa. Vastaajien mukaan kantatien ongelmia olivat ohituskiellon puuttuminen Kauniinjärventien liittymän kohdalta sekä Haukivaarantien liittymä.

Kirkkotie mainittiin 4 kertaa. Vastaajien mukaan Kirkkotien ongelmia olivat autoilijoiden korkeat ajonopeudet sekä kevyen liikenteen väylän heikko kunto ja kapeus.

Mantsintien ja Kauppaticien liittymä mainittiin 4 kertaa. Liittymän ongelma oli vastaajien mukaan heikko näkyvyys erityisesti vasemmalle Mantsintieltä Kauppaticielle tullessa esteenä olevien kasvillisuuden ja talvella lumikasojen vuoksi.

Soihtulantien ja Ylätien liittymä mainittiin 4 kertaa. Vastaajat kokivat ongelmaksu suojatien puuttumisen Ylätieltä ja näkemäesteet.

Soihtulantien, Ylätien, Kauppatien ja Kirkkotien liittymä mainittiin 4 kertaa. Liittymän ongelmia olivat vastaajien mukaan näkemäesteet.

Kauppatie mainittiin 3 kertaa. Vastaajien mukaan Kauppatien ongelma oli talvikunnossapito.

Kukkostie mainittiin 3 kertaa. Vastaajien mukaan Kukkostien ongelma oli autoilijoiden korkeat ajonopeudet.

Mantsintie apteekin kohdalla mainittiin 3 kertaa. Vastaajien mukaan ongelma oli apteekin pysäköintipaikalta Mantsintielle lähteminen.

Riihjoentie (yhdystie 15754) mainittiin 3 kertaa. Vastaajien mukaan Riihjoentien ongelmia olivat tien huono kunto ja autoilijoiden korkeat ajonopeudet.

Seututie 5201 mainittiin 3 kertaa. Vastaajien mukaan tie on huonokuntoinen, mäkinen, mutkainen ja kunnossapito on huonoa.

Kuva 22. Asukaskyselyssä esiin nousseet ongelmakohteet Iloanta taajamassa.

Opiskelijakysely

Ilomantsin lukiolaisille tehtiin suunnittelun aikana asennekysely, johon saatiin yhteensä 32 vastausta. Vastaajista 19 (noin 59 %) oli naisia ja 13 (noin 41 %) miehiä. Vastaajien keski-ikä oli 18,1 vuotta. Vastaajista noin 9 %:lla ei ollut ajokorttia. Suurin osa ajokortillisista vastaajista arvioi ajotaitonsa keskinkertaiseksi.

Noin puolet vastaajista kertoi kokevansa liikennesääntöjen tarkan noudattamisen helpoksi. Enemmistö kannatti jalankulkijoille heijastimen käyttöpakkoa. Suurimman osan mielestä alkoholin vaikutuksen alaisena liikenteessä olevat saavat liian lieviä rangaistuksia. Noin puolet vastaajista piti mopoilijoita vaarallisena liikenteessä.

Valtaosa piti turvavyön käyttöä tarpeellisena myös taajamanopeuksissa ja auton takapenkillä. Enemmistö vastaajista koki autolla ajamisen hauskaksi ja noin puolet kielsi ottavansa riskejä liikenteessä. Huono keli ei saa enemmistöä vastaajista luopumaan autoilusta.

Suurin osa vastaajista piti nykyistä autokoulujen opetustapaa muuten hyvänä, mutta toivoisi enemmän opetusta auton tekniikasta. Noin kolmanneksen mielestä autokoulujen tulisi kiinnittää enemmän huomiota "huonojen" kuljettajien karsimiseen. Kaikkien vastaajien mielestä vaaratilanteissa toimimisen opettaminen on tarpeellista. Selkeä enemmistö piti hyvänä ajatuksena jatkokoulutuksen järjestämistä kuljettajille, jotka ovat olleet osallisina liikenneonnettomuuksissa ja -rikkomuksissa. Vastaajat kaipaivat tiedotusvälineisiin lisää liikennevalistusta.

Yrityskysely

Ilomantsin kahdelta suurimmalta yritykseltä sekä Ilomantsin alueen liikenneitsijöiltä kysyttiin liikenneympäristöön, liikennekäyttäytymiseen ja asenteisiin liittyviä kysymyksiä.

Yritysten toiminta synnyttää sekä raskasta liikennettä että henkilöliikennettä. Raskaan liikenteen kuljetukset ovat jakeluliikennettä sekä raakapuun, soran ja koneenosien kuljetusta. Henkilöliikenne on koululais- ja asiointiliikennettä takseilla, linja-autoilla tai henkilöautoilla. Suurin osa yritysten työntekijöistä käy töissä omilla henkilöautoilla. Yrityksillä ei ollut omaa liikenneturvallisuuksuunnitelmaa tehtynä, mutta vastaajien mukaan sellaisen tekemiseen olisi jonkin verran sekä halukkuutta että tarvetta.

Vastaajat kokivat liikennejärjestelyt suurimmaksi osaksi toimiviksi. Yksittäisiksi ongelmiksi mainittiin kevyen liikenteen väylien ja valaistuksen puuttuminen seututieltä 500 Markunvaaran kohdalta osalta matkaa sekä seututieltä 522 Pötönvaarasta Hattuvaaran suuntaan, sorapintaisen Teollisuustien huono kunto, sorateiden kapeus, hankalat kiertoliittymät sekä taajamassa liian alhaiset ajonopeudet.

Liikenteen ohjauksen vastaajat kokivat palvelevan hyvin paikallisia tienkäyttäjiä, mutta ilman paikallistuntemusta opastus ja viitoitus saatetaan kokea puutteelliseksi. Autojen ajonopeuksien koettiin nousevan korkeiksi keskustan katuverkolla, koska liittymät eivät ole tasa-arvoisia.

Tiestön hoito ja kunnossapito oli vastaajien mielestä pääsääntöisesti tehty hyvin. Keskustan alueella ongelmiksi koettiin ajoittain hidas lumien auraus sekä valaistuksen sammuminen yöksi. Alemman tieverkon tiet koettiin talvi-aikaan jonkin verran ongelmallisiksi liukkauden ja teille muodostuvan polanteen vuoksi.

Vastaajat kokivat liikenteen ilmapiiriin yleisesti kohtalaiseksi, mutta liikenteeseen toivottiin lisää joustavuutta. Ilmapiiri on vastaajien mukaan pysynyt ennallaan, mutta vastaajat kokivat kiireen liikenteessä lisääntyneen. Liikennekäyttäytymisessä ja asenteissa vastaajat kokivat ongelmaksi raskaan liikenteen osalta rekkojen ylinopeudet. Henkilöautoilijoiden ongelmana pidettiin riskien ottamista (vaaralliset ohitukset, ylinopeudet). Kevyen liikenteen osalta vastaajat toivoivat lisää heijastimen käyttöä.

2.3 Liikenneturvallisuustyö

Ilomantsin kunnassa liikenneturvallisuustyötä tehtiin lähtötilanteessa eri hallintokunnissa itsenäisesti vaihtelevissa määrin. Liikenneturvan kanssa yhteistyössä oli järjestetty erilaisia tilaisuuksia ja poliisi oli käynyt kouluilla vieraillessa. Säännöllisesti kokoontuvaa liikenneturvallisuustyöryhmää ei kunnassa työn alussa ollut olemassa, mutta liikenneturvallisuusasioita käsiteltiin usein muissa ryhmissä. Suurimmat ongelmat liikenneturvallisuustyössä olivat puutteet liikenneturvallisuustyön organisoinnissa, suunnitelmallisuudessa sekä resursoinnissa. Lisäksi hallintokuntien sisäistä sekä kunnan ja sidosryhmien välistä yhteistyötä tulisi lisätä.

2.4 Koulujen liikenneturvallisuus

Suunnitelman yhteydessä Ilomantsin koululaisille tehtiin liikenneturvallisuus-kysely. Kyselyyn vastasi koululaisia 8. luokkaa lukuun ottamatta kaikilta luokka-asteilta. Vastauksia saatiin viidestä koulusta yhteensä 242, joista 131 oli alakoululaisten vastauksia ja loput 111 yläkoululaisten vastauksia. Vastauksia saatiin Hatun, Ikonvaaran, Lylykosken ja Pogostan alakouluista sekä Pogostan yläkoulusta.

Koululaisten turvavälineiden käyttäminen

Kyselyssä kysyttiin koululaisten turvavälineiden käyttöä. Eniten koululaiset käyttivät turvavälineistä turvavyötä autossa. Koululaisista 78-89 % käytti turvavyötä aina tai yleensä. Alakoululaisista pyöräilykypärää pyöräillessä käytti aina tai yleensä 66 % ja yläkoululaisista vain 13 %. Heijastinta pimeällä käytti alakoululaisista aina tai yleensä 76 %, mutta yläkoululaisista vain 59 %. Pimeällä pyöräillessä valoja käytti alakoululaista aina tai yleensä 53 % ja yläkoululaisista 32 %. Vähiten käytetty turvaväline oli nastarenkaat talvella pyöräillessä. Yleisesti ottaen alakoululaiset käyttivät turvavälineitä selvästi enemmän kuin yläkoululaiset. (Kuva 23 ja Kuva 24)

Koulumatkan ongelmakohteet

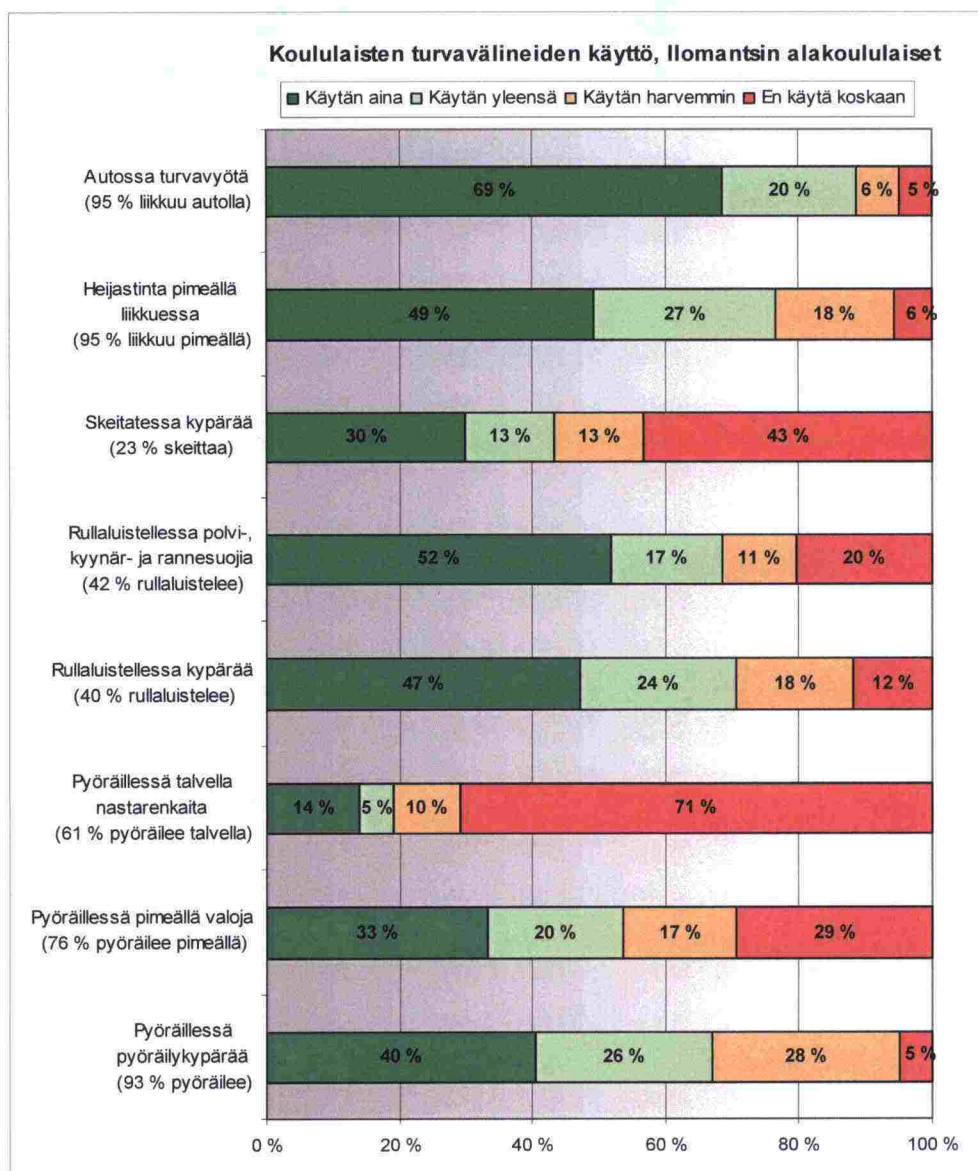
Koululaisilta kysyttiin myös koulumatkan vaarallisia paikkoja. Koululaiset kokivat ongelmiksi autoilijoiden korkeat nopeudet, vilkkaan autoliikenteen, teiden ja katujen liittymät ja ylitykset sekä näkemäesteet.

Asukaskyselyn yhteydessä koulumatkoihin ja koulukuljetuksiin liittyviä ongelmia kysyttiin erillisellä kysymyksellä. Vastauksia saatiin yhteensä 67 vastaajalta. Kyselyssä esiin nousseita koulumatkoihin liittyviä ongelmia olivat kevyen liikenteen väylät, koulukuljetusmatkat ja -aikataulut sekä koulujen saattoliikenne.

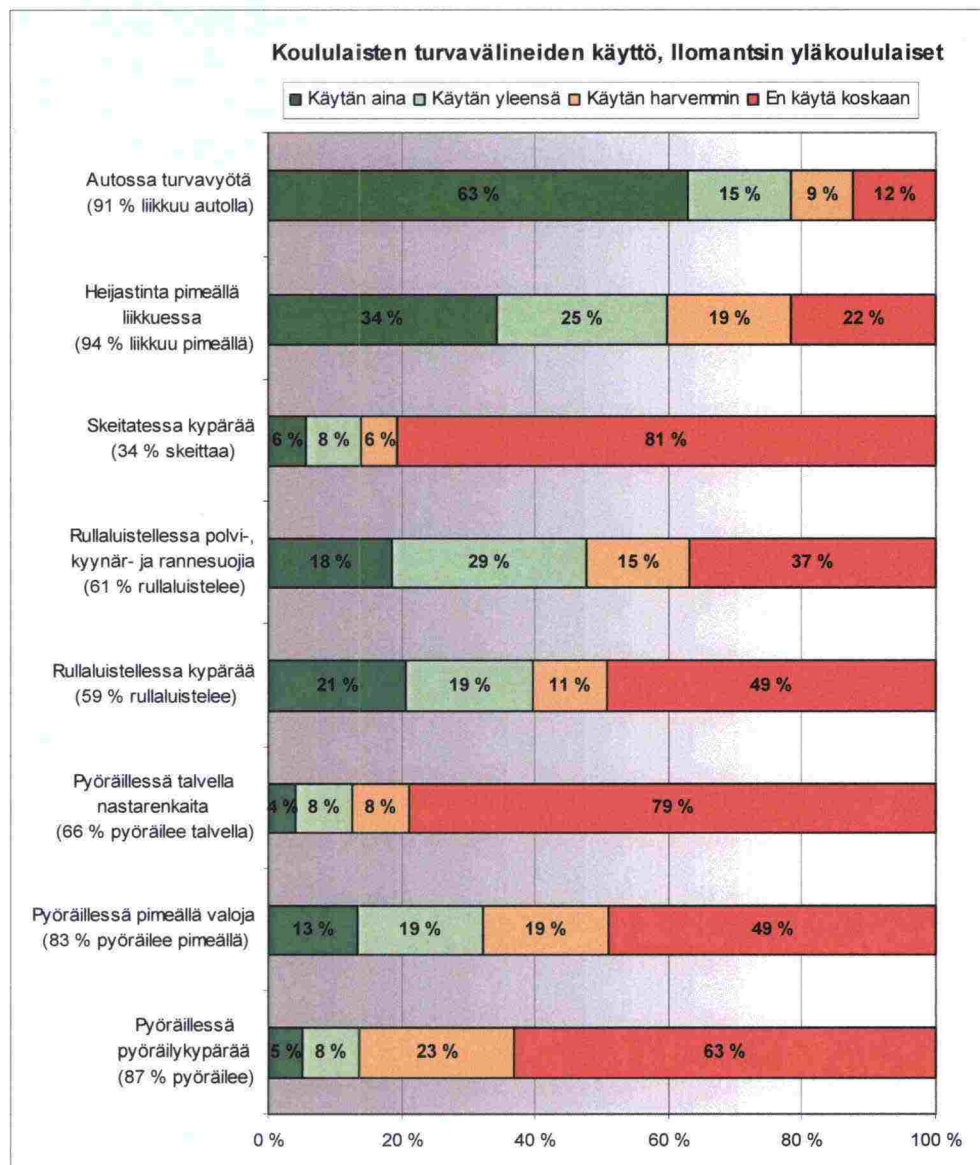
Lasten koulumatkojen suurimmaksi turvallisuusongelmaksi koettiin koulukuljetukset. Vastaajien mukaan sekä linja-autojen että taksien kuljettajat ajavat ylinopeutta ja takseissa oli liikaa matkustajia. Hattuvaarantiellä ja Möhkön- tiellä ongelmana pidettiin myös valaisemattomia ja kapeita tieyhteyksiä pysäkeille.

Kevyen liikenteen väylien puuttuminen koettiin ongelmaksi. Lapset joutuvat kulkemaan kapeaa tien piennarta, joka on vaarallista erityisesti talvella. Myös väylien kunnossapitoa ja valaistuksen puuttumista pidettiin ongelmina.

Vastaajien mukaan oppilaiden saattoliikenne ruuhkauttaa keskustan koulujen kohdat eivätkä autoilijat väistä suojatiellä jalankulkijoita koulujen lähellä.

Kuva 23. Ilomantsin alakoululaisten turvavälineiden käyttöosuudet.

Kuva 24. Ilomantsin yläkoululaisten turvavälineiden käyttöosuudet.

2.5 Esteettömyys

Suunnitelman yhtenä painopistealueena oli esteettömyys. Asukaskyselyssä asukkailta tiedusteltiin yhdellä kysymyksellä erityisesti esteettömyyteen liittyviä ongelmia. Alueen esteettömyyteen ja esteettömyysongelmiin liittyen saatiin kyselystä vastauksia 67 vastaajalta.

Talvikunnossapitoa pidettiin vastaajien mukaan selvästi suurimpana esteettömyyspuutteena. Lumen aurausta ja liukkaudentorjuntaa erityisesti kevyen liikenteen väyliltä pidettiin yleisesti huonona. Aurausta pidettiin hitaana, auraus saattoi tapahtua vasta iltapäivällä tai illalla. Jalkakäytävien ja kevyen liikenteen väylien hiekoitusta pidettiin toisaalta riittämättömänä ja toisaalta liiallisena. Hiekoitusta toivottiin vain väylän toiseen reunaan, jotta potkukelkkaa käyttävät liikkujat voisivat liikkua väylällä. Aurausvalleista johtuvat näkemäongelmat koettiin ongelmaksi talviaikaan.

Kunnantaloon pääsy pyörätuolilla koettiin vastaajien mukaan ongelmaksi puuttuvan automaattioven ja puuttuvien opasteiden vuoksi. Kirjaston oven eteen on hankala päästä pyörätuolilla. Muita julkisia tiloja pidettiin lastenvaunuilla liikuttaessa ahtaina ja ovissa kulkemista hankalana. S-Marketin pihalla liian lähelle seinää pysäköidyt autot estävät jalkakäytävällä kulkemisen.

Kevyen liikenteen väylien suurimpana ongelmana vastaajat pitivät teiden ylittämistä korkeiden reunakivien vuoksi.

Esteettömyyteen liittyviä ongelmia selvitettiin lisäksi toukokuussa 2008 järjestetyllä taajaman esteettömyyskävelyllä. Esteettömyyskävelylle kutsuttiin sidosryhmien, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä liikkumisesteisten edustajia. Kävelyn tavoitteena oli tarkentaa liikkumisesteisten henkilöiden suurimpia liikkumiseen liittyviä ongelmia taajamassa. Erityisesti pyrittiin löytämään pieniä ja tehokkaita toimenpiteitä.

Kävelyiden tuloksena kirjattiin useita toimenpiteitä liikenneympäristön parantamiseksi. Toimenpiteet sisällytettiin tämän suunnitelman toimenpiteisiin (luku 4). Esteettömyyskävelyn muistio on esitetty liitteessä 2.

2.6 Joukkoliikenne

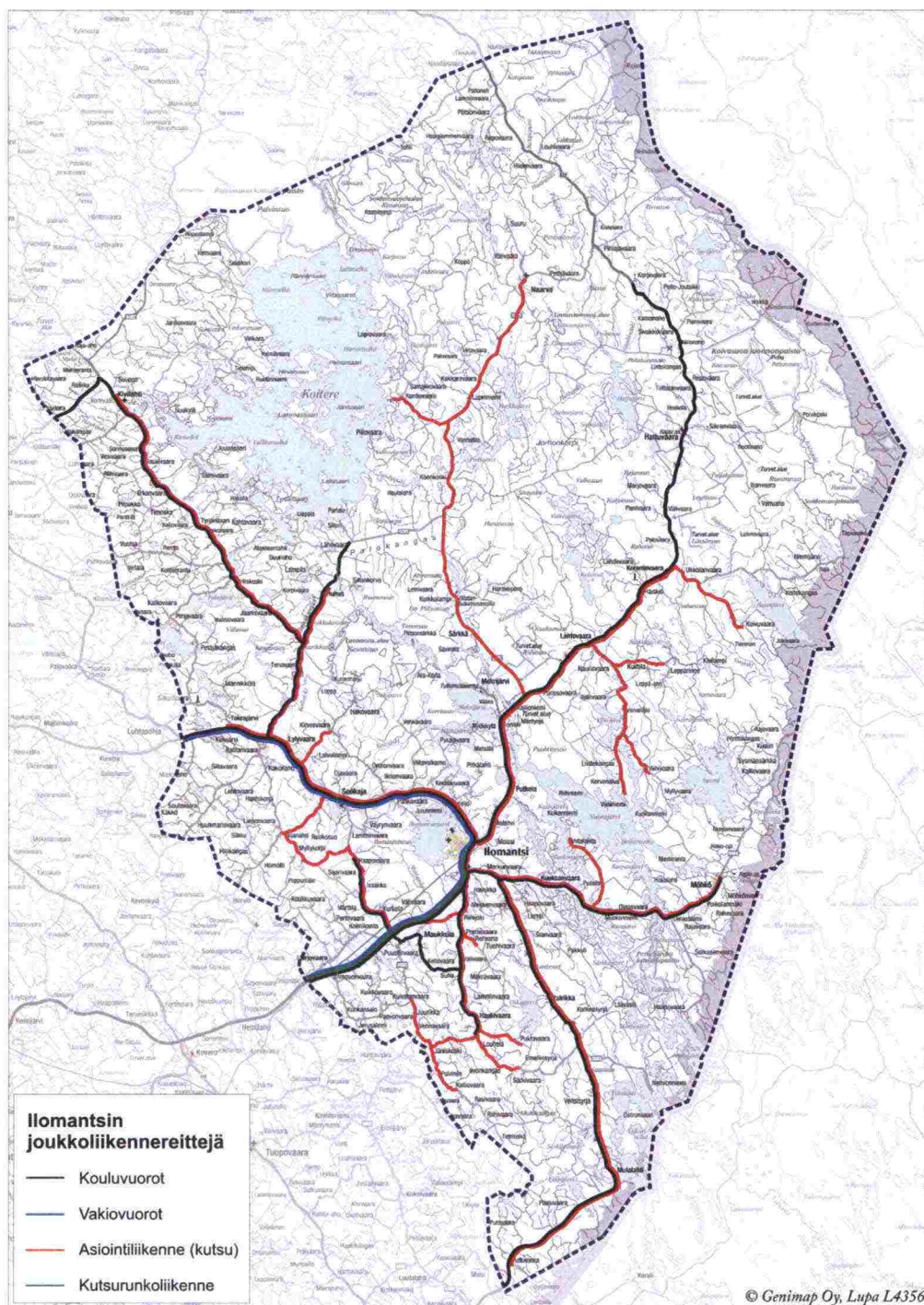
Ilomantsin kunnan alueella järjestettävän joukkoliikenteen runko perustuu välillä Ilomantsi-Joensuu ajettaviin, suurelta osin itsekannattaviin vakiovuoroihin. Muutoin joukkoliikenne hoidetaan lähes täysin ostoliikenteenä. Välin Ilomantsi-Joensuu kysyntää lisää vilkas pendelöintiliikenne erityisesti Joensuuun. Kokonaisuutena kutsujoukkoliikenteen merkitys on kunnan alueella jo nykyisin erittäin merkittävä.

Kantatietä 74 käyttävien Ilomantsi-Joensuu vakiovuorojen ohella liikennöidään muutamia vakiovuoroja myös välillä Ilomantsi-Eno. Välillä Ilomantsi-Joensuu on lisäksi tarkoitus ajaa jatkossa muutamia vuoroja kutsurunkoliikenteenä.

Koulupäivinä järjestetään lisäksi kunnan eri alueilta keskustaan suuntautuvia kouluvuoroja. Asiointiliikennettä varten ajetaan lisäksi kutsuna ajettavaa reittiliikennettä (1-2 kertaa/viikko), joka hoidetaan suurelta osin taksein. Koulujen loma-aikoina ajetaan osa asiointiliikenteestä säännöllisenä reittiliikenteenä. Kunnalla on lisäksi ns. kimppakyytipalvelu (takseilla ajettavaa kotiovelta kotiovelle tapahtuvaa kuljetuspalvelua). Yhteiskunnan maksamia matkoja yhdistellään kyytikeskuksen kautta. Esim. Kelan kimppakyytejä varten on järjestetty myös erillisiä palvelunumeroita.

Kokonaisuutena joukkoliikenteen kalusto on jatkuvasti pienenemässä. Taksien osalta on huomattavaa, että kalusto on toisaalta kooltaan maakunnan suurimpaa, mikä mahdollistaa taksien käytön joukkoliikenteen järjestämisessä.

Joukkoliikenteen järjestämisen osalta ei nykyisin esiinny merkittäviä liikenneympäristöpuutteita, esim. keskustan järjestelyihin ollaan tyytyväisiä. Eniten tarpeita on tiestön kunnossapidon kehittämisessä (täsmähoito).

Kuva 25. Ilomantsin joukkoliikennereittejä.

2.7 Kunnossapito

Ilomantsin kunnan alueella korostuvat tyypilliset haja-asutusalueelle suurelta osin sijoittuvan kunnan ongelmat. Päätiestö (kantatie 74, Enontie jne.) pystytään pitämään kunnossa eikä mm. talvikunnossapidosta ole juuri tullut kohteista valituksia. Alemmalla tieverkolla mukaan lukien osin myös seututiet puolestaan näkyvät monin paikoin päällysteiden huonokuntoisuudesta aiheutuvat ongelmat, talvihoidon puutteet (vaadittava tiestön laatutaso koetaan liian matalaksi) sekä mm. soratiestön osalta kelirikko-ongelmat. Alemman tieverkon osalta ongelmia korostavat paikoin vaaralliset mäet ja pimeät mutkat, joita esiintyy runsaasti erityisesti vähäliikenteisimmillä teillä. Taajamassa korostuvat talvihoidon ongelmat, mm. polanteet, uraisuus ja näkemäesteinä olevat lumikasat. Yksityisteiden osalta ongelmia muodostavat monin paikoin niin huono kunto, talvikunnossapito kuin mm. kelirikko.

Huomioon otettavaa on, että kunnan alueella on jo nykyisin useita määriteltyjä talvikunnossapidon täsmähoitokohteita koskien niin polanteen poistoa, liukkaudentorjuntaa, pistehiekoituskohteita, kevyen liikenteen väylien hoitoa kuin avarausvallien madallusta. Täsmähoitokohteet kohdistuvat mm. koulukuljetus- ja puutavarakuljetusreiteille, urautuneille tiejaksoille sekä vaarallisiin liittymiin.

3 LIIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET

3.1 Onnettomuuksien vähentämistavoitteet

Ilomantsin liikenneturvallisuustilanteen kehitykselle asetettavat tavoitteet johdettiin valtakunnallisista ja Itä-Suomen läänin tavoitteista seuraavasti:

Valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvoston vuonna 2001 tekemässä periaatepäätöksessä tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi asetettiin seuraavat valtakunnalliset tavoitteet liikennekuolemien vähentämiselle:

- Vuonna 2010 liikennekuolemien määrän on oltava alle 250. (Vuonna 2007 liikenneonnettomuuksissa kuoli 380 henkilöä.)
- Pitkän aikavälin liikenneturvallisuusvision mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla eikä loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tavoitteena on luoda edellytykset liikennejärjestelmän jatkuvalla kehittämiselle siten, että vuoden 2025 paikkeilla vuosittainen liikennekuolemien määrä on enintään 100.

Valtakunnallinen liikenneturvallisuussuunnitelma vuosille 2006-2010 on valmistunut joulukuussa 2005. Vuonna 2001 tehty periaatepäätös on vahvistettu valtioneuvoston maaliskuussa 2006 tekemässä periaatepäätöksessä. Päätökseen on koottu liikenneturvallisuussuunnitelmasta sellaiset tärkeimmät toimenpiteet, joissa valtioneuvoston periaatteellinen kannanotto on tarpeen liikenneturvallisuustyötä tekevien organisaatioiden kannalta. Päätöksessä on esitetty, että vuosina 2006-2010 valmistellaan ja toteutetaan seuraaviin osa-alueisiin liittyviä toimenpiteitä:

- Yhteistyön tehostaminen
- EU-yhteistyö
- Pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen
- Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksien vähentäminen asutuskeskuksissa
- Nopeuksien hallinta
- Päihdeonnettomuuksien vähentäminen
- Ammattiliikenteen onnettomuuksien vähentäminen
- Kuljettajaopetuksen ja ajokorttiseurannan tehostaminen

Itä-Suomen läänin tavoitteet

Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuussuunnitelman 2007-2011 tavoitteeksi on kirjattu: *"liikennekuolemia on vuonna 2011 enintään 35 ja loukkaantumisia enintään 500 henkilöä"*.

Suunnitelmassa liikenneturvallisuustyölle on esitetty seuraavat tavoitteet:

1. Pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen
2. Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksien vähentäminen asutuskeskuksissa
3. Nopeuksien hillitseminen
4. Päihdeonnettomuuksien vähentäminen
5. Ammattiliikenteen onnettomuuksien vähentäminen
6. Onnettomuuksien seurausten lieventäminen
7. Vesi- ja maastoliikenteen onnettomuuksien vähentäminen

Kunkin tavoitteen saavuttamiseksi on esitetty toimenpiteet.

3.1.1 Määrälliset tavoitteet Ilomantsissa

Ilomantsissa kuoli vuosien 1997-2006 aikana liikenneonnettomuuksissa keskimäärin 0,5 henkeä vuodessa. Liikennekuolemien määrälliseksi tavoitteeksi asetettiin, ettei liikenne vaatisi lainkaan kuolonuhreja. Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuu nykytilanteessa keskimäärin 5,0 henkeä vuodessa. Loukkaantumisten määrälliseksi tavoitteeksi asetettiin vuoteen 2011 mennessä enintään 2,9 loukkaantunutta vuodessa. Tavoitteiden saavuttamiseksi kuntaan laadittiin seuraavassa luvussa esitetyt toiminnalliset tavoitteet.

3.1.2 Toiminnalliset tavoitteet

Ilomantsin toiminnalliset tavoitteet asetettiin sekä valtakunnalliset että läänin tavoitteet ja paikalliset erityispiirteet huomioon ottaen.

Toiminnalliset tavoitteet asetettiin seuraavasti:

Ilomantsin liikenneturvallisuustavoitteet

- ▶ ***Aloitetaan liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta ja liikenneturvallisuustilanteen seuranta ryhmässä. Aloitetaan uusien toimintasuunnitelmien toteuttaminen.***
- ▶ ***Hillitään ylinopeuksia tukemalla nopeusrajoituksia sekä rakenteellisin että asennekasvatuksen keinoin.***
- ▶ ***Parannetaan lähiliikkumisympäristöjen turvallisuutta pyrkien turvaamaan erityisesti vanhusten ja lasten omatoiminen liikkuminen.***
- ▶ ***Parannetaan koulukuljetusten ja koulureittien turvallisuutta.***
- ▶ ***Kannustetaan yrityksiä, järjestöjä ja yhteisöjä mukaan liikenneturvallisuustyöhön.***
- ▶ ***Lisätään kuntalaisten tietoisuutta erilaisista turvavälineistä ja niiden käytöstä.***

Kunnan yhteiseksi liikenneturvallisuustyön teemaksi vuosille 2008-2009 asetettiin "Turvavälineet ja asennekasvatus". Liikenneturvallisuusteemaan liittyviä toimenpiteitä on kirjattu hallintokuntien toimintasuunnitelmiin (luku 5).

4 ONGELMAKOhteet JA LIIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET

4.1 Suunnittelun lähtökohdat

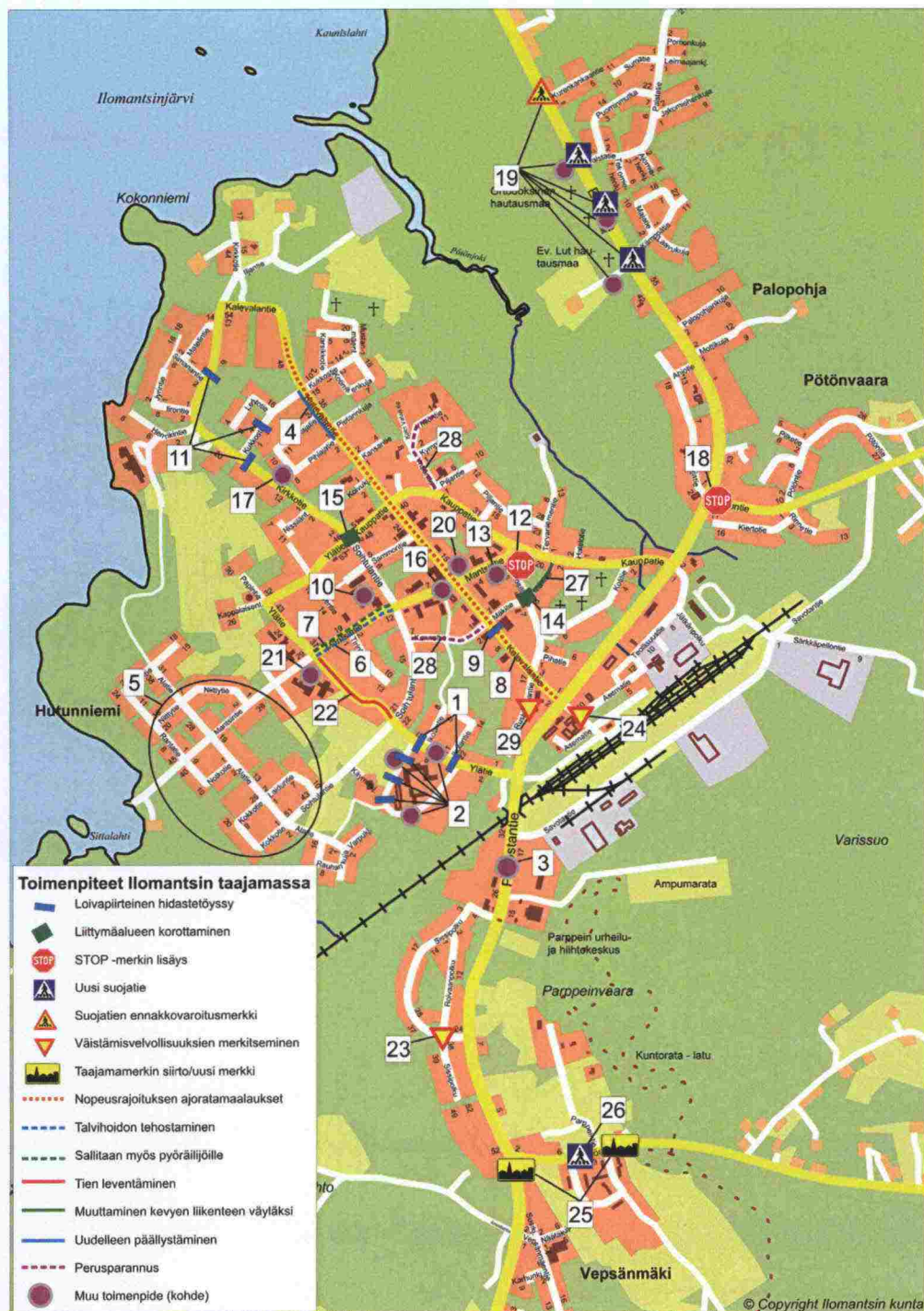
Seuraavassa on esitetty kyselyjen ja haastattelujen, onnettomuusanalyysien, aloitteiden, yleisötilaisuuden sekä maastokäyntien perusteella esiin nousseet ongelma-kohteet sekä niihin suunnitellut toimenpiteet. Suunnittelun painopisteinä olivat taajama sekä erityisesti koulujen ympäristöt taajamassa ja haja-asutusalueella. Toimenpiteiden suunnittelussa painotettiin pieniä investointeja ja vaativia toimenpiteitä.

Toimenpiteet on esitetty seuraavissa luvuissa ongelma-kohteittain sisältäen rakenteelliset ja liikenteen ohjauksen toimenpiteet. Lisäksi on esitetty kunnossapitoon, valvontaan, esteettömyyteen ja joukkoliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä.

Ongelmakohtekuvaukset ja toimenpiteet on esitetty lisäksi tarkemmin kartoilla (Kuva 26 ja Kuva 35) ja raportin liitteenä 1 olevissa toimenpidetaulukoissa. Taulukoissa on esitetty lisäksi toimenpiteiden toteuttamiskustannukset sekä kiireellisyysluokka.

Toimenpiteiden kirjaamisessa kiinnitettiin huomiota suunnitelman päivitettävyyteen. Toimenpide-ehdotusten taulukot toimitettiin erillisinä tiedostoina tilaajalle päivittämistä varten. Toimenpiteitä on helppo poistaa tai lisätä taulukoihin. Lisäksi taulukoissa on seurantasarake, johon lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu.

4.2 Ilomantsin taajama

Kuva 26. Toimenpiteet Ilomantsin taajamassa.

Kohdenumero 1: Ylätie, alakoulun ja lukion kohta

Ylätiellä alakoulun kohdalla on paljon liikennettä sekä koulujen alkamis- ja päättymisaikoina että myös muulloin. Lisäksi autoilijoiden ajonopeudet ovat korkeita. Toimenpiteiksi esitetään loivapiirteisten hidastetöyssien (2 kpl) rakentamista Ylätielle koulun kohdalle.

Kohdenumero 2: Ylätie, alakoulun ja lukion ympäristö- ja saattoliikennejärjestelyt

Alakoulun saattoliikenne on ongelmallista, mm. koulun ja Ylätien välissä sijaitseva saattoliikennelenkki koetaan vaaralliseksi. Lisäksi autojen ja kevyen liikenteen toiminnot sekoittuvat paikoin aiheuttaen vaaratilanteita. Toimenpiteiksi esitetään ns. pajan kulman suojateiden (3 kpl) merkitsemistä ja korottamista, parkkipaikkojen opastuksen muuttamista, alakoulun piha-alueelle ajamisen rajoittamista (liikennemerkkein ja kevein pihajärjestelyin), lukiolaisien pysäköintialueen laajentamista sekä urheilukentän ja pysäköintialueen/taksien saattolenkin erottamista aidalla. Lisäksi pitkällä tähtäimellä esitetään saattoliikennejärjestelyjen kehittämistä (toteutetaan uusi linja-autojen saattoliikennelenkki Soihtulantien kautta koululle, henkilöautoliikenne säilytetään nykyisellä lenkillä). (Kuva 27)

Kuva 27. Alakoulun nykyinen saattoliikenne on sekavaa (kohdenumero 2).

Kohdenumero 3: Pogostantie (kantatie 74), yläkoulun kohta

Pogostantiella autoilijoiden ajonopeudet ovat korkeita nykyisestä keskisaarekkeellisesta suojatiestä huolimatta. Toimenpiteeksi esitetään ajoradan kaivantamista Pogostantiella keskisaarekkeellisen suojatien kohdalla. Lisäksi yläkoulun alueen liikennejärjestelyjen selkeyttämiseksi esitetään väistämivelvollisuusmerkkien lisäämistä koulun ja urheilukeskuksen alueelle.

Kohdenumero 4: Kalevalantien kevyen liikenteen väylä

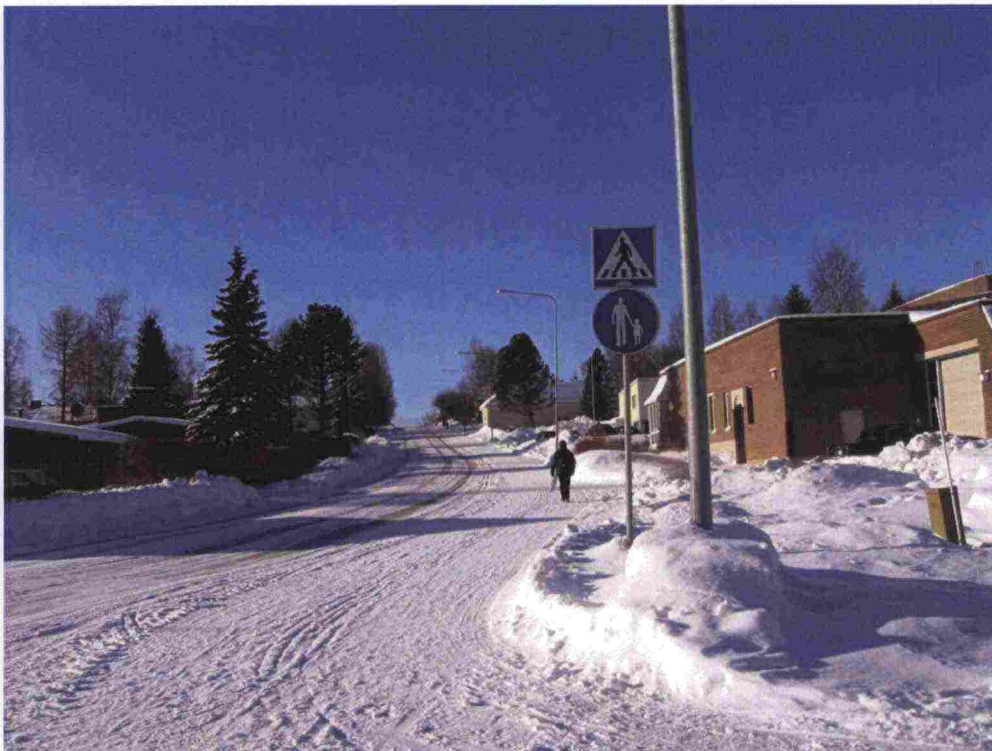
Kalevalantien kevyen liikenteen väylän päällyste on huonokuntoinen välillä Kukkostie-Pihlajatie itäinen liittymä. Toimenpiteeksi esitetään kevyen liikenteen väylän päällystämistä.

Kohdenumero 5: Hutunniemen asuinalue

Hutunniemen asuinalueella väistämisvelvollisuudet liittymissä ovat epäselviä. Osa liittymistä on tasa-arvoisia ja osassa väistämisvelvollisuus on osoitettu kolmiolla. Toimenpiteiksi esitetään väistämisvelvollisuuskäytäntöjen selkeyttämistä ja yhtenäistämistä muuttamalla alueen liittymät tasa-arvoisiksi.

Kohdenumero 6: Mantsintie välillä Soihtulantie - Ylätie

Mantsintiellä välillä Soihtulantie-Ylätie olevassa rinteessä ongelmaksi muodostuvat talvella liittymien lumivallit sekä urat ajoradalla. Toimenpiteeksi esitetään talvihoidon tehostamista Mantsintiellä välillä Soihtulantie-Ylätie. (Kuva 28)

Kuva 28. Mantsintie välillä Soihtulantie-Ylätie (kohdenumero 6 ja 7).

Kohdenumero 7: Mantsintie välillä Soihtulantie - Ylätie

Mantsintien kevyen liikenteen järjestelyt ovat puutteellisia. Toimenpiteeksi esitetään polkupyöräilyn sallimista Mantsintien nykyisellä jalkakäytävällä välillä Soihtulantie-Ylätie. (Kuva 28)

Kohdenumero 8: Kalevalantie

Kalevalantiellä autoilijoiden ajonopeudet ovat korkeita, talvikunnossapito on huonoa ja tiellä on näkemäesteitä. Nykyiset ajorataan maalatut nopeusrajoitusmerkinnät kuluva nopeasti. Toimenpiteeksi esitetään Kalevalantien nopeusrajoituksen ajoratamaalauksien uusimista jyrkimällä ja kestopimeillä.

Kohdenumero 9: Kalevalantien ja Mäkitien liittymä

Kalevalantien ja Mäkitien liittymä on laaja ja kevyen liikenteen ylitykset turvattomia. Toimenpiteeksi esitetään loivapiirteisen hidastetöyssyn rakentamista Kalevalantielle.

Kohdenumero 10: Kunnanvirasto

Kunnanvirastossa asioiminen koetaan hankalaksi varsinkin pyörätuolin tai rollaattorin kanssa liikuttaessa, kun rakennuksen takana oleva luiska ei aina ole paikallaan. Toimenpiteeksi esitetään luiskan rakentamista kiinteäksi, opastetaulun lisäämistä rakennuksen ulkopuolelle sekä opastuksen parantamista rakennuksen sisällä ja ulkopuolella.

Kohdenumero 11: Kirkkotie ja Kukkostie

Kirkkotieellä ja Kukkostiellä autoilijoiden ajonopeudet ovat korkeita ja kevyen liikenteen väylät ovat osittain kapeita ja huonokuntoisia. Lisäksi Kirkkotietä ja Kukkostietä käytetään ns. kortteliralliin. Toimenpiteeksi esitetään loivapiirteisten hidastetöyssyjen rakentamista Kukkostielle sekä Kirkkotielle Siimanantien ja Kukkostien liittymiin.

Kohdenumero 12: Ruskosillantien ja Mantsintien liittymä

Ruskosillantien ja Mantsintien liittymä sijaitsee lähellä S-Marketin ja Kauppaticien liittymää. Toimenpiteiksi esitetään pakollinen pysäyttäminen (n:o 232) -liikennemerkkin asettamista nykyisen väistämisvelvollisuus risteyksessä -liikennemerkkin tilalle Ruskosillantieltä tulijoille ja talvisin avaruusvallien tehokkaampaa poistamista liittymästä. (Kuva 29)

Kuva 29. Ruskosillantien ja Mantsintien liittymä (kohdenumero 12).

Kohdenumero 13: S-Marketin piha ja pysäköintialue

S-Marketin pysäköintialue on sekava erityisesti talviaikaan, huonosti jäsennetty ja ajo Mantsintieltä pysäköintialueelle on epäselvä. Toimenpiteiksi esitetään kaupan seinustalla olevan jalkakäytävän korottamista pysäköintialueesta ja pysäköintialueen rakenteellista jäsentelyä.

Kohdenumero 14: Ruskosillantien ja Mäkitien liittymä

Ruskosillantien ja Mäkitien liittymässä on tapahtunut useita onnettomuuksia. Toimenpiteeksi esitetään liittymäalueen korottamista (katso myös toimenpide 27).

Kohdenumero 15: Soihtulantien, Ylätien, Kauppatien ja Kirkkotien liittymä

Soihtulantien, Ylätien, Kauppatien ja Kirkkotien liittymässä on näkemäesteitä ja suojatie puuttuu Kauppatieltä. Toimenpiteeksi esitetään liittymäalueen korottamista.

Kohdenumero 16: Mantsintie, apteekin kohta

Apteekin vinopysäköintipaikalta Mantsintielle lähteminen on ongelmallista ja suojatie sijaitsee kaukana. Toimenpiteiksi esitetään nykyisen suojatien korottamista ja uuden korotetun suojatien rakentamista apteekin edustalle sekä nopeusrajoitusta 30 km/h välille Kalevalantie-Soihtulantie. (Kuva 30)

Kuva 30. Mantsintie, Apteekin edusta (kohdenumero 16).

Kohdenumero 17: Polku välillä Kirkkotie-Pihlajatie

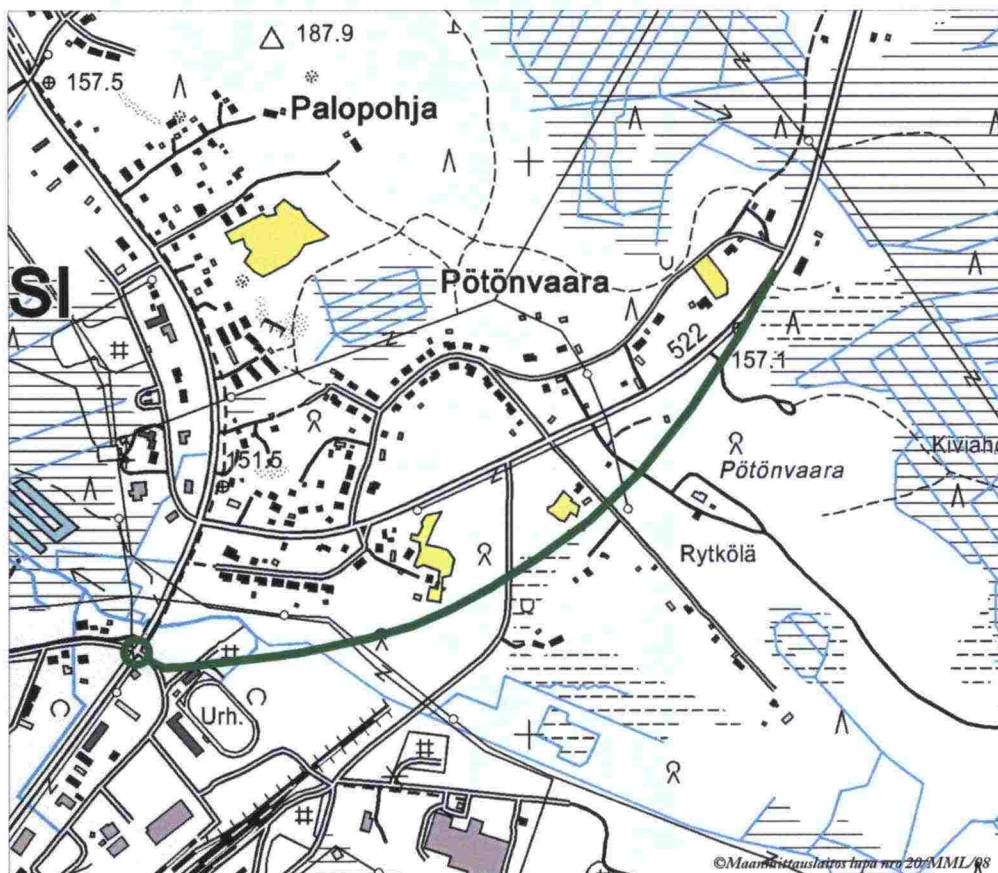
Pihlajatien rivitaloilta on Kirkkotielle muodostunut aikojen saatossa polku, joka oikaisee matkaa esimerkiksi kirkolle. Toimenpiteeksi esitetään polun parantamista ja talvikunnossapitoa. (Kuva 31)

Kuva 31. Pihlajatien rivitaloilta Kirkkotielle tuleva polku (kohdenumero 17).

Kohdenumero 18: Pogostantien (kantatie 74), Enontien (seututie 514), Hatuntien (seututie 522) ja Pajatien liittymä

Pogostantien, Enontien, Hatuntien ja Pajatien liittymässä on paljon liikennettä ja näkyvyys on huono. Liittymän muotoilu mahdollistaa suuret ajonopeudet erityisesti taajamasta Hattuvaaran suuntaan kääntyäessä. Suojatien käyttö koetaan erityisesti koululaisten kannalta ongelmalliseksi. Varsinkin polkupyöräilijät tulevat suojatielle usein Enon suunnasta kovalla vauhdilla. Raskaan liikenteen osuus liittymässä saattaa lisäksi kasvaa tulevaisuudessa mm. Pampalon kultakaivoshankkeen johdosta. Toimenpiteiksi esitetään ensi vaiheessa stop-merkin lisäämistä Hattuvaaran suunnasta tuleville ennen suojatietä sekä toisessa vaiheessa liittymän kaventamista ja suojatiejärjestelyjä ottaen kuitenkin huomioon kasvavan raskaan liikenteen vaatimukset. Pitkällä tähtäimellä on myös syytä varautua vähintään maankäytön suunnittelussa Hatuntien liittymän siirtoon nykyistä etelämmäksi Kauppatien liittymää vastapäätä (sekä kiertoliittymän toteuttamiseen ko. liittymään). Liittymän siirtoratkaisu on esitetty vuonna 1998 valmistuneessa tarveselvityksessä "Kantatien 74 ja maantien 522 liittymäjärjestelyt". (Kuva 32)

Kuva 32. Tarveselvityksessä esitetty Hattuvaarantien siirto.

Kohdenumero 19: Enontie (seututie 514), hautausmaan kohta

Enonttiellä hautausmaan kohdalla pysäköintiin tarkoitettu levike on väärällä puolella tietä eikä paikalla ole osoitettuja kevyen liikenteen ylityskohtia. Toimenpiteiksi esitetään suojateillä varustettujen korotettujen loivapiirteisten hidastetöyssyjen rakentamista Enonttielle Kämpätien ja Palstatien kohdille, keskisaarekkeellisen suojatien rakentamista Enonttielle kappelin kohdalle, suojatien ennakkovaroitus (n:o 151) -liikennemerkkin asettamista Enonttielle, uuden linja-autopysäkin rakentamista Enonttielle sekä kappelin edustan pysäköintipaikkojen järjestelyä, pysäköintipaikan pohjoisen liittymän katkaisua, pysäköintipaikkojen lisäämistä hautausmaan eteläpuolella olevan tien varteen, uuden pysäköintialueen liittymän tasauksen parantamista ja pysäköintialueen rakentamista Ortodoksisen hautausmaan pohjoispuolelle. (Kuva 33)

Kuva 33. Hautausmaan kohdalla pysäköintiin tarkoitettu levike on väärällä puolella tietä eikä osoitettuja tienylityskohtia ole (kohdenumero 19).

Kohdenumero 20: Nordean piha ja tori

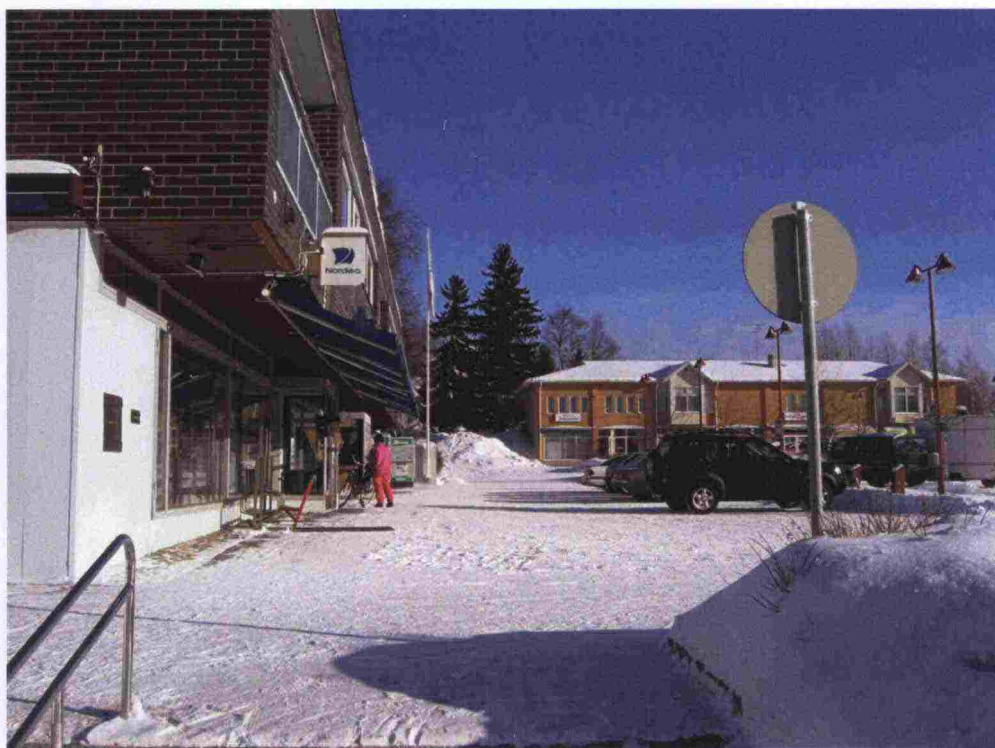
Nordean pihalla jalankulkijat kulkevat autojen seassa ja autojen pysäköintiliikenne on huonosti jäsennelty. Lisäksi paikka koetaan pysäköinnin kannalta ahtaaksi. Toimenpiteeksi esitetään pysäköintipaikkojen poistamista pihalueelta siten, että liikkeiden edustalle jäävät vain invapysäköintipaikat. Korvaavat pysäköintipaikat sijaitsevat lähellä eikä paikkojen poistamisesta aiheutuva haittaa voida pitää kohtuuttomana. (Kuva 34) Lisäksi esitetään torin laidalla olevan kunnan infotaulun siirtämistä uuden infotaulun viereen.

Kohdenumero 21: Terveyskeskuksen piha

Terveyskeskuksen pihalla on liian vähän pysäköintipaikkoja ja pysäköintijärjestelyt ovat sekavat. Toimenpiteiksi esitetään pitkällä tähtäimellä terveyskeskuksen pihan pysäköintialueen laajentamista. Lyhyellä tähtäimellä esitetään pysäköintialueen uudelleenjärjestelyä lisäämällä toinen invapysäköintipaikka ja erillinen pysäköintipaikka pelkästään taksien käyttöön. Lisäksi henkilökuntaa tiedotetaan käyttämään terveyskeskuksen takana sijaitsevaa parkkialuetta.

Kohdenumero 22: Ylätie Soihtulantien ja Mantsintien välillä

Ylätien osittainen yksisuuntaisuus koetaan sekavaksi. Toimenpiteiksi esitetään Ylätien leventämistä ja muuttamista kaksisuuntaiseksi nykyisen yksisuuntaisen osuuden kohdalla välillä Soihtulantie-Mantsintie. Järjestelyissä on otettava huomioon lähistön rakennukset ja maisemallisesti komeat puut. Kaksisuuntaistamisen myötä raskaan liikenteen läpikulku on kiellettävä.

Kuva 34. Nordean pihan pysäköintijärjestelyt (kohdenumero 20).

Kohdenumero 23: Sissipolun ja Roivaanpolun liittymä

Liittymä koetaan hankalaksi keskellä jyrkkää ylämäkeä olevan tasa-arvoisen liittymän johdosta. Toimenpiteeksi esitetään väistämisvelvollisuuksien merkitsemistä Sissipolun ja Roivaanpolun liittymässä.

Kohdenumero 24: Asematie

Asematien tasa-arvoinen liittymä aiheuttaa nykyisin vaaratilanteita. Liikkumisen selkeyttämiseksi esitetään väistämisvelvollisuuksien merkitsemistä Asematiellä.

Kohdenumero 25: Pogostantien (kantatie 74) ja Möhköntien (seututie 500) liittymä

Nykyinen Pogostantien 50 km/h nopeusrajoitus muuttuu 60 km/h:ksi etelän suuntaan ajettaessa juuri ennen liittymää. Toimenpiteeksi esitetään taajamamerkin siirtämistä Möhköntien liittymän eteläpuolelle sekä uuden taajamamerkin lisäämistä Möhköntielle.

Kohdenumero 26: Seututie 500 Möhköntie 3:n kohdalla

Kevyen liikenteen ylitykset ovat turvattomia mm. seututien geometriasta ja liikennemääristä johtuen. Toimenpiteeksi esitetään suojatiellä varustetun loivapiirteisen hidastetöyssyn rakentamista Möhköntie 3:n kohdalle.

Kohdenumero 27: Mäkitie Ruskosillantien ja Kauppatien välillä

Ruskosillantien ja Mäkitien liittymä on liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallinen. Osana alueen turvallisuuden kehittämistä esitetään Mäkitien muuttamista kevyen liikenteen väyläksi Ruskosillantien ja Kauppatien välillä (katso myös toimenpide 14).

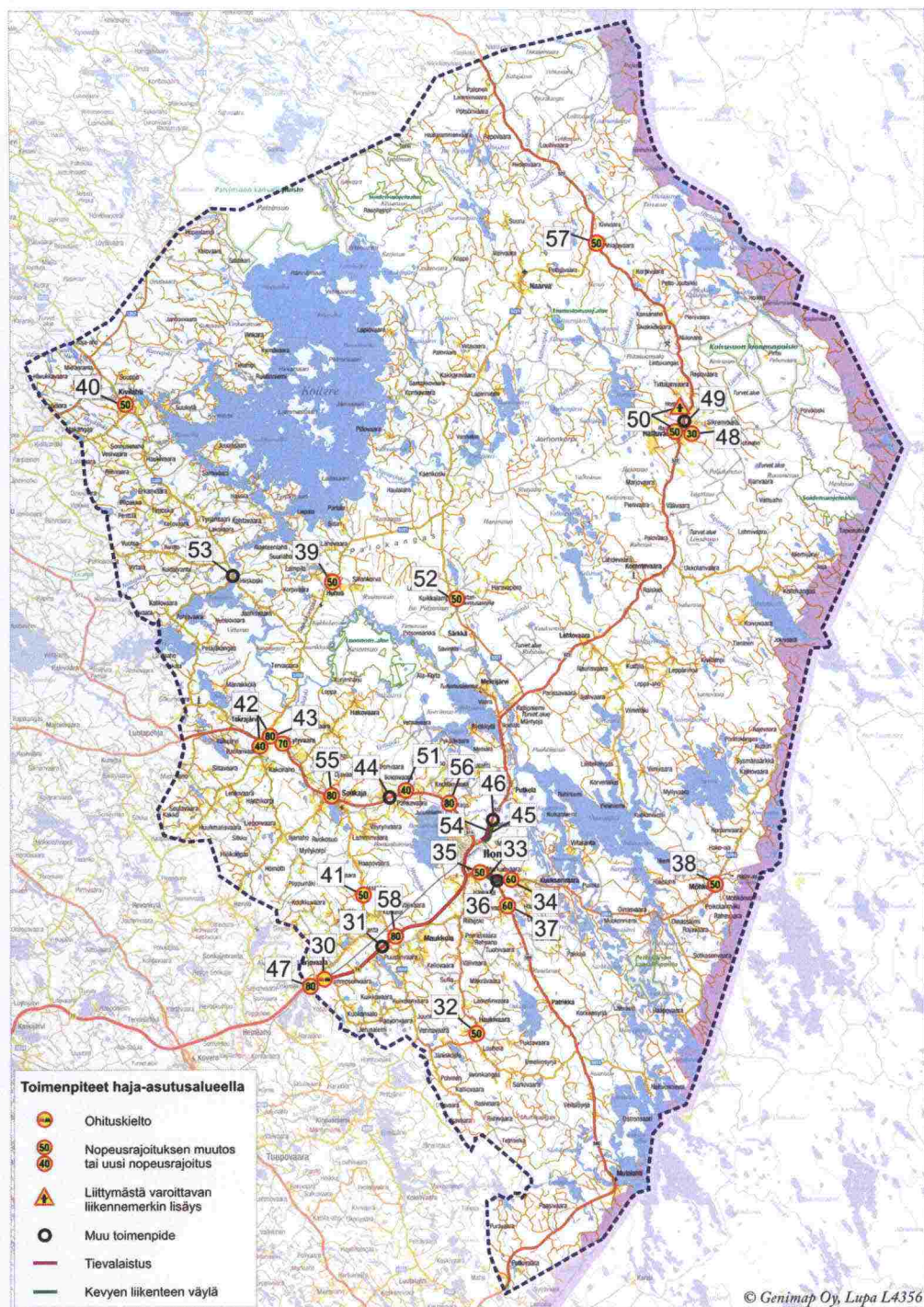
Kohdenumero 28: Yhtiöntie ja Kanneltie

Yhtiöntie ja Kanneltie koetaan varsinkin kevyen liikenteen kannalta vaaralliseksi liikkua kevyen liikenteen väylän puuttumisen takia. Molemmat kadut perusparannetaan lähivuosina, jolloin molempien teiden yhteyteen esitetään kevyen liikenteen väylän rakentamista.

Kohdenumero 29: Ruskosillantie, Teboilin liittymä

Teboilin pihasta Ruskosillantielle tulevat autoilijat aiheuttavat usein vaaratilanteita. Lisäksi liittymäalue on laajentunut alkuperäisestä. Toimenpiteeksi esitetään liittymän kaventamista ja väistämisvelvollisuusmerkin sekä lisäkilven "Tulet pihasta, väistä muuta liikennettä" lisäämistä liittymään.

4.3 Haja-asutusalue

Kuva 35. Toimenpiteet haja-asutusalueella.

Kohdenumero 30: Kantatie 74 Syvänuoronpuron kohdalla

Kantatiellä 74 Syvänuoronpuron kohdalla on tapahtunut onnettomuuksia. Rautatiesilta muodostaa paikalla kantatien suunnassa selkeän näkemäesteen mm. ohituksia ajatellen. Toimenpiteeksi esitetään ohituskielto (n:o 351) -liikennemerkkien asettamista kantatielle 74 rautatiesillan molemmille puolille. (Kuva 36)

Kuva 36. Kantatie 74, Syvänuoronpuron kohdalla (kohdenumero 30).

Kohdenumero 31: Kantatien 74 ja Marjovaarantien itäinen liittymä (yhdystie 15756)

Kantatien 74 ja yhdystien 15756 liittymässä on huonot näkemät mm. korkeista lumivalleista johtuen. Toimenpiteeksi esitetään aurausvallien tehokkaampaa poistamista liittymästä talvisin (liitettävä alueurakan täsmähoitokohteeksi).

Kohdenumero 32: Yhdystie 15753, Haukivaara

Nykyinen rajoitus on paikan olosuhteisiin nähden korkea. Toimenpiteeksi esitetään nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen muuttamista 50 km/h rajoitukseksi.

Kohdenumero 33: Seututie 500 ja yhdystie 5004, Markunvaara

Kevyen liikenteen asema on kohteessa turvaton mm. valaistuksen ja kevyen liikenteen väylän puutteesta johtuen. Nykyinen tievalaistus ja kevyen liikenteen väylä päättyy seututiellä Markunvaaran kohdalle. Toimenpiteeksi esitetään kevyen liikenteen väylän ja tievalaistuksen jatkamista.

Kohdenumero 34: Seututie 500 ja yhdystie 5004, Markunvaara

Seututiellä 5004 autoilijoiden ajonopeudet ovat korkeita. Toimenpiteeksi esitetään 60 km/h nopeusrajoituksen jatkamista seututiellä 500 ja yhdystiellä 5004 Kuuksenvaarantien liittymään saakka.

Kohdenumero 35: Seututie 500, Markunvaara

Nykyinen nopeusrajoitus koetaan olosuhteisiin nähden liian korkeaksi mm. puutteellisesta tiegeometriasta johtuen. Nykyinen 60 km/h rajoitus alkaa Pogostantien liittymästä ja päättyy Markunvaarantien itäisen liittymän jälkeen. Toimenpiteeksi esitetään nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen muuttamista 50 km/h rajoitukseksi (50 km/h jatkuu kohdenumerossa 25 esitetystä taajamamerkistä Möhkön suuntaan Markunvaarantien itäiseen liittymään asti, josta jatkuu kohteessa nro 34 mainittu 60 km/h).

Kohdenumero 36: Seututien 500 ja yhdystien 5004 liittymä, Markunvaara

Liittymästä puuttuvat kaista- ja väistötilajärjestelyt aiheuttavat paikoin vaaratilanteita erityisesti talviaikaan. Toimenpiteeksi esitetään väistötilan rakentamista seututien 500 ja yhdystien 5004 liittymään.

Kohdenumero 37: Seututie 500, Meskenvaara

Seututiellä on Meskenvaaran asutuskeskittymän kohdalla nykyisin 80 km/h rajoitus. Toimenpiteeksi esitetään nykyisen nopeusrajoituksen muuttamista 60 km/h rajoitukseksi asutuskeskittymän kohdalla.

Kohdenumero 38: Yhdystie 5004, Möhkön kylä

Yhdystiellä 5004 autoilijoiden ajonopeudet ovat liikenneolosuhteisiin ja kylän maankäytön luonteeseen nähden korkeita. Toimenpiteiksi esitetään nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen muuttamista 50 km/h rajoitukseksi ja 50 km/h nopeusrajoituksen jatkamista noin 400 metriä Kalliovaaran suuntaan. (Kuva 37)

Kuva 37. Mt 5004 Möhkö, nopeusrajoituksen jatkaminen (kohdenumero 38).

Kohdenumero 39: Yhdystie 5201, Huhus

Yhdystie 5201 on huonokuntoinen, mäkinen ja mutkainen. Lisäksi tien kun-
nossapito koetaan huonoksi. Toimenpiteeksi esitetään Huhuksen kylän koh-
dalla nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen muuttamista 50 km/h rajoitukseksi
ja siirtämistä alkamaan tievalaistuksen alusta.

Kohdenumero 40: Yhdystie 5200, Kivilahti

Yhdystiellä on asutuskeskittymän kohdalla nykyisin 80 km/h nopeusrajoitus.
Toimenpiteeksi esitetään nykyisen rajoituksen muuttamista 50 km/h rajoituk-
seksi asutuskeskittymän kohdalla.

Kohdenumero 41: Yhdystie 15757, Issakka

Nykyinen nopeusrajoitus koetaan olosuhteisiin nähden korkeaksi. Toimenpi-
teeksi esitetään nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen muuttamista 50 km/h
rajoitukseksi.

Kohdenumero 42: Seututien 514, yhdystien 5200 ja Ratilanvaarantien liittymä, Lylykosken koulu

Lylykosken koulun liittymästä on huono näkemä Enon suuntaan. Liittymä
muodostaa puutteellisten näkemäolosuhteidensa johdosta laajemminkin
selkeän liikenneturvallisuusriskin. Toimenpiteiksi esitetään näkemäleikkausta
Ratilanvaarantien liittymään Enon suuntaan, aurausvallien madaltamista
talvisin Ratilanvaarantien liittymässä, nykyisen 100 km/h kesänopeusrajoi-
tuksen muuttamista 80 km/h rajoitukseksi ja nykyisen 80 km/h talvinopeusra-
joituksen muuttamista 70 km/h rajoitukseksi seututien 514 liittymäalueella
sekä 40 km/h nopeusrajoituksen asettamista Ratilanvaarantielle. (Kuva 38)

Kuva 38. Ratilanvaarantien liittymän näkemä Enon suuntaan on erityisesti talvi-
aikaan huono (kohdenumero 42).

Kohdenumero 43: Seututien 514 ja yhdystien 5200 liittymä

Seututie sijaitsee korkealla penkereellä, mutta tiellä ei ole kaidetta. Toimenpiteeksi esitetään kaiteen rakentamista seututielle 514 ja yhdystien 5200 liittymästä Ilomantsin suuntaan. Kaiteen rakentamisessa on otettava huomioon liittymän näkemävaatimukset.

Kohdenumero 44: Seututien 514, yhdystien 15768 ja Julunniementien liittymä

Seututiellä 514, yhdystien 15768 ja Julunniemen yksityistien liittymän läheisyydessä on tapahtunut onnettomuuksia. Liittymässä oleva linja-autopysäkkikatos estää näkyvyyden Ilomantsin suuntaan. Toimenpiteeksi esitetään näkemäesteenä olevan pysäkkikatoksen poistamista. (Kuva 39)

Kuva 39. Näkemä Julunniementien liittymästä Ilomantsin suuntaan (kohdenumero 44).

Kohdenumero 45: Seututie 522 välillä Pötönvaara - Malahvi

Seututiellä 522 Pötönvaaran ja Malahvin välillä on tapahtunut onnettomuuksia, tieltä puuttuu kevyen liikenteen väylä ja tievalaistus, autoilijoiden ajonopeudet ovat korkeita ja raskasta liikennettä on paljon. Tien varrella on myös huomattavaa maankäyttöä. Raskaan liikenteen määrät saattavat lisäksi tulevaisuudessa kasvaa Pampalon kultakaivosohjelman, mustakiven louhinnan ja puunhankinnan lisääntymisen myötä. Myös seututien tiegeometria on huono. Toimenpiteeksi esitetään kevyen liikenteen väylän rakentamista. Väylän toteuttamista ensi vaiheessa kevyemmän polkumaisena yhteytenä tulee harkita, mikäli varsinaisen väylän rakentaminen siirtyy kauemmaksi tulevaisuuteen. (Kuva 40)

Kuva 40. Näkemä Ohvanantien liittymästä Malahvin suuntaan (kohdenumero 45 ja 54).

Kohdenumero 46: Seututie 522, Malahvi

Kohde sijaitsee esitetyn kevyen liikenteen väylän pääteenä Malahvin kohdalla, jossa seututien pystygeometria on erittäin puutteellinen aiheuttaen vaaratilanteita. Toimenpiteeksi esitetään tasauksen parantamista kevyen liikenteen väylän rakentamisen yhteydessä.

Kohdenumero 47: Kantatie 74, kunnan raja

Kantatiellä 74 nykyinen kesänopeusrajoitus on 100 km/h. Kunnan rajalla on kallioleikkaus, jonka molemmiin puolin on yksityistieliittymiä, Marjovaaran (yhdystien 15756) ja Jerusalemin (yhdystie 15755) liittymät sekä kohteessa nro 30 mainittu ratasilta. Toimenpiteeksi esitetään kesänopeusrajoitusta 80 km/h välille kunnan raja-yhdystien 15755 liittymä.

Kohdenumero 48: Hatunraitti, Hattuvaaran koulu

Hatunraitilla autoilijoiden ajonopeudet ovat korkeita. Toimenpiteeksi esitetään 30 km/h nopeusrajoituksen asettamista Hatunraitille.

Hattuvaaran koulun pihaan, myös yläpihalle ajetaan autoilla. Toimenpiteeksi esitetään moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ajo kielletty (n:o 312) -liikennemerkin "tontille ajo sallittu" -tekstillisellä lisäkilvellä varustettuna asettamista rajoittamaan koulun yläpihan liikennettä. (Kuva 41)

Kuva 41. Nousu Hattuvaaran koulun yläpihalle (kohdenumero 48).

Kohdenumero 49: seututie 522, Hattuvaara, kaupan kohta

Seututiellä 522 Hattuvaarassa kaupan kohdalla on huono näkemä erityisesti pohjoisen suuntaan. Myöskään kaupan piha ja tie eivät erotu toisistaan. Toimenpiteeksi esitetään kaupan liittymän siirtoa ja pihajärjestelyjä, tien siirtämistä kaupan kohdalla noin 150 metrin matkalla, linja-autopysäkin siirtämistä noin 150 m etelään sekä talvisin aurasvalliin tehostettua madaltamista. (Kuva 42)

Kohdenumero 50: seututie 522, Hattuvaara

Kohteen ongelmat on esitetty kohteessa 49. Toimenpiteiksi esitetään nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen muuttamista 50 km/h rajoitukseksi, 30 km/h nopeusrajoituksen asettamista kaupan kohdalle sekä sivutien risteys - liikennemerkkin (n:o 162) asettamista varoittamaan seututietä 522 Lieksan suunnasta tulijoita kaupan pihan/Polvikoskentien liittymistä. (Kuva 42)

Kohdenumero 51: Ikonvaarantie, Ikonvaaran koulu

Ajonopeudet koetaan koulun kohdalla sijaitsevalla Ikonvaarantiellä suuriksi. Toimenpiteeksi esitetään 40 km/h nopeusrajoitusta Ikonvaarantielle.

Kohdenumero 52: yhdystie 5221, Kuikkalampi

Yhdystien nopeusrajoitus on maankäyttökeskittymästä huolimatta nykyisin 80 km/h. Toimenpiteeksi esitetään nykyisen nopeusrajoituksen muuttamista 50 km/h rajoitukseksi.

Kuva 42. Näkemä Hattuvaaran kaupan pihasta Sivakkovaaran suuntaan (kohdenumero 49).

Kohdenumero 53: yhdystie 5200, Hiiskoski

Yhdystieltä 5200 puuttuu päällyste Hiiskosken silloilta ja siltojen väliseltä osuudelta. Toimenpiteeksi esitetään tien päällystämistä.

Kohdenumero 54: seututie 522 välillä Pötönvaara - Malahvi

Seututie 522 on Pötönvaaran ja Malahvin välillä ongelmallinen mm. puuttuvasta kevyen liikenteen väylästä, ajonopeuksista ja raskaasta liikenteestä johtuen. Toimenpiteeksi esitetään ensivaiheessa nopeusrajoituksen 60 km/h sekä tievalaistuksen jatkamista Hattuvaaran suuntaan (katso myös toimenpide 45)

Kohdenumero 55: Enontie (seututie 514), Sonkaja

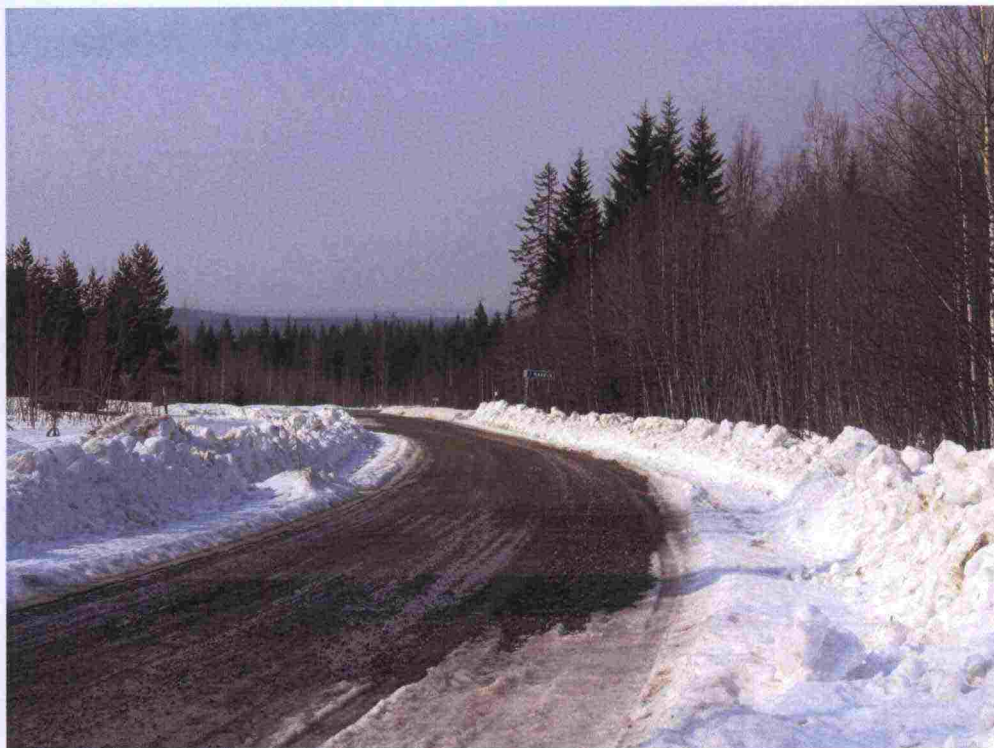
Seututien geometria on Sonkajan kohdalla osin puutteellinen. Toimenpiteeksi esitetään nykyisen 100 km/h kesänopeusrajoituksen muuttamista 80 km/h rajoitukseksi liittymien ja levähdysalueen kohdalla.

Kohdenumero 56: Enontie (seututie 514)

Nykyinen seututien nopeusrajoitus ei vastaa täysin ympäröivää maankäyttöä. Toimenpiteeksi esitetään nykyisen 100 km/h kesänopeusrajoituksen muuttamista 80 km/h rajoitukseksi hautausmaan kohdalta Kerälänvaarantien liittymään saakka.

Kohdenumero 57: seututien 522 ja yhdystien 5221 liittymä, Pihlajavaara

Seututie on Pihlajavaarassa mäkinen ja mutkainen. Toimenpiteeksi esitetään nykyisen 80 km/h nopeusrajoituksen muuttamista 50 km/h rajoitukseksi seututien 522 Lieksan suuntaan menevällä ajokaistalla (liittymäalueella). (Kuva 43)

Kuva 43. Seututiellä 522 yhdystien 5221 liittymä Pihlajavaarassa (kohdenumero 57).

Kohdenumero 58: kantatien 74 ja yhdysteiden 4980 ja 15757 liittymä

Liittymän näkemät ja kantatien geometria ovat osin puutteellisia. Toimenpiteeksi esitetään nykyisen 100 km/h kesänopeusrajoituksen muuttamista 80 km/h rajoitukseksi liittymäalueella.

Kohdenumero 59: kantatie 74, seututie 500, seututie 514 ja seututie 522

Kohteissa on toteutettu viime vuosina tienvarsiraivauksia hirvionnettomuuk-sien vähentämiseksi. Toimenpiteeksi esitetään tienvarsiraivausten jatkamista/uusimista säännöllisin väliajoin (3-4 vuotta), jotta niiden vaikutukset pysyvät riittävinä.

Seututie 522

Seututien 522 osalta tulee jatkossa ottaa myös huomioon esillä olevat mahdolliset uudet, erityisesti raskasta liikennettä synnyttävät hankkeet (Pampalon kultakaivos, mustakiviesiintymä ja puunhankinnan lisääntyminen). Tässä suunnitelmassa ei ole esitetty seututielle laajempia ja kalliimpia toimenpiteitä, vaan niiden tarpeellisuus tulee tarkentaa jatkossa tehtävän erillisen selvityksen kautta.

4.4 Esteettömyys

Väestön ikääntyminen ja sen myötä esteettömyys nousee tulevaisuudessa yhä merkittävämpään rooliin, mikä tulee ottaa huomioon myös liikkumisympäristöä suunniteltaessa ja parantaessa. Esteettömyyskyselyiden ja -kävelyn perusteella suunnitellut liikenneympäristön parantamistoimenpiteet on esitetty luvussa 4.2.

Esteettömyyden edistäminen edellyttää lisäksi kunnan henkilökunnan esteettömyystietämystä, minkä vuoksi henkilökunnan kouluttaminen on tärkeää. Kuntaan esitetäänkin valittavaksi *esteettömyysvastaava*, joka perehtyy aiheeseen, osallistuu tarpeellisiin koulutuksiin sekä vastaa esteettömyyden organisoinnista kunnassa. Esteettömyysvastaava osallistuu liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan ja koordinoi esteettömyystyötä kaikissa hallintokunnissa sekä pitää yhteyttä vanhus- ja vammaisneuvostoihin.

4.5 Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen osalta ovat liikenneympäristön kehittämistarpeet vähäisiä. Seuraavissa yleisten teiden hoitoa ja kunnossapitoa koskevissa alueurakoissa esitetään kuitenkin jatkettavaksi täsmähoitokohteiden määrittelyä ottaen huomioon mahdolliset joukkoliikenteen järjestämistavoissa tapahtuvat muutokset (esim. kalustokoko ja reitit). Tarpeet tulee ottaa huomioon myös taajaman hoitourakoissa. Suurempi merkitys joukkoliikenteen suosion lisäämisessä tulee jatkossa olemaan kuitenkin muilla kuin liikenneympäristön parantamistoimenpiteillä.

5 LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN

5.1 Liikenneturvallisuustyö on yhteistyötä

Yhteistyön kautta kunnan liikenneturvallisuustyöhön saadaan voimaa. Yhteistyötä tehdään sekä kunnan sisällä eri hallintokuntien välillä että kunnan ja muiden toimijoiden välillä.

Kodin ja vanhempien rooli liikennekasvatustyössä on luonnollisesti merkittävä. Liikennekasvatus on osa yleistä hyvien tapojen, kuten toisten ihmisten huomioon ottaminen ja kohteliaisuus, opettamista. Ensimmäinen malli liikenteessä käyttäytymisestä sekä myös käsitys liikenteen vaaroista saadaan kotoa, vanhemmilta tai muilta läheisiltä. Varhaisessa vaiheessa mukaan tulevat myös päivähoito ja koulu. Lapsen liikennekasvatuksesta saadaan tehokkainta kodin, päivähoiton ja koulun välisellä tiiviillä yhteistyöllä.

Viranomaiset (poliisi, palo- ja pelastusviranomaiset, Tiehallinto) toimivat tärkeinä kumppaneina kunnan liikenneturvallisuustyössä. Viranomaistehtäviin sisältyy lakisääteisesti olennaisena osana liikenneturvallisuuden edistämiseen liittyviä tehtäviä. Lisäksi poliisi sekä palo- ja pelastusviranomaiset osallistuvat usein mm. päiväkotien ja koulujen liikennekasvatustyöhön vierailemalla laitoksissa. Heillä on siten olennainen rooli kunnan liikenneturvallisuustyössä.

Kunnan eri hallintokunnissa liikenneturvallisuustyön mahdollisuudet ovat moninaiset. Kunnan työntekijät tapaavat kuntalaisia elämän eri vaiheissa äitiysneuvolasta vanhustenhuoltoon, mikä luo hyvät edellytykset tehokkaalle ja järjestelmälliselle liikenneturvallisuustyölle. Kullekin ikä- ja kohderyhmälle voidaan suunnitella sopivat toimenpiteet, joita toteutetaan eri hallintokunnissa. Liikenneturvallisuusasioiden korostaminen tulisikin omaksua osaksi jokapäiväistä työtä. Työntekijöiden lisäksi päättäjien ja kunnan johdon rooli liikenneturvallisuustyössä on tärkeä.

Liikenneturva toimii kuntien liikenneturvallisuustyön tukena huolehtimalla ennaltaehkäisevästä liikennevalistuksesta tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikäryhmien liikennekasvatusta sekä järjestämällä koulutusta yhteistyössä alan viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

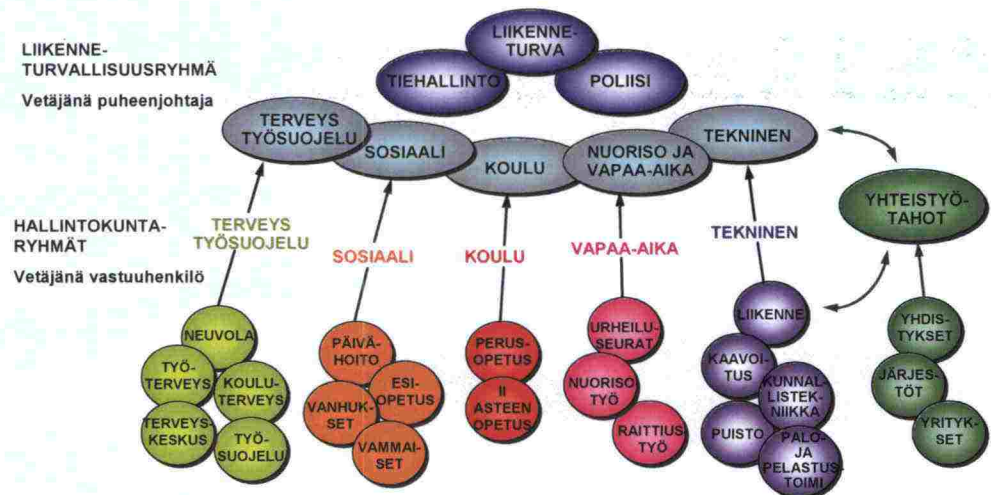
Yrityksillä on hyvät mahdollisuudet edistää liikenneturvallisuusaatetta työpaikoilla ja esim. tukemalla työntekijöiden turvavälineiden käyttöä tai laatimalla yrityskohtainen liikenneturvallisuussuunnitelma, jolle on olemassa Liikenneturvan toimesta laadittu malli. Yrityksen saama hyöty liikennetapaturmien ehkäisytyössä konkretisoituu erityisesti lyhentyvinä työkyvyttömyysaikoina ja säästöinä työterveyshuollossa. Lisäksi liikenneturvallisuusasioiden huomioon ottaminen nostaa yrityksen imagoa.

Aktiiviset yhdistykset ja järjestöt ovat erinomaisia yhteistyökumppaneita kunnan liikenneturvallisuustyössä. Järjestöjen ja yhdistysten kautta voidaan tavoittaa erilaisia tienkäyttäjryhmiä (lapset, nuoret, vanhukset jne.) ja saada liikenneturvallisuuden edistäminen osaksi järjestön toimintaa. Potentiaalisten

järjestöjen kartoittaminen kunnassa on yleensä melko helppoa ja yhteistyötä on tehty usein jo aikaisemmin muiden asioiden puitteissa.

5.2 Liikenneturvallisuustyöryhmä

Kunnan liikenneturvallisuustyötä ohjataan ja seurataan liikenneturvallisuustyöryhmässä, joka muodostettiin työn alussa. Ryhmään valittiin kaikista hallintokunnista edustajat, jotka vastaavat liikenneturvallisuustyön organisoinnista omassa hallintokunnassa. Lisäksi ryhmään kuuluvat eri sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden edustajat. (Kuva 44)

Kuva 44. Liikenneturvallisuustyöryhmä kunnassa.

Ryhmän kokoonpano hyväksyttiin kunnanhallituksessa ja ryhmän toiminnalle on siten päättäjien hyväksyntä. Kokoonpano tarkistetaan tarvittaessa vuosittain. Kunnan edustajien lisäksi ryhmän kokouksiin kutsutaan säännöllisesti Tiehallinnon, Liikenneturvan ja Poliisin edustajat sekä tarvittaessa raskaan liikenteen edustajia ja muita yhteistyökumppaneita. (Kuva 45)

Liikenneturvallisuustyöryhmän säännöllinen kokoontuminen on olennaista liikenneturvallisuustyön koordinoinnin ja järjestelmällisyyden kannalta. Kokouksissa saadaan käsitys liikenneturvallisuustyön kokonaistilanteesta kunnassa seuraamalla suunnitelmien toteutumista, keskustelemalla ajan-kohtaisista asioista ja suunnittelemalla eri toimijoiden yhteisten toimenpiteiden käytännön toteutustapoja.

Kunnan edustajat

Hannu Tiittanen, luottamushenkilö, tekninen lautakunta (pj)
 Veijo Kurki, tekninen toimi
 Hannele Komu, perusturvajohtaja
 Eija Hämäläinen, osastosihteeri, koulutoimi
 Pirjo Rämänen, liikuntasihteeri, vapaa-aikatoimi
 Riitta Kortelainen, opettaja, koulutoimi + luottamushenkilö (perusturvalautakunta)
 Teuvo Maksimainen, luottamushenkilö, kunnanhallitus
 Eila Piippo, luottamushenkilö, perusturvalautakunta
 Tuula Turunen, luottamushenkilö, koulutuslautakunta
 Mikko Huovinen, luottamushenkilö, tekninen lautakunta

Yhteistyökumppanit

Marja Siintomaa, Liikenneturva
 Kalervo Ronkainen, Poliisi
 Aarne Mikkonen, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
 Jarmo Tihmala, Savo-Karjalan tiepiiri
 Martti Leppänen, Savo-Karjalan tiepiiri
 Esko Tolvanen (varahenkilö), Savo-Karjalan tiepiiri
 Jaakko Rytilahti, kuntoutuskeskus Pääskynpesä
 Sonja Tynkkynen, Itä-Suomen lääninhallitus (Tiedoksi)

Kuva 45. Ilomantsin liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano.

Työn aikana kannustettiin aktiivisesti myös yrityksiä ja järjestöjä mukaan liikenneturvallisuustyöhön. Yrityksiä esitetään kutsuttavaksi myös jatkossa liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksiin.

5.3 Ryhmän toimintamalli

Kunnan työryhmän toimintaa ohjaa puheenjohtaja (Hannu Tiittanen). Puheenjohtaja

- vastaa ryhmän koollekutsumisesta ja kokousten järjestämisestä
- välittää tietoa hallintokuntien vastuuhenkilöille sekä sidosryhmille (työryhmän jäsenet) ja
- vastaa ryhmän toiminnan tiedottamisesta sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenet toimivat oman hallintokuntansa/organisaationsa edustajina ja välittävät tietoa ryhmässä käsitellyistä ja päätetyistä asioista omassa hallintokunnassa/organisaatiossa. Hallintokuntakohtaisesti kokoonnutaan käsittelemään kyseisen sektorin asioita työryhmän edustajan johdolla.

Ryhmä kokoontuu vähintään 2 kertaa vuodessa, tarvittaessa useammin. Ryhmän tehtävät ovat:

- Liikenneturvallisuustyön suunnittelu ja vastuun jakaminen hallintokunnille.
- Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmien seuranta.
- Toimintasuunnitelmien ylläpito ja päivitys tarpeen mukaan.
- Liikenneturvallisuustilanteen seuranta.
- Ajankohtaisten liikenneturvallisuusasioiden käsittely (mm. aloitteet).
- Liikenneturvallisuusasioista tiedottaminen.
- Tavoitteiden tarkistaminen 2-3 vuoden välein.
- Liikenneturvallisuusteeman valinta joka toinen vuosi.

Kuva 46. Kunnan liikenneturvallisuustyötä suunniteltiin aivoriihitilaisuuksissa.

5.4 Toimintasuunnitelmat

Hallintokuntien toimintasuunnitelmat on esitetty liitteessä 3.

5.4.1 Teema

Ilomantsin liikenneturvallisuustyön teema vuosina 2008-2009 on **"Turvavälineet ja asennekasvatus"**. Teema on otettu huomioon eri hallintokuntien toimintasuunnitelmissa suunnittelemalla hallintokuntakohtaisia ja hallintokuntien yhteisiä tilaisuuksia ja tempauksia yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

5.4.2 Yleishallinto

Yleishallinnon tavoitteena on luoda kuntalaisille toimiva ja turvallinen liikenneympäristö ja tiedottaa aktiivisesti kuntalaisia ajankohtaisista liikenneturvallisuusasioista. Yleishallinto vastaa myös asiakkaiden esteettömästä ja turvalisesta asiointimahdollisuudesta kunnanvirastolla sekä yleisesti turvallisuudesta kunnan työtehtävissä.

Yleishallinnon toimintasuunnitelmaan on liitetty myös maaseututoimen toimenpiteet. Maaseututoimi vastaa maa- ja metsätalousyrittäjien ja lomittajien koulutuksesta pyrkien lisäämään mm. maaseudun kuljetusten turvallisuutta. Yleisesti yhteistyötä kunnan, Tiehallinnon, yrittäjien ja poliisin kanssa on suunniteltu lisättäväksi kuljetusten ja kuormausten turvallisuuden lisäämiseksi ja kuljetusten haittojen vähentämiseksi.

5.4.3 Tekninen toimi

Tekninen toimi vastaa kunnan katuverkolle tehtävien liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden toteuttamisesta rahoituksen puitteissa. Tekninen toimi tekee tiiviisti yhteistyötä Tiehallinnon tiemestarin, yksityistiekuntien sekä muiden hallintokuntien kanssa. Teknisen toimen tavoitteena on luoda turvallinen ja esteetön liikkumisympäristö kuntalaisille sekä tiedottaa suunnittelusta, rakentamisesta ja liikenneympäristössä tapahtuvista muutoksista. Kohderyhmänä ovat kaikki kuntalaiset, yksityistiekunnat, teknisen toimen henkilöstö ja urakoitsijat.

5.4.4 Koulutoimi

Koulutoimen liikenneturvallisuustyön kohderyhmänä ovat 6–18 -vuotiaat lapset ja nuoret. Työn tavoitteena on käytännön harjoittelun, valistuksen ja asennekasvatuksen avulla saada lapset ja nuoret toimimaan liikenteessä sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. Heitä opetetaan turvavälineiden käyttöön jo pienestä pitäen siitä näkökulmasta, että niiden käyttö tulee jatkumaan läpi heidän elämänsä. Lapsia ja nuoria ohjataan ottamaan liikennekäyttäytymisessään aina huomioon myös muut liikenteessä liikkujat ja olemaan hyvänä esimerkkinä muille.

5.4.5 Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimessa opastetaan ja ohjataan henkilöstöä ja kuntalaisia turvalliseen liikkumiseen. Erityisesti kiinnitetään huomiota esteettömyyteen sekä asiakkaiden terveydentilan vaikutukseen liikkumiseen ja liikenteeseen. Sosiaali- ja terveystoimen toiminta tavoittaa laajan joukon eri ikäisiä kuntalaisia ja mahdollisuudet jatkuvalle liikenneturvallisuustyölle ovat hyvät.

Äitiys- ja lastenneuvolassa opastetaan lapsen turvalliseen kuljettamiseen ja vuokrataan vauvojen turvaistuimia. Päiväkodissa ja esikoulussa aloitetaan liikennesääntöjen opettelu leikkien avulla sekä harjoitellaan turvallista liikkumista ja opastetaan turvavälineiden käyttöön. Vanhempia tiedotetaan ja opastetaan vanhempainilloissa.

Aikuisväestön liikenneturvallisuustietämyksen lisäämistä ja asennekasvatusta tehdään lääkärin vastaanotolla kertomalla mm. lääkkeiden vaikutuksesta ajokykyyn, turvavälineistä ja ajokyvyn arvioinnista. Onnettomuuksien uhreille annetaan mahdollisuus henkiseen tukeen kriisin aikana. Työkyvyn ylläpitämistä edistetään yhteistyössä työterveyden ja työnantajien kanssa.

Vanhusten opastamisessa avainasemassa on ammattitaitoinen henkilöstö, minkä vuoksi vanhusten kanssa työskentelevien työntekijöiden koulutus on tärkeää. Henkilöstöä koulutetaan järjestämällä ensiapu-, turvaväline- ja ajokoulutusta. Vanhuksia opastetaan heitä hoitavien henkilöstön toimesta mm. muistuttamalla turvavälineistä ja asianmukaisista varusteista sekä opastamalla niiden käyttöön.

Liikkumisesteisten henkilöiden liikkuminen pyritään ottamaan huomioon nykyistä paremmin jo suunnitteluvaiheessa, mikä edellyttää yhteistyötä teknisen toimen ja Tiehallinnon kanssa. Erityisesti esteetön lähiliikkumisympäristö luo kaikille liikkumismahdollisuudet ja pitää mm. vanhukset toimintakykyisenä pidempään. Lisäksi vammaispalvelujen henkilöstön koulutus on tärkeää samaan tapaan kuin vanhusten kanssa toimivien. Väestön ikääntyessä tulee jatkossa varautua yhä suurempaan liikkumisesteisten määrään.

5.4.6 Liikunta- ja nuorisotoimi

Liikunta- ja nuorisotoimen tavoitteena on tarjota turvallinen ja esteetön liikkumis- ja toimintaympäristö monipuolisten palvelujen tueksi. Lisäksi vapaa-aikatoimi tulee lisäämään liikenneturvallisuusasiat oman toiminnan tueksi päivittäiseen kerhotoimintaan sekä osa-alueeksi leiritoimintaan. Liikenneturvallisuus lisätään myös ohjaajakoulutuksen päihdevalistuksen rinnalle.

5.5 Yhteistyökumppanit

Liikenneturva

Liikenneturva toimii kuntien liikenneturvallisuustyön tukena huolehtimalla ennaltaehkäisevästä liikennevalistuksesta tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikäryhmien liikennekasvatusta sekä järjestämällä koulutusta yhteistyössä alan viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Liikenneturvan tarjoamia palveluja esiteltiin liikenneturvallisuustyöryhmälle päivitystyön aikana. Liikenneturvan materiaali on vapaasti käytettävissä (lähde tulee kuitenkin mainita) internet-sivustolla www.liikenneturva.fi. Useat kunnan toimintasuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet toteutetaan Liikenneturvan palveluja ja aineistoja hyödyntämällä ja Liikenneturvan edustaja kuuluu liikenneturvallisuustyöryhmään. Kunta ottaa yhteyttä Liikenneturvan edustajaan tilaisuuksia järjestäessään.

Yhteyshenkilö: Marja Siintomaa

Poliisi

Poliisilla on lakiin perustuva velvollisuus huolehtia kansalaisten liikenneturvallisuudesta. Poliisi keskittyy omassa työssään nopeusvalvontaan, päihteiden ja turvalaitteiden käytön valvontaan sekä riskikuljettajiin. Poliisin tehtävänä on puuttua myös muuhun liikennesääntöjen vastaiseen käyttäytymiseen.

Liikenneturvallisuustyötä tekevät sekä paikallispoliisi että liikkuva poliisi. Paikallispoliisi valvoo liikennettä pääasiassa taajamissa ja liikkuva poliisi ensisijaisesti pääteillä. Liikkuva poliisi huolehtii myös EY-säädöksiin perustuvasta erityisosaamista ja -kalustoa vaativasta raskaan liikenteen valvonnasta.

Ilomantsin alueella poliisi osallistuu tiiviisti liikenneturvallisuusyhteistyöhön kunnan kanssa. Yhteistyöllä on jo entuudestaan perinteitä, joita tullaan jatkamaan. Poliisin toimenpiteitä liikenneturvallisuuden edistämiseksi ovat mm. valvonta ja tiedotus sekä vierailut kouluissa, vanhempainilloissa ja hoitolaitoksissa.

Yhteyshenkilö: Kalervo Ronkainen

Tiehallinto

Tiehallinnon Savo-Karjalan tiepiirin edustaja osallistuu kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoukseen tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Tiehallinnon rooli on suurin liikenneympäristön suunnittelussa ja yhteistyötä teknisen toimen kanssa tehdään jatkuvasti.

Yhteyshenkilöt: Martti Leppänen ja Esko Tolvanen.

Yritykset

Kunnan alueella toimivien yritysten ja elinkeinoelämän edustajia esitetään kutsuttavaksi mukaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään ja jatkossa

myös toimintaan. Yrityksillä on hyvät mahdollisuudet edistää liikenneturvallisuusaatetta työpaikoilla esim. tukemalla työntekijöiden turvavälineiden käyttöä tai laatimalla yrityskohtainen liikenneturvallisuussuunnitelma, jolle on olemassa Liikenneturvan toimesta laadittu malli. Yrityksen saama hyöty liikennetapaturmien ehkäisytyössä konkretisoituu erityisesti lyhentyvinä työkyvyttömyysaikoina ja säästöinä työterveyshuollossa. Lisäksi liikenneturvallisuusasioiden huomioon ottaminen nostaa yrityksen imagoa.

Yhdistykset ja järjestöt

Aktiiviset yhdistykset ja järjestöt ovat erinomaisia yhteistyökumppaneita kunnan liikenneturvallisuustyössä. Järjestöjen ja yhdistysten kautta voidaan tavoittaa erilaisia tienkäyttäjäryhmiä (lapset, nuoret, vanhukset jne.) ja saada liikenneturvallisuuden edistäminen osaksi järjestön toimintaa. Potentiaalisten järjestöjen kartoittaminen kunnassa on yleensä melko helppoa ja yhteistyötä on tehty usein jo aikaisemmin muiden asioiden puitteissa.

5.6 Liikenneturvallisuustyön seuranta

Toimintasuunnitelmien valmistuessa tärkeää on tiedottaa siitä laajasti eri hallintokunnissa sekä yhteistyökumppaneille ja tiedotusvälineille. Esimerkiksi opetus- ja sivistystoimen suunnitelmaa suositellaan esiteltäväksi mm. vanhempainilloissa. Jaettua vastuuta ja yhteistyötä (vanhemmat ja koulut) lasten liikennekasvatuksessa tulee korostaa. Samaan tapaan suunnitelman esittely mm. yrityksille ja järjestöille olisi suositeltavaa. Samalla tulisi kertoa yhteistyökumppaneiden mahdollisuuksista tehdä liikenneturvallisuustyötä. Tiedottamista voidaan tehdä esimerkiksi tiedotusvälineiden kautta tai erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa. Tiedottamista tiedotusvälineille ja liikenneturvallisuusaiheisten lehtijuttujen kirjoittamista suositellaan tehtäväksi jatkuvasti mm. erilaisia toimenpiteitä toteutettaessa.

Liikenneturvallisuustyön seurannalla tarkoitetaan sekä toimintasuunnitelmien toteutumisen (1) että niiden vaikuttavuuden (2) seuranta. Seurannassa tärkeintä on liikenneturvallisuustyöryhmän säännöllinen kokoontuminen. Koollekutsujana toimii puheenjohtaja. Ryhmässä seurataan hallintokuntien toimenpidesuunnitelmien toteutumista (1) ja suunnitellaan tulevia teemoja, toimenpiteitä, tapahtumia ja koulutusta sekä käsitellään ajankohtaisia asioita ja aloitteita. Tärkein seurantatyökalu on liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelma sekä liikenneympäristösuunnitelman toimenpideluettelo. Toimintasuunnitelmat on toimitettu hallintokunnille sähköisenä ja niitä kehoitetaan myös ylläpitämään sähköisesti.

Liikenneturvallisuustoimenpiteiden vaikuttavuutta (2) ja tavoitteiden toteutumista mitataan seuraamalla liikenneturvallisuustilannetta kaupungin alueella. Tätä seuranta varten on olemassa erilaisia mittareita, joista on esitetty esimerkkejä taulukossa 8. Osa mittareista ja toimenpiteistä liittyy myös liikenneympäristön parantamiseen. Liikenneturvallisuustyöryhmässä päätetään, mitä mittareita seurataan.

Kunnan liikenneturvallisuustyöhön on saatavissa tukea Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimija -hankkeesta (yhteyshenkilö: Kyllikki Komulainen, Savo-Karjalan tiepiiri).

6 TOTEUTTAMISOHJELMA JA VAIKUTUKSET

6.1 Kustannukset ja kiireellisyys

Toimenpiteiden toteuttaminen on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan seuraavasti:

- kiireellisyysluokka 1 vuosina 2009 – 2012
- kiireellisyysluokka 2 vuosina 2013 – 2016
- kiireellisyysluokka 3 vuosina 2017 –

Kiireellisyysluokitus on ohjeellinen. Taulukossa 7 on esitetty toimenpiteiden kustannukset kiireellisyysluokittain ja vastuutahoittain. Yksittäisten toimenpiteiden kustannukset ja vastuutahot on esitetty tarkemmin liitteenä 1 olevissa toimenpidetaulukoissa.

Taulukko 7. Toteuttamishjelma.

	Kiireellisyysluokka kustannukset [1000 €]			Onn. vähenemä (hvjo/v)
	1	2	3	
Taajama-alue				
Tiehallinto	12	15	-	0,011
Ilomantsin kunta	80,5	127	240	-
Tiehallinto ja Ilomantsin kunta yhdessä	36	-	10	0,036
Yksityinen	5	-	60	0,002
Haja-asutusalue				
Tiehallinto	27	67	10	0,140
Ilomantsin kunta	1	-	-	-
Tiehallinto ja Ilomantsin kunta yhdessä	45	500	520	0,025
Tiehallinto ja yksityinen yhdessä	5	-	-	0,001
Yksityinen	3	-	-	0,000
Kaikki yhteensä	214,5	709	840	0,215

Toteuttamishjelmaan sisältyvien toimenpiteiden kustannukset ovat yhteensä noin 1,8 milj. €. Yksin Savo-Karjalan tiepiirin vastuulla olevien toimenpiteiden kustannukset ovat yhteensä noin 131 000 € (noin 8 % kokonaiskustannuksista) ja yksin kunnan vastuulla olevien toimenpiteiden yhteensä noin 448 500 € (noin 25 %). Tiepiirin ja kunnan yhteisesti vastaamien toimenpiteiden kustannukset ovat yhteensä noin 1,11 milj. € (noin 63 %). Yksityisen vastuulla olevien toimenpiteiden kustannukset ovat yhteensä noin 68 000 € (noin 4 %) sekä tiepiirin ja yksityisen yhteisesti vastaamien toimenpiteiden kustannukset noin 5 000 € (noin 0,3 %).

Kiireellisyysluokkaan 1 kuuluvien toimenpiteiden kustannukset ovat noin 213 500 €, josta yksin kunnan vastuulla olevien toimenpiteiden osuus on noin 81 500 €, yksin tiepiirin vastuulla olevien toimenpiteiden osuus noin 39 000 €, tiepiirin ja kunnan yhteisesti vastaamien toimenpiteiden osuus noin 81 000 €, tiepiirin ja yksityisen yhteisesti vastaamien toimenpiteiden osuus noin 5 000 € sekä yksityisen yksin vastaamien toimenpiteiden osuus noin 8 000 €. Kiireellisyysluokan 2 toimenpiteiden kustannukset ovat noin 709 000 €, josta yksin kunnan vastuulla olevien toimenpiteiden osuus on noin 127 000 €, yksin tiepiirin vastuulla olevien osuus noin 82 000 € sekä

tiepiirin ja kunnan yhteisesti vastaamien toimenpiteiden osuus noin 500 000 €.

Kiireellisyysluokan 3 toimenpiteiden kustannukset ovat noin 840 000 €, josta kunnan vastuulla olevien toimenpiteiden osuus on noin 240 000 €, tiepiirin vastuulla olevien toimenpiteiden osuus noin 10 000 € sekä tiepiirin ja kunnan yhteisesti vastaamien toimenpiteiden osuus noin 530 000 €. Yksityisen vastuulla olevien toimenpiteiden kustannukset ovat yhteensä noin 60 000 €.

6.2 Toimenpiteiden vaikutukset

Maanteille esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän noin 0,215 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa (Tarva 4.8). Tehokkaimpia ovat liikenteen ohjauksen toimenpiteet ja erityisesti nopeusrajoituksen alentaminen edullisten toteuttamiskustannusten vuoksi. Katuverkolle suunniteltujen toimenpiteiden henkilövahinko-onnettomuusvähenemää ei laskettu erikseen. Näin ollen todellinen henkilövahinko-onnettomuusvähenemä on edellä esitettyä arviota suurempi. Maanteiden toimenpiteiden myötä saatavaksi yhteiskuntataloudelliseksi onnettomuuskustannusten säästökseksi arvioidaan noin 101 000 €/vuosi (yksikköhinta 471 000 €/henkilövahinko-onnettomuus, *lähde: Tieliikenteen ajokustannusten yksikköarvot 2005*). Tämän lisäksi katuverkolle tehtävistä toimenpiteistä saadaan merkittäviä kustannussäästöjä, mutta katuverkon toimenpiteiden onnettomuusvähenemiä ja edelleen kustannussäästöjä ei pystytäkään luotettavasti arvioimaan.

Laskennallisen henkilövahinko-onnettomuusvähenemän lisäksi suunnitelman toteuttamisella on paljon muita välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, joille tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä priorisoitaessa. Liikenneturvallisuuksien toimintasuunnitelman vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajänteellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähenemänä, onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kunnalle kohdistuvien kustannusten vähenemisenä. Liikenneturvallisuuksien työ on kunnalle myös imago- ja viihtymyskysymys. Liikenneturvallisuuden parantaminen lisää kuntalaisten viihtyvyyttä sekä liikenne- että asuinympäristössään. Liikenneturvallisuusasioiden korostaminen kunnan toiminnassa sekä erityisesti päättäjien sitoutuminen liikenneturvallisuuksien toteuttamiseen lisää arvostusta ja kunnan vetovoimaisuutta asukkaiden keskuudessa. Se parantaa myös koettua liikenneturvallisuuksia, jota tulisikin korostaa tärkeänä mm. esteettömyyttä ja tasa-arvoa edistävänä tekijänä. Sen vuoksi kyselyjen perusteella esiin nousseiden ongelmakohteiden parantamista tulee pitää yhtä tärkeänä onnettomuustilastojen kanssa.

7 JATKOTOIMENPITEET

7.1 Suunnitelman käsittely

Liikenneturvallisuussuunnitelma käsitellään ja hyväksytään toimenpiteitä ohjaavana suunnitelmana Ilomantsin kunnan kunnanvaltuustossa.

Savo-Karjalan tiepiirissä suunnitelma esitetään käsiteltäväksi johtoryhmässä sekä otettavaksi tiemestarin ja ohjelmointiryhmän apuvälineeksi jatkotoimien suunnittelussa.

Kokonaisvaltainen, järjestelmällinen liikenneturvallisuustyö voi toimia tehokkaasti vain, mikäli kunnassa on työn lähtökohtana yhteinen tahtotila liikenneturvallisuustyön kehittämisestä. Tämän vuoksi erityisen tärkeää on päättäjien sitoutuminen suunnitelman toteuttamiseen, mikä tuleekin suunnitelman hyväksymisen yhteydessä varmistaa. Käytännössä sitoutuminen tarkoittaa riittävien resurssien ja rahavarojen osoittamista liikenneturvallisuustyön toteuttamiseen.

7.2 Jatkosuunnittelu

Esitetyistä toimenpiteistä erityisesti liikenteen ohjaustoimenpiteet voidaan toteuttaa tämän suunnitelman esitysten perusteella. Osa toimenpiteistä vaatii tarkempia tie-/katusuunnitelmia.

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tulee ottaa tarpeen mukaan huomioon kaavavarauksina yleis- ja asemakaavojen muutostöiden yhteydessä. Lähes kaikki ensimmäisen kiireellisyysluokan toimenpiteet ovat kuitenkin toteutettavissa ilman kaavamuuksia.

Seuraavan liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen tulee kyseeseen todennäköisesti vajaan kymmenen vuoden päästä. Vaihtoehtoisesti tuleva päivitys voidaan tehdä kevyempänä päivittämällä erikseen liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmataulukot sekä liikenneympäristön parantamistoimenpideluettelo.

7.3 Seuranta

Liikenneturvallisuustilanteen seuranta varten on olemassa erilaisia mittareita. Liikenneturvallisuustyöryhmässä päätetään, mitä mittareita seurataan. Suositeltavaa on käydä säännöllisesti läpi esimerkiksi seuraavassa taulukossa 8 esitettyjä asioita, jotta mahdollisiin muutoksiin voidaan reagoida ajoissa. Maanteiden onnettomuustiedot ovat saatavissa Tiehallinnolta. Katu- ja yksityistieverkon onnettomuustiedot ovat yleensä poliisin tiedossa. Heijastimen ja pyöräilykypärän käyttöasteen seuranta tehdään ajoittain Liikenneturvan toimesta. Käyttöastelaskentoja voidaan kunnassa tehdä omatoimises-

ti ja vapaamuotoisesti esimerkiksi aktiivisten järjestöjen tai opiskelijoiden toimesta. Tietoa ylinopeuksista ja rattijuopumuksista saadaan poliisilta.

Taulukko 8. Esimerkkejä seurattavista liikenneturvallisuusmittareista.

Seurattava tavoite	Mittari / toimenpide
Liikennekuolemien vähentäminen	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet [kpl/vuosi] Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet [kpl/vuosi] Onnettomuuksien kasautumapisteet
Onnettomuuksissa loukkaantuneiden määrän vähentäminen	Henkilövahingot (loukkaantuneiden lukumäärä) [kpl]
Turvallisen liikennekäyttäytymisen ja suojavarusteiden käytön edistäminen sekä ylinopeuksien vähentäminen	Heijastimen käyttöaste [%] Pyöräilykypärän käyttöaste [%] Kiinnijääneet rattijuopot [%] Taajamassa nopeusrajoituksen ylittävien osuus [%]
Liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden toteutuminen	Sähköisen toimenpidetaulukon seuranta ja ylläpito
Taajamien lähiliikkuisympäristön parantaminen	Pienten esteettömyystoimenpiteiden toteuttamisen seuranta, esteettömyyden huomioon ottaminen suunnittelussa
Koulureittien ja koulukuljetusten turvallisuuden parantaminen	Koulujen vaaranpaikkakartoitukset (ongelmien havaitseminen) Sivistystoimen toimintasuunnitelman toteuttaminen ja ylläpito Turvallisuus koulukuljetusten kilpailutuskriteereihin
Liikenneturvallisuuden arvostuksen lisääminen ja sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin	Liikenneturvallisuuksuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen Kunnan liikenneturvallisuusryhmän säännölliset kokoontumiset
Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen	Vaikutuskanavien suunnittelu ja toteutus Aktiivinen, säännöllinen tiedottaminen
Yritysten, yhdistysten ja järjestöjen kannustaminen mukaan liikenneturvallisuuksuustööhön	Kutsutaan edustajia mukaan liikenneturvallisuuksuustyöryhmän toimintaan
Sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin	Liikenneturvallisuuksuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen Liikenneturvallisuusryhmän säännölliset kokoontumiset

LIITTEET

- LIITE 1 Toimenpidetaulukot
- LIITE 2 Muistio esteettömyyskävelystä
- LIITE 3 Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmat

TAAJAMAAN ESITETYT PARANNUSTOIMENPITEET

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Toimenpide	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireelli- syy- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
1	Ylätie, Alakoulun kohta		Loivapiirteiset hidastetöyssyt Ylätielle koulun kohdalle	10			1	Kunta	
2	Ylätie, Alakoulun ja lukion ympäristö		Suojateiden (3 kpl) merkitseminen ja korottaminen koulurakennuksien taakse menevällä tiellä	15			1	Kunta	
			Parkkipaikkojen opastuksen muuttaminen	1			1	Kunta	
			Koulun piha-alueelle ajamisen rajoittaminen	5			1	Kunta	
			Lukiolaisten parkkialueen laajentaminen	30			2	Kunta	
			Urheilukentän ja parkkialueen/taksien saattolenkin erottaminen aidalla	5			2	Kunta	
			Saattoliikennejärjestelyjen kehittäminen (vaatii tarkempaa suunnittelua)	50			3	Kunta	
3	Pogostantie, Yläkoulun kohta	74/14/995	Ajoratojen kaventaminen nykyisen keskisaarekkeellisen suojatien kohdalla	10	0,011	1,100	3	Tiehallinto Kunta	
			Väistämisvelvollisuusmerkkien lisääminen	1			1	Kunta	
4	Kalevalantie, kevyen liikenteen väylä		Kevyen liikenteen väylän uudelleen päällystäminen välillä Kukkostie-Pihlajatie noin 200 metrin matkalla	15			2	Kunta	
5	Mantsintie, Alatie, Soihtulantie (Hutunniemen asuinalue)		Väistämisvelvollisuusmerkkien poistaminen koko asuinalueella	5			1	Kunta	
6	Mantsintie, välillä Soihtulantie-Ylätie		Talvihoidon tehostaminen	-			1	Kunta	
7	Mantsintie, välillä Soihtulantie-Ylätie		Nykyinen jalkakäytävä sallitaan myös pyöräilijöille	1			1	Kunta	
8	Kalevalantie		Nopeusrajoituksen ajorataa lauksien uusinta jyrksimällä ja kestopaaleilla	2			1	Kunta	
9	Kalevalantie, Mäkitien liittymä		Loivapiirteinen hidastetöyssy	5			2	Kunta	
10	Kunnanvirasto		Opastuksen parantaminen rakennuksen sisällä ja ulkopuolella, opastetulu viraston eteen	5			1	Kunta	
11	Kirkkotie, Simanantien liittymä ja Kukkostien liittymä		Loivapiirteiset hidastetöyssyt	10			3	Kunta	
	Kukkostie		Loivapiirteiset hidastetöyssyt	5			3	Kunta	
12	Ruskosillantien ja Mantsintien liittymä		Nykyisen kolmion paikalle Stop -merkki Ruskosillantieltä tulijoille, avaruusvalien poistaminen	0,5			1	Kunta	
13	S-Marketin piha		Seinustalla olevan jalkakäytävän korottaminen parkkialueesta, P-paikan rakenteellinen jäsentely	25			2	Kunta	
14	Ruskosillantien ja Mäkitien liittymä		Liittymäalueen korottaminen	25			3	Kunta	
15	Kirkkotie, Kappatie, Ylätie, Soihtulantie liittymä		Liittymäalueen korottaminen	25			1	Kunta	

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Toimenpide	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireelli- syys- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
16	Mantsintie, apteekin kohta		Nopeusrajoitus 30 km/h, nykyisen suojatien korottaminen ja uusi korotettu suojatie Apteekin edustalle	12			2	Kunta	
17	Polku välillä Kirkkotie-Pihlajatie		Polun parantaminen ja talvikunnossapito	4			1	Kunta	
18	Kt 74 Pogostantie, St 514 Enontie, st 522 Hatuntien liittymä	74/14/2437	Stop -merkki Hattuvaarasta tuleville ennen suojatietä	2	0,001	0,500	1	Tiehallinto	
		522/1/0	Liittymän kaventaminen (raskas liikenne huomioon ottaen)	10	0,001	0,100	2	Tiehallinto	
		522/1/0	Suojatiejärjestelyt	5	0,001	0,200	2	Tiehallinto	
19	St 514, Enontie, hautausmaan kohta	514/11/2170 514/11/2500 514/11/2380	Korotetut (loivapiirteiset) keskisaarekkeelliset suojatiet Kämpätien ja Palstatien kohdille sekä keskisaarekkeellinen suojatie kappelin kohdalle	33	0,014	0,424	1	Tiehallinto Kunta	
		514/11/2070	Suojatien ennakkovaroitusmerkki	1	0,002	2,000	1	Tiehallinto Kunta	
		514/11/2370	Uusi linja-autopysäkki	5	0,004	0,800	1	Tiehallinto	
		514/11/2380	Kappelin edustan P-paikkojen järjestely sekä pohjoisen liittymän katkaisu, P-paikkojen lisääminen hautausmaan eteläpuolella olevan tien varteen ja liittymän tasauksen parantaminen sekä Ortodoksisen hautausmaan pohjoispuolelle P-alue	60	0,002	0,033	3	Yksityinen	
20	Nordean piha ja tori		Pysäköintijärjestelyt piha-alueella (Pankin/liikkeiden edustalla vain invapaikat)	5			3	Kunta	
			Torin laidalla olevien infotaulujen siirtäminen samaan paikkaan	2			1	Kunta	
21	Terveyskeskuksen piha		Pysäköintipaikan laajentaminen ja uudelleenjärjestelyt (mm. pihaan lisätään toinen invapysäköintipaikka ja pysäköintipaikka takseille)	50			3	Kunta	
22	Ylätie, väli Soihtulantie-Mantsintie (yksisuuntainen väli)		Ylätien levenyttäminen sekä muuttaminen kaksisuuntaiseksi (raskaan liikenteen läpikulku kielletään)	35			2	Kunta	
23	Sissipolun ja Roivaanpolun liittymä		Väistämisvelvollisuuksien merkitseminen	1			1	Kunta	
24	Asematie		Väistämisvelvollisuuksien merkitseminen	1			1	Kunta	
25	Kt 74, Pogostantien ja Möhköntien liittymä	74/13/7150	Taajamamerkki siirretään kantatiellä Möhkön liittymän eteläpuolelle	1	0,009	9,000	1	Kunta Tiehallinto	
		500/15/1980	Möhköntielle lisätään uusi taajamamerkki	1			1	Kunta Tiehallinto	
26	St 500, Möhköntie 3 kohdalla	500/15/2165	Korotettu suojatie (loivapiirteinen)	5	0,004	0,800	1	Tiehallinto	

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Toimenpide	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireelli- syys- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
27	Mäkitie, välillä Ruskosillantie-Kauppatie		Muutetaan kevyen liikenteen väyläksi (kaavassa)	2			1	Kunta	
28	Yhtiöntie		Perusparannuksien yhteydessä rakennetaan kevyen liikenteen väylät	50			3	Kunta	
	Kanneltie			45			3	Kunta	
29	Ruskosillantie, Teboilin liittymä		Liittymän kaventaminen ja väistämisvelvollisuus merkki lisäkilvellä "tulet pihasta, väistä muuta liikennettä"	5			1	Yksityinen	

HAJA-ASUTUSALUEELLE ESITETYT PARANNUSTOIMENPITEET

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyys- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
30	Kt 74, Syvänuoronpuro	74/12/630-12/1430	Ohituskieltomerkit sillan molemmin puolin	1	0,001	1,000	1	Tiehallinto	
31	Kt 74, mt 15756 liittymä Kolmikanta	74/12/6162	Liittymäalueen aurasvallien madaltaminen (suurin sallittu korkeus maanpinnasta 50 cm)	-	0,001		1	Tiehallinto	
32	Mt 15753, Haukivaara	15753/1/2800-2/3200	Nykyisen 60 km/h laskeminen 50 km/h	1	0,005	5,000	1	Tiehallinto	
33	St 500, mt 5004 Markunvaara-Kuuksenvaara	500/15/0-15/470	Valaistuksen jatkaminen	60	0,011	0,183	3	Tiehallinto Kunta	
		5004/1/0-1/1600							
		500/15/0-15/678 5004/1/0-1600	Kevyen liikenteen väylä (Savo-Karjalan tiepiirin kevyen liikenteen tarveselvitys)	460	0,001	0,002	3	Tiehallinto Kunta	
34	St 500, mt 5004 Markunvaara	500/15/0-15/620 5004/1/0-1/1030	Nopeusrajoituksen 60 km/h jatkaminen Kuuksenvaaran tien liittymään	1	0,016	16,000	1	Tiehallinto	
35	St 500, Markunvaara	500/15/1050-15/1980	Nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen alentaminen 50 km/h	1	0,008	8,000	1	Tiehallinto	
36	St 500, mt 5004 liittymä, Markunvaara	500/15/0	Väistötie st 500 ja mt 5004 liittymään	30	0,005	0,167	2	Tiehallinto	
37	St 500, Meskenvaara	500/14/4650-14/5250	Nopeusrajoitus 60 km/h asutuskeskittymän kohdalle	1	0,002	2,000	1	Tiehallinto	
38	Mt 5004, Möhkö	5004/5/507-5/910	Nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen muuttaminen 50 km/h ja jatkaminen n. 400 m Kalliovaaran suuntaan (toteutetaan vuoden 2008 aikana)	1	0,000	0,000	1	Tiehallinto	
39	Mt 5201, Huhus	5201/1/3950-2/290	Nopeusrajoitus 50 km/h alkamaan tievalaistuksen alusta	1	0,001	1,000	1	Tiehallinto	
40	Mt 5200, Kivilahti	5200/6/4100-7/950	Nopeusrajoitus 50 km/h	1	0,004	4,000	1	Tiehallinto	
41	Mt 15757, Issakka	15757/1/3700-1/4200	Nykyisen 60 km/h laskeminen 50 km/h	1	0,001	1,000	1	Tiehallinto	
42	St 514, mt 5200, Ratilanvaaratie (Lylykosken koulu) liittymä	514/8/0	Aurasvallien tehostettu madaltaminen koskemaan myös Ratilanvaarantien liittymää	-	0,000		1	Yksityinen	
		514/8/0	Ratilanvaarantien liittymän näkemäleikkaus Enon suuntaan	5	0,001	0,200	1	Yksityinen Tiehallinto	
		514/7/2875-8/200	Nopeusrajoituksen 100 km/h (kesä) alentaminen 80 km/h liittymäalueella	1	0,002	2,000	1	Tiehallinto	
		514/7/2875-8/200	Nopeusrajoituksen 80 km/h (talvi) alentaminen 70 km/h liittymäalueella	1	0,001	1,000	1	Tiehallinto	
			Nopeusrajoitus 40 km/h Ratilanvaarantielle	1			1	Yksityinen	
43	St 514, mt 5200	514/8/0-8/200	Kaide mt 5200 liittymästä Ilomantsin suuntaan	10	0,002	0,200	2	Tiehallinto	
44	St 514, mt 15768 liittymä, Julunniementie	514/10/10	Näkemäesteenä olevan pysäkkikatoksen poistaminen	5	0,001	0,200	1	Tiehallinto	
45	St 522, Pötonvaara-Malahvi	522/1/650-1/2200	Kevyen liikenteen väylä (Savo-Karjalan tiepiirin kevyen liikenteen tarveselvitys)	350	0,001	0,003	2	Tiehallinto Kunta	
46	St 522, Malahvi	522/1/2100-1/2500	Tasauksen parantaminen (kevyen liikenteen väylän toteuttamisen yhteydessä)	150	0,003	0,020	2	Tiehallinto Kunta	

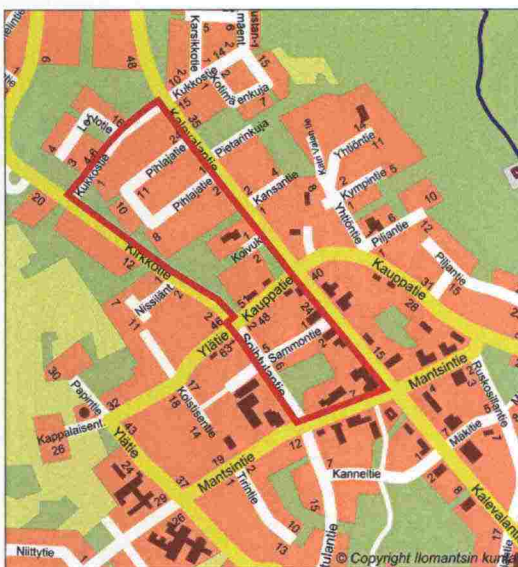
Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Toimenpide	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vähennelmä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€v)	Kiireelli- syyss- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
47	Kt 74, Kunnan raja - mt 15755 liittymä	74/11/4200-12/2050	Nopeusrajoituksen 100 km/h (kesä) alentaminen 80 km/h välillä kunnan raja - mt 15755 liittymä	1	0,015	15,000	1	Tiehallinto	
48	Hatunraitti, Hattuvaaran koulu		Hatunraittile 30 km/h nopeusrajoitus	1			1	Yksityinen	
			Moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ajo kielletty liikennemerkki (merkki 312) ja lisäksi "tontille ajo sallittu" rajoittamaan koulun yläpihan liikennettä	1			1	Kunta	
49	St 522, Hattuvaara, kaupan kohta	522/8/0	Kaupan liittymän siirto ja pihajärjestelyt	2	0,000	0,000	2	Tiehallinto	
		522/7/3550-8/100	Kaupan kohdalla tien siirtäminen n. 150 m matkalla	15	0,000	0,000	2	Tiehallinto	
		522/7/3593	Linja-autopysäkin siirtäminen n. 150 m etelään	10			2	Tiehallinto	
		522/8/0	Aurausvallien tehostettu madaltaminen	-	0,000		1	Tiehallinto	
50	St 522, Hattuvaara	522/7/2683-8/690	Nykyisen 60 km/h nopeusrajoituksen alentaminen 50 km/h	1	0,002	2,000	1	Tiehallinto	
		522/7/3660-8/60	Kaupan kohdalle nopeusrajoitus 30 km/h	1	0,001	1,000	1	Tiehallinto	
		522/8/120	Liikennemerkki nro 162 "sivutien risteys" varoittamaan Lieksan suunnasta tulijoita kaupan pihan/Polvikoskentien liittymistä	1	0,000	0,000	1	Tiehallinto	
51	Iknonvaarantie, (Iknonvaaran koulu)		Iknonvaarantielle nopeusrajoitus 40 km/h	1			1	Yksityinen	
52	Mt 5221, Kuikkalampi	5221/3/6014-4/200	Nopeusrajoitus 50 km/h	1	0,001	1,000	1	Tiehallinto	
53	Mt 5200, Hiiskoski	5200/3/7168-4/200	Päällystäminen	10	-0,001	0,000	3	Tiehallinto	
54	St 522, Pötönvaara-Malahvi	522/1/680-1/2200	Valaistuksen jatkaminen	45	0,009	0,200	1	Tiehallinto Kunta	
		522/1/1400-2150	Nopeusrajoituksen 60 km/h jatkaminen noin 750 m	1	0,006	6,000	1	Tiehallinto	
55	St 514 Enontie, Sonkaja	514/8/5800-9/1050	Nopeusrajoituksen 100 km/h (kesä) alentaminen 80 km/h liittymien ja levähdysalueen kohdalla	2	0,005	2,500	1	Tiehallinto	
56	St 514 Enontie	514/10/3230-11/1505	Nopeusrajoituksen 100 km/h (kesä) alentaminen 80 km/h hautausmaan kohdalla Kerälänvaarantien liittymään	1	0,014	14,000	1	Tiehallinto	
57	St 522, mt 5221 liittymä, Pihlajavaara	522/10/3550-11/200	Nopeusrajoitus 50 km/h liittymäalueelle (vain Lieksan suuntaan)	1	0,001	1,000	1	Tiehallinto	
58	Kt 74, mt 4980 ja mt 15757 liittymä	74/12/6880-13/200	Nopeusrajoituksen 100 km/h (kesä) alentaminen 80 km/h liittymäalueella	1	0,007	7,000	1	Tiehallinto	
59	Kt 74, st 514, st 500 ja st 522		Tienvarsiraivausten jatkaminen/uusiminen säännöllisin väliajoin (3-4 vuotta)	-	0,039 (sis. jo raivatut tiejaksot)		1, 2, 3	Tiehallinto	

ILOMANTSIN LIIKENNETURVALLISUUSUUNNITELMA

Esteettömyyskävely 20.5.2008

Ilomantsin liikenneturvallisuusuunnitelmaan liittyvä esteettömyyskävely tehtiin tiistaina 20.5.2007. Lähtö tapahtui Ilomantsin kunnanviraston edestä noin klo 10. Kävelylle osallistuivat Ilomantsin kunnan (Veijo Kurki, Mikko Huovinen, Pirjo Rämänen, Hannele Komu), Tiehallinnon (Matti Leppänen) sekä konsultin edustajat (Noora Airaksinen ja Laura Pöllänen). Lisäksi mukana oli kolme pyörätuolilla liikkuva henkilöä avustajineen sekä sähköistetyllä pyörätuolilla liikkuva henkilö.

Kävelyreitteinä kierrettiin kunnassa jo aiemmin määritelty ns. rollaattorireitti, johon kuuluvat Soihtulantie – Kirkkotie - Kukkostie - Kalevalantie - Mantsintie.

Keskustan ns. rollaattorireitti.

Kävelyn yhteydessä tehtiin seuraavia havaintoja ja parannusehdotuksia:

- Yleisesti liikkuminen taajamassa omatoimisesti käsikäyttöisellä pyörätuolilla on melko hankalaa johtuen taajaman mäkisyydestä. Esimerkiksi terveyskeskus sijaitsee mäellä.
- Useimpiin keskustan liikkeisiin pääsy pyörätuolilla on hankalaa. Ongelmana on myös liikkeissä sisällä liikkuminen ahtauden vuoksi.
- Kunnantalolle sisäänpääsy pyörätuolilla on hankalaa. Luiska on talon takana ja sitä ei ole opastettu talon etupuolelta, eivätkä kaikki edes tiedä sitä olevankaan. Lisäksi luiska ei aina ole paikallaan ja talvella kulkureitti luiskalle ei aina ole aurattu ja hiekoitettu. Ovista on hankala päästä sisään, kun menevät kiinni itsekseen. Parannusehdotuksena toivottiin opastaulua kunnantalon pihalle.
- Suojatien maalaus Kauppatien yli Soihtulantien/Kirkkotien/Ylätien/Kauppatien liittymässä, jossa suojatien liikennemerkkit ovat jo paikoillaan.
- Pihlajatie rivitaloilta (asuu paljon vanhuksia) on muodostunut Kirkkotielle polku, jota käytetään paljon sen lyhentäessä matkaa esimerkiksi kirkolle. Polkua ei aurata talvisin. Polun päällystämistä ja talvihoitoa toivottiin.
- Kukkostiellä Kukkos-Kioskiin ei ole luiskaa.
- Kevyen liikenteen väylällä Kalevalantiellä välillä Kukkostie-Pihlajatie itäinen liittymä päällysteessä on routavaurioita ja halkeamia.
- Levähdyspenkin lisäystä toivottiin Kalevalantielle Pihlajatie liittymän läheisyyteen.

SITO-YHTIÖT

Kirkkokatu 1, FI-70100 Kuopio

Puhelin 020 747 6730

Fax 020 747 6731

www.sito.fi

SITO-KUOPIO OY

Y-tunnus 1823173-9

Kotipaikka Kuopio

- Kunnan infotaulu sijaitsee hankalassa paikassa ja sen siirtämistä torin laidalla olevan toisen infotaulun viereen toivottiin.

Parantamistoimenpiteet sisällytetään liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpiteisiin.

Pihlajatien rivitaloilta Kirkkotielle on muodostunut polku.

Kukkioskioskiin ei pääse pyörätuolilla.

Kalevalantiellä kevyen liikenteen väylällä on halkeamia.

Esteettömyyskävelyllä oli runsaasti osallistujia.

Laura Pöllänen

YLEISHALLINNON TOIMINTASUUNNITELMA

Työryhmä: Hilikka Ikonen, Unto Pirinen ja Veijo Kurki

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho / vastuuhenkilö	Toteutunut*
Kuntalaiset	Turvallinen ja toimiva liikenneympäristö. Suunnitelman toteuttaminen ja siitä tiedottaminen.	Tiedotus; kuntalehti, nettisivut. Rahoitus, rakentaminen, tiedottaminen eri välineillä.	Jatkuva Mahdollisimman nopeasti	Kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja viestintätiimi Kv, Kh, Tekninen ltk.	
Kunnanviraston asiakkaat	Asioinnin selkeys, esteettömyys ja turvallisuus.	Opasteet, oikea-aikainen alueiden hoito ja tiedottaminen	Jatkuva	Kiinteistöyhtymä, kiinteistönhoitaja, viestintätiimi	
Kunnanviraston työntekijät ja luottamushenkilöt	Turvallinen liikkuminen työtehtävissä, pysäköintitilojen turvallinen käyttö.	Oikea-aikainen alueiden hoito. Turvalliset työtavat, muiden huomiointi ja turvallisuuskoulutus.	Jatkuva	Esimiehet/työnantaja/ Työsuojeluorganisaatio	
Kylätoimikunnat	Liikenneturvallisuusvalistus/tiedotus, näkemäalueen hoito.	Tekninen ltk, poliisi, liikenneturva ym. tahot, nettisivut, kyläillat. Aikataulut, tiedotteet ja sopimukset. Missä toimii, milloin	Jatkuva Jatkuva Jatkuva	Maaseutuasiamies, kyläläiset Maaseutuasiamies Maaseutuasiamies	
Julkisen liikenteen asiakkaat	Palveluverkon kattavuus ja pysäkkien turvallisuus. Turvallisen liikennekäyttämisen lisääminen (pysäkkipaikat, tienylitykset, odotus yms).	Aikataulut, tiedotteet, yleinen tiedottaminen, sopimukset, koulutus.	Jatkuva	Asiakkaat, joukkoliikenteen tilaajat ja tuottajat, paikallislehdet, poliisi	
Maatalousyrittäjät/ lomittajat	Maatalouden rahtiliikenne turvallisesti ja haitattomaksi.	Tiedottaminen, koulutus.	Kerran kahdessa vuodessa	Maaseutuasiamies, MTK	
Metsätalouden, teollisuuden ja kaupan yms rahtiliikenne	Raskaan rahtiliikenteen turvallisuuden lisääminen ja haittojen vähentäminen (aikataulut, kuormaukset, välivarastointi, varikkoalueet yms).	Tiedotus, koulutus, hankkeet, yhteistyö eri toimijoiden kanssa, selvitykset, tiestön kunnossapito, kelirikkokaudet.	Jatkuva, tarkastelu kahden vuoden välein	Tiehallinto, yrittäjät, kunnanjohtaja, Josek Oy, poliisi	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

TEKNISEN TOIMEN TOIMINTASUUNNITELMA

Työryhmä: Veijo Kurki ja Hannu Tiittanen

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho / vastuuhenkilö	Toteutunut*
Kuntalaiset	Turvallinen ja samalla myös toimiva liikenneympäristö. Liikenneturvallisuuksuunnitelman toteuttaminen. Ei liikennekuolemia.	Tietoa liikenneturvallisuutta lisäävistä toimenpiteistä. Rahoitus/rakentaminen. Kuullaan jatkossakin kuntalaisia ja heidän ehdotuksiaan liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Asennekasvatus/turvavarusteet Tiedottaminen	Jatkuva Pienet toimenpiteet heti, isot 1-3 vuotta. Jatkuva/teemavuosi	Tekninen Itk/ Kunnallistekniikka / kunnallistekniikan palveluvastaava Kv/Kh/ Tekninen Itk Kaikki hallintokunnat	
Tekninen toimi	Turvallinen liikenneympäristö kaikille. Huomioidaan myös muiden hallintokuntien liikenneturvallisuusesitykset. Liikenneturvallisuuksuunnitelman parannusehdotusten toteuttaminen. Teiden ja yleisten alueiden hyvä kunnossapito. Yhteistyö eri viranomaisten kanssa.	Huomioidaan suunnittelussa, maankäytössä ja kaavoituksessa. Tiedotus toteuttamisesta, muuttuneesta liikenneympäristöstä. Oikea-aikaiset kunnossapitotyöt. Yhteiset palaverit.	Aina suunnitteluvaiheessa. Jatkuva Jatkuva Jatkuva	Tekninen Itk/ Tekninen johtaja Tekninen Itk./ Kunnallistekniikka / Kunnallistekniikan palveluvastaava Kunnallistekniikka, urakoitsijat Tekninen Itk/kunnallistekniikan palveluvastaava.	
Rakennus-valvonta	Rakennetun ympäristön liikenneturvallisuus. Uudisrakentamisessa huomioitava myös liikenneturvallisuusasiat.	Valistus ja valvonta jo rakennuslupavaiheessa. Liikenneturvallisuusasioiden huomioiminen.	Jatkuva	Rakennusvalvonta- viranomainen	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho / vastuuhenkilö	Toteutunut*
Henkilöstö	Kenttähenkilöstön koulutus, tie- ja katuturvakurssit. Turvallinen työskentely työtehtävissä Toimistohenkilöstöltä opastusta ja neuvontaa liikenneturvallisuuksasioissa. Epäkohtien ja puutteiden huomiointi.	Koulutusta riittävästi. Koulutus, turvavälineet ja turvavaatetus Kunnan nettisivuille tietoa. Yhteistyö eri viranomaisten kanssa. Pikaiset korjaukset	Jatkuva Jatkuva Jatkuva Jatkuva	Kunnallistekniikan palveluvastaava Tekninen Itk. Kunnallistekniikka/työnjohto Kunnallistekniikan palveluvastaava, teknisen osaston henkilöstö Kunnallistekniset palvelut	
Urakoitsijat	Turvallinen rakentamis- ja kunnossapitoympäristö. Rakennustyömaiden liikenneturvallisuuksasiat.	Vaaditaan urakoitsijoilta riittävä turvallisuuskoulutus. Asianmukainen kalusto. Ennakkosuunnittelu, tiedotus esim. paikallislehdessä. Muuttuneet liikenneolosuhteet.	Jatkuva Hankekohtainen	Rakennuttajat Urakoitsijat Työnjohto Rakennuttajat Urakoitsijat Työnjohto	
Yksityistiet	Näkemäalueiden parantaminen, liittymien parantaminen. Oikea hoito	Neuvonta, tiedotus, yksityistiepäivät. Osaavat urakoitsijat.	Jatkuva	Tekninen Itk/kunnallistekniikan palveluvastaava, tieyhdistys, tiehallinto/yksityistieasiat Työnjohto, urakoitsijat	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

SIVISTYSTOIMEN (KOULUTOIMEN) TOIMINTASUUNNITELMA

Työryhmä: Tuula Turunen, Katri Ikonen, Rauni Kolehmainen, Birgitta Kontturi, Kaisu Saari ja Eija Hämäläinen

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
Esiluokka: "Minä opintien alkutaipaleella"	Koulutieni on turvallinen.	<ul style="list-style-type: none"> Turvallisen reitin hakeminen ja harjoittelu huoltajien kanssa. Liikenneturvan ohjelehtinen koulunsa aloittavien huoltajille. Esikoululasten huoltajien vanhempainilta. Yhteiset pelisäännöt ja ohjeet sekä harjoittelu. 	Vuosittain/kesä	Huoltajat, Koulun henkilöstö	
	Osaan liikkua ryhmässä.		Vuosittain/kevät		
	Leikkipihani on turvallinen ja vuodenaikoihin liittyvät erityis-tilanteen huomioidaan esim. pulkkamäet.	<ul style="list-style-type: none"> Leikkipihan turvallisuusohjeet. 	Vuosittain/syksy	Koulun henkilöstö	
	Liikun turvallisesti koululaiskuljetuksissa.	Pelisäännöt: <ul style="list-style-type: none"> Odotan autoa rauhallisesti. Nousen autoon ryntäilemättä, istuudun ja kiinnitän turvavyön. Matkalla käyttäydyn asiallisesti ja otan muut kuljetettavat huomioon Poistun autosta viivyttelämättä mutta ryntäilemättä ja jos joudun ylittämään tien, odotan, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaansa. 	Vuosittain/syksy	Koulun henkilöstö	
	Näyn pimeässä.	Varmistetaan, että oppilailla on heijastin tai heijastinnauha ulkovaatteissa	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, koululais-kuljettajat	
			Vuosittain/syksy	Koulun henkilöstö, huoltajat, liikelaitokset, järjestöt	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
1.-2. luokka "Minä jalankulkijana"	Liikun turvallisesti koulussa.	<ul style="list-style-type: none"> Harjoittelua koulussa, koulun alueella ja lähiympäristössä. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Osaan kulkea koulumatkani turvallisesti.	<ul style="list-style-type: none"> Sääntöjen opettelua ja noudattamista esim. Liikenneturvan materiaalin avulla. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Osaan liikkua suojatiellä ja kevyen liikenteen väylällä.				
	Tunnen jalankulkijaa koskevia liikennemerkkejä.	<ul style="list-style-type: none"> Liikennemerkkien opettelua ja tunnistamista. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Näyn pimeässä.	<ul style="list-style-type: none"> Varmistetaan, että oppilailla on heijastin tai heijastin-nauha ulkovaatteissa. Keltanokka-lippalakit oppilaille. Valistusta vanhempainilloissa. 	Vuosittain	Yhteistyö: liikelaitokset ja järjestöt	
	Tiedän turvalliset leikkipaikat ja osaan mennä sinne.		Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Liikun turvallisesti koululaiskuljetuksissa.	Pelisäännöt: <ul style="list-style-type: none"> Odotan autoa rauhallisesti. Nousen autoon ryntäilemättä, istuudun ja kiinnitän turvavyön. Matkalla käyttäydyn asiallisesti ja otan muut kuljetettavat huomioon. Poistun autosta viivyttelemättä mutta ryntäilemättä ja jos joudun ylittämään tien, odotan, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaansa. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, koululais-kuljettajat	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
3.-4. luokka "Minä pyöräilijänä"	Käytän pyöräilykypärää.	<ul style="list-style-type: none"> Kypäräpakko koulussa. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Tunnen jalankulkijaa ja pyöräilijää koskevat liikennemerkkit.	<ul style="list-style-type: none"> Hyödynnetään Liikenneturvan materiaalia. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Hallitsen pyörällä ajamisen.	<ul style="list-style-type: none"> Varmennetaan pyörällä ajotaito. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Osaan pitää pyöräni kunnossa.	<ul style="list-style-type: none"> Opetellaan pyörän kuntoa koskevat oleelliset asiat. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Osaan liikkua turvallisesti pimeässä.	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan jalankulkijan ja pyörän heijastimiin ja valaisimiin. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Liikun turvallisesti koululaiskuljetuksissa.	<p>Pelisäännöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Odotan autoa rauhallisesti. Nousen autoon ryntäilemättä, istuudun ja kiinnitän turvavyön. Matkalla käyttäydyn asiallisesti ja otan muut kuljetettavat huomioon. Poistun autosta viivyttelemättä mutta ryntäilemättä ja jos joudun ylittämään tien, odotan, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaansa. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, koululaiskuljettajat	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
5.-6. luokka "Minä liikenteessä"	Kertaan jalankulkijaa ja pyöräilijää koskevat liikennesäännöt.	<ul style="list-style-type: none"> • Poliisin vierailu • Liikenneturvan materiaalin hyödyntäminen. 	Vuosittain	Poliisi, koulun henkilöstö, huoltajat	
	Näen ja näyn pimeässä.	<ul style="list-style-type: none"> • Poliisin vierailu • Liikenneturvan materiaalin hyödyntäminen. 	Vuosittain	Poliisi, koulun henkilöstö, huoltajat	
	Varon liukkaalla.	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan talven vaatimuksiin. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat	
	Liikun turvallisesti koululaiskuljetuksissa.	Pelisäännöt: <ul style="list-style-type: none"> • Odotan autoa rauhallisesti. • Nousen autoon ryntäilemättä, istuudun ja kiinnitän turvavyön. • Matkalla käyttäydyn asiallisesti ja otan muut kuljetettavat huomioon. • Poistun autosta viivyttelämättä mutta ryntäilemättä ja jos joudun ylittämään tien, odotan, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaansa. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, koululaiskuljettajat	
	Osaan käyttää ja käyttäytyä turvallisesti julkisissa kulkuneuvoissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvät käytöstavat 	Vuosittain	Yhteistyö: liikennelaitokset	
7. luokka "Minä ja muut liikenteessä"	Kertaan aikaisemmin opittua ja syvennän sääntöjen noudattamista uusissa ympyröissä.	<ul style="list-style-type: none"> • Liikkumisen pelisäännöt. 	Vuosittain/syky	Koulun henkilöstö, huoltajat, koululaiskuljettajat, koulu-terveydenhoitajat, eri alojen asiantuntijat	
	Osaan ottaa toiset huomioon.	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvät valinnat –viikko 			

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
8. luokka ”Minä ja muut liikenteessä”	Liikun liikenteessä turvallisesti moottoriajoneuvolla.	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvät valinnat –viikko. • Tiedostaa vastuun kuljettajana ja matkustajana. • Opetellaan pelisäännöt liikenteessä. • Poliisin vierailu 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, poliisi, autokoulut	
	Olen päihteetön.	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvät valinnat –viikko • Poliisin vierailu 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, koulu-terveydenhoitajat, poliisi, autokoulut	
	Opiskelen fysiikan ja biologian lainalaisuuksia.	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan reaktioaikaan, kiihtyvyyteen, pysähtymis-matkaan jne. 	Vuosittain	Opettajat	
9. luokka ”Minä ja muut liikenteessä”	Toimin yhteispelillä liikenteessä	<ul style="list-style-type: none"> • Asennekasvatus • Hyvät valinnat –viikko 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, koululais-kuljettajat, eri alojen asiantuntijat	
	Toimin vastuullisesti onnettomuustilanteessa	<ul style="list-style-type: none"> • Ensiaputaidot • Toimintaperiaatteet eri tilanteissa. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, koulu-terveyden hoitajat, järjestöt	
Toisen asteen koulutus					
Lukio ”Minä vastuullisena liikenteessä”	Kertaan ja syvennän aikaisemmin opittua entistä laajemmissa ympyröissä.	Oppiaineet: Psykologia (asennekasvatus), fysiikka (luonnon lainalaisuus), terveystieto (päihteet).	Vuosittain	Opettajat, koulu-terveydenhoitaja, asiantuntijat	
”Minä vastuullisena kuljettajana”	Noudatan liikennesääntöjä. Otan huomioon muut tiellä liikkujat. En provosoidu muiden yllytyksestä. En yliarvioi ajotaitojani.	<ul style="list-style-type: none"> • Ajokortin suoritus • Valistus • Keskustelut • Media ohjaajana 	Vuosittain	Autokoulut, opettajat, huoltajat, kaverit	
”Minä vastuullisena matkustajana”	Noudatan liikennesääntöjä. En yllytä kaveria ajamaan vaarallisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • Valistus • Keskustelut • Media ohjaajana 	Vuosittain	Opettajat, huoltajat, kaverit	

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
Koulun henkilöstö, huoltajat, koulukuljetusten hoitajat	<p>Mahdollistan mallioppimisen. Päivitan omaa liikennetietouttani Käyttäydyn esimerkillisesti liikenteessä.</p> <p>Seuraan ja havainnoin ympäröivää yhteisöä liikenneympäristön ja liikkumisen näkökannalta.</p> <p>Huolehdin omalta osaltani tiedon kulkemisesta eri yhteistyötahojen välillä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sitoutuminen kunnan liikenneturvallisuuustyöhön . • Oman esimerkillisen toiminnan tiedostaminen ja toimiminen sen mukaisesti. • Järjestettyihin koulutus- ja luentotilaisuuksiin osallistuminen (mm. Liikenneturvan tilaisuudet). • Rakentavan yhteistyön ylläpitäminen eri yhteistyötahojen kesken. 	Vuosittain	Koulun henkilöstö, huoltajat, koululaiskuljettajat, eri alojen asiantuntijat	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TOIMINTASUUNNITELMA

Työryhmät

Neuvola: Anne Riikonen, Aira Silvennoinen, Aila Turunen

Kriisityöryhmä: vastuhenkilö Hannele Kähkönen, Hannele Komu, Jarmo Manninen, Tarja Pesonen-Sivonen

Neuvola, päivähoito, esikoulu ja kouluterveydenhuolto

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
Äitiys- ja lastenneuvolan asiakkaat	Liikenneturvallisuuden huomioiminen raskausaikana ja lapsen kanssa liikkuesssa. Turvavälineiden käytön ja liikenneturvallisuuden lisääminen.	Opastus neuvolakäyntien yhteydessä: <ul style="list-style-type: none"> • Turvavyön käyttö; vanhemmat ja lapset. • Heijastimen käyttö. • Turvaistuimen paikka ja asennus. • Turvakaukaloiden vuokraus • Vanhemman mallina olemisen korostaminen. • Liikenneturvallisuusmateriaalin jakaminen. 	Jatkuvasti Jatkuvasti 4 v. neuvola + äitiyspakkaus	Terveystenhoitaja Th/MLL	
Päivähoito	Parkkipaikka turvallisemmaksi Huomio liikennekäyttämiseen	<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään toinen parkkialue: henkilökunnalle oma alue. • Lasten jättäminen suunnitellaan turvallisesti tapahtuvaksi. • Tiedotetaan turvallisuuteen liittyvistä asioista. 		Yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Päivähoitohenkilökunta	
Kouluterveydenhuolto	Turvallinen liikkuminen/ajokyky Turvallinen koulumatka	<ul style="list-style-type: none"> • Päihdevalistus. • Nuorison terveystodistus. • Ohjaus kypärän käytöstä. • Terveysthaastattelut. 	Jatkuvasti Jatkuvasti Jatkuvasti Jatkuvasti	Kouluterveydenhoitaja Kouluterveydenhoitaja / Lääkäri	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Aikuisväestö

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
Kaikki työikäiset	Alkoholi- ja lääkehaittojen tunnistaminen.	<ul style="list-style-type: none"> Tiedottaminen Mini-interventio Hoitoonohjaus 	Jatkuvasti	Työterveyshuolto, terveydenhuolto, päihdetyöntekijät	
	Ajotaidon ylläpito/arviointi.	<ul style="list-style-type: none"> Ajokyvyn arviointi Ajokoulut/ajotaidon päivitys 	Jatkuvasti	Terveydenhuolto yhdessä asiakkaan ja yrittäjän kanssa, poliisi	
Työkseen liikkuvat	Hyvästä terveydestä huolehtiminen.	<ul style="list-style-type: none"> Ei ajeta/liikuta väsyneenä. Huolehditaan omasta fyysisestä kunnosta. Säännölliset terveystarkastukset. 	Jatkuvasti	Aikuinen itse, terveydenhuolto, työterveyshuolto	
	Turvallisen liikennekäyttämisen omaksuminen.	<ul style="list-style-type: none"> Yleinen asennemuokkaus, kampanjat, huomionosoitukset. 	Jatkuvasti	Liikenneturva, poliisi, kuntatoimijat, yritykset itsevastuu	
	Keliolojen seuraaminen.	<ul style="list-style-type: none"> Keliolojen ennakointi ja liikkuminen keliolosuhteiden mukaisesti. 	Jatkuvasti	Tiedotusvälineet ja tiedotteet	
	Ajotaidon ylläpito/arviointi.	<ul style="list-style-type: none"> Ajoneuvon hallintataitojen opettelu ja ylläpito 	Jatkuvasti	Itse, katsastustoimijat, yrittäjät	
Onnettomuuksien uhrin	Mahdollisuus henkisen tuen järjestämiseen traumakriisin jälkeen.	<ul style="list-style-type: none"> Toimiva moniammatillinen kriisityöryhmä. ja ryhmän koulutus. Yksilökohtainen kriisityö; kuntouttava näkökulma. 	Jatkuvasti	Kriisityöryhmä Psykologit	
Yhteistyö (mm. työterveyshuolto ja työnantajat)	Työkyvyn ylläpitäminen.	<ul style="list-style-type: none"> Tyky- ja tyhy-toiminta. Riskien arviointi. Työpaikkaselvitykset. 	Jatkuvasti	Työterveyshuolto, liikuntatoimi	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Vanhusväestö

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
Henkilöstö, sosiaali- ja terveystoimi	Liikenneturvallisuuden parantaminen toiminnoissa.	Ensiapukoulutus, turvavälineiden käyttö.	Säännöllisesti	Vanhustyönjohtaja	
	Onnettomuuksien seurausten mahdollisimman hyvä hoito ja kuntoutus.	Tehokas tutkimus- ja hoitokäytäntö, tehokas hoito ja kuntoutus.	Säännöllisesti	Vanhustyönjohtaja, työterveyshoitaja, hoito- ja kuntoutuslaitokset esimiehet, liikuntatoimi	
	Ajan tasalla pysyminen.	Työntekijöiden oman liikkumisen kannustaminen, asiakkaiden liikuttaminen. Turvalaitteiden käytön muistuttaminen.	Säännöllisesti	Esimiehet, yhteistyössä Liikenneturva	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
Vanhusasiakkaat	Liikennekäyttämiseen vaikuttaminen.	<ul style="list-style-type: none"> Liikenneturvallisuuskoulutus. Tietoa turvavälineistä, tietoa liikkumisesta, mahdollisuus osallistua erilaisiin ryhmätoimintoihin. 	Säännöllisesti	Liikuntatoimi, yhteistyössä Liikenneturva, järjestöt	
	Liukastumisten ja kaatumisen ehkäisy.	<ul style="list-style-type: none"> Ohjatut reitit Turvallisuusvälineiden ohjaus. Tasapaino- ja kävelykoulun järjestäminen säännöllisesti. Lepopaikkoja säännöllisesti. Kulkureittien kunnossapito eri vuodenaikoina. 	Säännöllisesti	Kuntoutus, sot. terveydenhuollon työntekijät, yhteistyössä Liikenneturva.	
	Apuvälineiden turvallinen käyttö.	<ul style="list-style-type: none"> Tietoa apuvälineistä ja opastusta niiden oikeasta käytöstä. 	Säännöllisesti	Kotikuntoutus, kuntoutus, kotihoidon henkilöstö terveyden edistämisen toimet, tekninen toimi	
	Hyvä liikennekunto ja taito.	<ul style="list-style-type: none"> Näön ja kuulon huolto. Turvallinen lääkkeiden ja päihteiden käytön ohjaus. Ajokyvyn arviointi Ajokoulut/ajotaidon päivitys. 	Säännöllisesti	Perusturva, hoitohenkilöstö, kuntoutus, kotikuntouttaja Terveystenhuolto, Yrittäjät, liikenneturva, poliisi, yritykset	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
Kotipalvelun henkilöstö	<p>Liikennekäyttäytymiseen vaikuttaminen.</p> <p>Asiakkaiden liikkumisen ja omatoimisuuden lisääminen.</p>	<p>Koulutusta lääkkeistä ja niiden haittavaikutuksista.</p> <p>Ajo-opetusta henkilöstölle.</p> <p>Turvavälineiden käyttöopetusta.</p> <p>Autojen huollot ajoissa.</p> <p>Tietoa asiakkaiden ohjauksesta.</p> <p>Koulutusta omatoimisuuden ja toimintakyvyn ylläpitämisestä, kuntouttavan hoitotyön menetelmien käyttö.</p>	<p>Säännöllisesti</p> <p>Säännöllisesti</p>	<p>Perusturva, kotihoidon esimies, yhteistyössä Liikenneturva, poliisi.</p> <p>Hankkeet, kotikuntouttaja, kuntoutus, perusturva.</p>	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

Vammaispalvelut

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho/ vastuuhenkilö	Toteutunut*
Liikkumis- ja toimimiseiset henkilöt	Turvallinen ja esteetön liikkuminen. Palveluliikenteen toimivuus.	Kevyen liikenteen väylien kunnossapito. <ul style="list-style-type: none"> Kuopat pois asuinpaikan ja työpaikan piha-alueilta. Puuttuvat suojatiemerkinnät Toimintakeskuksen lähistölle tärkeimmille kulkuväylille. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa: päättäjät, vammaisjärjestöjen edustajat, tekninen toimi ym.	jatkuva 2008-2009 jatkuva	tekninen toimi Vammaispalveluista vastaava sosiaalityöntekijä, vanhustenhuolto, terveydenhuolto	
Vammaispalvelun henkilökunta	Liikenneturvallisuuden huomioiminen.	Opastus liikenteessä liikkumiseen, heijastimien käyttöön, heijastinliivien käyttö, apuvälineiden käyttö ja käytön opastus. Liikenteessä liikkumisen teemapäivä yhdessä poliisin kanssa.	jatkuva 2009	henkilökunta yhteistyössä Liikenneturva. Vammaispalveluista vastaava sosiaalityöntekijä, poliisi	

* lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu

TIEH 1000193-08